

ENERGICKY VPRED

Všetci sa zídeme
raz v jednej
energetickej sieti
a zariadi to Maroš Šefčovič

Trichet: banky stále
málo dbajú na etiku

Manažéri, nechajte
svojich ľudí vyrásť!

Život
nie je len
sladký

Povedzte svoje „áno“ najviac oceňovanému investičnému životnému poisteniu od najsilnejšieho partnera a využite našu ponuku zvýhodnených pripoistení.

A teraz limitovaná ponuka:
Poistenie úrazovej invalidity
so zvýšeným krytím o 50 %
len do 31. októbra 2015.

INVESTIČNÉ
ŽIVOTNÉ POISTENIE

www.allianzsp.sk
Infolinka 0800 122 222

Allianz
Slovenská poisťovňa

UPOZORNENIE: S poistením v investičnom životnom poistení je spojené investičné riziko, ktoré znáša poistník. Hodnota investície do fondov investičného životného poistenia môže rásť, klesať alebo stagnovať v závislosti od vývoja situácie na finančných trhoch a nie je zaručená návratnosť pôvodne investovanej sumy. Minulé výnosy nie sú zárukou budúcich výnosov.

GOODWILL

Magazín o ekonomike, biznise a spoločnosti

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798
Vydanie september – október 2015

Vydáva:

Goodwill Publishing, s. r. o.
IČO: 44 635 770

Adresa redakcie:

GOODWILL, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
tel./fax: 02/48 28 74 25 • goodwill@goodwill.eu.sk

Ing. Juraj Filin

šéfredaktor a konateľ

filin@goodwill.eu.sk • redakcia@goodwill.eu.sk
tel.: 0907 78 91 64

Mgr. Valéria Nagyová

obchodná riaditeľka

nagyova@goodwill.eu.sk • valeria.nagyova@gmail.com
tel./fax: 02/48 28 74 25 • tel.: 0911 80 70 10

www.goodwill.eu.sk

Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrasso, a. s., Slovenská pošta, a. s. a súkromní distribútori. Časopis sa distribuuje na konferencie, do hotelov, VIP akcie. Distribúcia directmailingom – súkromný sektor, verejná správa a neziskové organizácie a inštitúcie. Časopis na stiahnutie aj na Apple iPad™

Predplatné:

Predplatné: 10 € ročne (min. 6 čísel vrátane poštovného)
Objednávky na predplatné: goodwill@goodwill.eu.sk

Grafické vyhotovenie:

Patrik Slazanský • www.slazanski.com

Tlač:

FABER, s. r. o., Bratislava

Zdroj foto na titulnej strane: Európska komisia
(k článku na strane 10 – 11)

Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela – textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja.

Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie zodpovedajú inzerenti.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy. Za správnosť textov sú zodpovední autori.

Monitoring tlače poskytuje so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media a Slovakia Online. Niektoré články sú prístupné na www.abcreklama.sk.

Toto číslo vychádza 10. 9. 2015 s poradovým číslom 4.

Veľké jachty a malé lode

Minulý mesiac mi raz pri raňajkách skoro zabehol jogurt, keď som čítala prvú stranu istých biznisových novín. Bola tam tabuľka „ligy“ najlepšie platených manažérov hedžových fondov. A v nej stálo, že najviac zarábajúci dostal v roku 2014 do vrecka 1,3 miliardy dolárov. Prvých dvadsaťpäť najlepšie platených manažérov hedžových fondov si spolu v minulom roku prišlo na 12 miliárd dolárov. A to v čase, keď toto odvetvie trpelo pre slabé výnosy z investícií.

Pripomenulo mi to známy vtíp z Wall Street o návštevníkovi, ktorý si v New Yorku prezerá luxusné jachty bohatých bankárov a maklérov. Potom sa opýta: „A kde sú jachty klientov?“ Samozrejme, klienti si také jachty nemôžu dovoliť, bárs aj pri investovaní poslušne rešpektujú rady svojich bankárov a maklérov.

Prečo je to relevantné? Pretože téma neúmernej a rastúcej nerovnosti je nielen naspäť v titulkoch, ale stala sa aj problémom pre hospodársky rast a rozvoj. A nejde ani tak o nádherné jachty tých superbohatých, ktorí sú tvármi nového zlatého veku. Nie je nemorálne užívať si svoj finančný úspech. Rada by som však hovorila o tom, čo by sa dalo nazvať „malými loďami“ – o existenčných problémoch a ambíciách chudobných ľudí a strednej triedy. V prvej krajínach nevedel hospodársky rast k tomu, aby sa tieto „malé lode“ zdvihli vyššie, v rovnakom čase, keď veľké jachty plachtili na vrcholoch vín a chytali dobrý vietor. V príliš mnohých prípadoch v chudobných domácnostiach a strednej triede zistili, že ani tvrdá práca im nemusí stačiť na to, aby sa udržali nad vodou.

Mnoho ľudí je presvedčených, že systém je nejakým spôsobom zmanipulovaný, že pravidlá sú nastavené v ich neprospech. Preto niet divu, že politici, lídri biznisu, špičkoví ekonómi a dokonca aj centrálni bankári dnes nahlas hovoria o neúmernej nerovnosti z hľadiska bohatstva a príjmov. Tieto obavy počuť naprieč politickým spektrom.

Nemusíte byť altruista na to, aby ste podporovali opatrenia, ktoré zvýšia príjmy chudobných a strednej triedy. Budú z nich mať prospech všetci, pretože sú kľúčové pre vytvorenie vyššieho, inkluzívnejšieho a udržateľnejšieho rastu. Inými slovami, ak má byť rast odolný, musí byť aj spravodlivejší.

Ako je známe, k extrémnej nerovnosti najviac prispievajú technologický pokrok a finančná globalizácia. Tieto dva faktory pôsobia smerom k prehlbovaniu príjmovej priepasti medzi vysokokvalifikovanými a málo kvalifikovanými jednotlivcami – osobitne vo vyspelých ekonomikách. Ďalším faktorom je prílišné spoliehanie sa na finančný sektor v hlavných ekonomických centrách ako sú Spojené štáty a Japonsko. Problémom je aj nízka sociálna mobilita, keď príjem rodičov je hlavným determinantom príjmov ich detí.

Často sa hovorí, že zdravie našej spoločnosti by sme mali merať nie na jej špičke, ale naspodku. A zvýšením úrovne „malých lodí“ strednej triedy môžeme dosiahnuť spravodlivejšiu spoločnosť a silnejšiu ekonomiku.

Christine Lagardeová

výkonná riaditeľka Medzinárodného menového fondu

(z vystúpenia na Veľkej katolíckej konferencii, Brusel, jún 2015)

Firmy majú podnikat' a produkovať, nie úradovať

Vazil Hudák nastúpil na čelo Ministerstva hospodárstva SR so skráteným mandátom, no pre zlepšenie podnikateľského prostredia chce urobiť maximum. Rozhovor aj o odbúraní administratívnej záťaže podnikateľov a podpore startupov.

6

Ekonomika a spoločnosť

6 | Firmy majú podnikat' a produkovať, nie úradovať

Minister Hudák chce odbúrať nadmernú administratívu

Priemysel

9 | MSV 2015 potvrdzuje ekonomický rast

V Brne sa stretáva strojárská elita

Energetika

10 | Energetika budúcej Európy: bez bariér a solidárne

12 | Perspektívy jadra: s otáznikom

12 | Zdroje energie v Nemecku

13 | OZE pomôžu slovenským farmárom

Financie

14 | Etika a profesionálna kultúra bánk stále nie sú uspokojivé

16 | Šéfka Kooperatívy: Slováci podceňujú poistenie, chceme to zmeniť

Predsedníčka predstavenstva a generálna riaditeľka Regina Ovesny-Straka

18 | Sporenie alebo investovanie?

20 | Stavebné sporenie na Slovensku rastie

21 | Bývanie za skvelú cenu

22 | Poistenie ako zamestnanecký benefit sa firmám opláti

Podnikanie

24 | Banky poskytujú firmám úvery aj poradenstvo

25 | Podnikatelia chcú na Slovensku férové konkurenčné prostredie

26 | Spoločnosť v kríze alebo: kto sa topí v dlhoch

26 | Mzdový outsourcing namiesto účtovníčky

28 | Podelte sa, získate viac!

Vnútná komunikácia vo firmách

29 | Lean v HR, HR ako nositeľ Lean – malý zázrak

Obchod a marketing

30 | Slovenky mŕňajú viac ako muži už i cez internet

30 | 6. Marketing Day

31 | Priamemu predaju sa na Slovensku venuje 180 000 ľudí

Spoločenská zodpovednosť firiem

19 | Slovenské banky a CSR

32 | Sféry zodpovednosti obchodného reťazca

33 | Kaufland: dá sa to aj zelenšie a zodpovednejšie

Hovorca spoločnosti Martin Gärtner

Energetika budúcej Európy: bez bariér a solidárne

Podpredseda Európskej komisie Maroš Šefčovič o piatich pilieroch Energetickej únie. **10**

Etika a profesionálna kultúra bánk stále nie sú uspokojivé

Jean-Claude Trichet dvíha varovný prst na kolegov z bankovej brandže. **16**

Informačné a komunikačné technológie

- 34** | Prpravte sa na elektronickú dátovú schránku
- 35** | Cloud: Veľký komfort za malé peniaze
- 37** | Ultra HD – revolúcia v televíznom vysielaní
- 38** | Internet vecí pokryje miliardy zariadení
- 39** | Oracle rozširuje portfólio podnikových cloudových riešení
- 40** | BYOD – výzva pre správu a bezpečnosť IT vo firme
- 41** | CSC prináša Slovensku najlepšie riešenia zo sveta
- 41** | Zdieľaná ekonomika via internet

Automobily

- 42** | Cena? Výkon? Aj to, ale najmä: auto sa musí páčiť!
Šéfdizajnér Škoda Auto Jozef Kabaň

- 44** | Keď je Slovensko lídrom...
Automobilový priemysel v SR

Doprava a logistika

- 47** | Slovensko rekordne v logistike
- 47** | Za susedmi v logistických plochách zaostávame

Stavebníctvo a reality

- 48** | Slovák, ktorý projektuje mrakodrapy
Rozhovor s Dušanom A. Prišticom

Štýl

- 50** | Niche – parfumy s príbehom i tajomstvom
- 60** | Sekt Palugyay – tretie dejstvo
Prestížne dedičstvo prešporských vinárov
- 68** | Krištáľové krídlo hľadá nových laureátov
- 69** | Odhaľte možnosti „Sound Shui“

Zdravie

- 51** | Správne sedieť je základ zdravej chrbtice
- 52** | Budujte si jesennú kondíciu
- 54** | Zmrazená budúcnosť
Aj ženy môžu odsunúť rodičovstvo na neskôr

Potraviny

- 56** | BIO potraviny – áno alebo nie?
- 59** | Bohemia Honey – to najlepšie z Vizovic

Cestovný ruch

- 62** | Vlasťou dobrej duše je celý svet
Novinár Peter Krútky, klub FIJET
- 64** | Severovýchod Maďarska je turistický magnet
- 66** | Kúsok Slovenska na EXPO Miláno 2015

Firmy majú podnikat' a produkovat', nie úradovat'

Minister hospodárstva V. Hudák chce odbúravať administratívnu záťaž

Vazil Hudák nastúpil na čelo Ministerstva hospodárstva SR so skráteným mandátom, no pre zlepšenie podnikateľského prostredia chce urobiť maximum.

• Ako hodnotíte stav podnikateľského prostredia na Slovensku – aj vo svetle častej kritiky našich podnikateľov? Aké budú vaše kroky v tejto oblasti?

Ministerstvo hospodárstva si uvedomuje, že v podnikateľskom prostredí existujú aj nedostatky, ktoré ovplyvňujú podnikateľské aktivity. V čase konsolidácie verejných financií bola vláda nútená prijať množstvo opatrení, ktoré zlepšili príjmy do štátneho rozpočtu a tým pádom boli výdavky na zlepšovanie podnikateľského prostredia čiastočne obmedzené.

Na druhej strane, hodnotenia podnikateľského prostredia zo strany medzinárodných inštitúcií sú v porovnaní s okolitými krajinami pozitívne. Napr. v rebríčku Svetovej banky „Doing Business“ za ostatný rok obsadilo Slovensko 37. miesto spomedzi 189 hodnotených krajín. V rámci V4 sme sa umiestnili na druhom mieste za Poľskom, pred ČR i Maďarskom.

Rezort avizuje aj ďalšie výrazné opatrenia na podporu inovatívneho podnikania.

Pokiaľ ide o moje súčasné pôsobenie vo funkcii ministra, uvedomujem si, že mám k dispozícii kratší čas, len niekoľko mesiacov, ktoré nás delia od parlamentných volieb. To znamená o. i. už len pár zasadnutí parlamentu, a teda obmedzené možnosti v oblasti legislatívnych návrhov. Z celkového pohľadu mi ide o to, pomôcť zlepšiť celkovú kultúru dialógu medzi vládou, politickou sférou a podnikateľským prostredím v rámci tejto krajiny. Chceme, aby sa ešte viac rozvinuli tie iniciatívy, ktoré začali moji predchodcovia – ako napríklad podpora startupov.

Vazil Hudák

Jedným z najcitlivejších je problém administratívneho zaťaženia podnikateľov. Je tu príliš veľa predpisov a regulácií, ktoré sú v niektorých oblastiach neprimerané a zbytočné, takže často brzdia podnikateľské aktivity.

V roku 2014 sme na MH SR realizovali podrobnú analýzu platných právnych predpisov a následne spočítali, že pre podnikateľov z nich vyplýva vyše 4 000 informačných povinností. Celkové administratívne náklady podnikateľského prostredia sme vyčíslili na 2,67 miliardy eur.

• Boli prijaté opatrenia na zlepšenie tohto stavu? Alebo ešte len budú?

Dobрым príkladom doterajších opatrení je zjednodušené začatie podnikania prostredníctvom jednotných kontaktných miest a tiež zavedenie elektronického systému Sociálnej poisťovne, kde si SZČO môžu overiť informácie o preplatkoch alebo nedoplatkoch.

Firmy v SR majú vyše 4-tisíc informačných povinností ročne, čo ich spolu stojí 2,7 mld. €.

V priebehu prvého polroku 2015 vypracovalo ministerstvo „Návrh opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia a zníženie administratívnej záťaže podnikateľov“. Obsahuje vyše 60 opatrení, ktoré vychádzajú z podnetov samotných podnikateľov.

S účinnosťou od prvého januára 2017 vstupuje do platnosti nová forma obchodnej spoločnosti, jednoduchá spoločnosť na akcie. Má prispieť najmä k zjednodušeniu vykonateľnosti záväzkov, upravujúcich vzťahy medzi akcionármi.

• Často počuť, že vláda podporuje len veľkých hráčov. Neopomínate malé a stredné podniky?

Naše ministerstvo ich dlhodobo podporuje a plánuje pokračovať najmä v osvedčených programoch poradenstva a vzdelávania, ale aj

Nitra 2018: ďalší automobilový investor prichádza na Slovensko z Veľkej Británie.

poskytovania mikropôžičiek. Máme však i schémy, ktoré reagujú na súčasné trendy, ako je podpora internetovej ekonomiky a startupov. Prostredníctvom Slovak Business Agency by mali byť začínajúci podnikatelia schopní ekonomicky vhodnejšie nastaviť svoje zámery, a tak eliminovať svoje riziko. Cieľom je napomôcť takým, čo nepodnikajú viac ako tri roky, osobitne mladým ľuďom a absolventom škôl, pri komercializácii ich inovatívnych nápadov.

- **Startupy sú potenciálne dôležité pre budúci rast. Akými formami podporujete túto osobitnú kategóriu podnikov?**

V rámci programu pre startupy sú to viaceré veci: poskytovanie informácií a špecializovaného poradenstva, vzdelávacie aktivity, účasť na domácich a medzinárodných podujatiach, stretnutia s investormi a potenciálnymi obchodnými partnermi, pomoc pri tvorbe štúdií realizovateľnosti. Ako najzaujímavejšie sa mi javí sprostredkovanie stáží vo svetových vedecko-technologických centrách, napr. v Silicon Valley.

Úľavy a stimuly pre startupy: odpustenie daňovej licencie, jednoduchá a. s., startupové víza.

Tento druh pomoci začínajúcim podnikateľom je v súčasnosti podporovaný len zo štátneho rozpočtu, s predpokladom na ďalšie dva roky. Ďalšia forma pomoci je možná z programu Podpora inovačných projektov v rezorte MH SR.

- **Mohli by ste byť konkrétnejší? Koho môžete podporiť a v akej výške?**

Ide o dve schémy pomoci: na podporu spolupráce podnikateľských subjektov a vedeckovýskumných pracovísk formou inovačných voucherov a na podporu priemyselných klastrových

Malí a strední podnikatelia volajú po priaznivejšom prostredí, minister Hudák im chce vyjsť v ústrety.

organizácií. V prvom prípade je celková nominálna hodnota vouchera pre podnikateľské subjekty s počtom zamestnancov do 250 vrátane vo výške 5-tisíc eur, pre subjekty s väčším počtom zamestnancov 10-tisíc eur.

Oprávnenými v druhej schéme sú projekty neinvestičného charakteru zamerané na vzdelávanie, prezentáciu klastrov v SR i zahraničí, a to formou účasti na informačných podujatiach a výstavách, tvorbou spoločnej expertnej bázy, technologických máp, stratégie, expertnými činnosťami a zabezpečením účasti klastrových organizácií v medzinárodných projektoch a sieťach. Najnižšia výška jednej dotácie je 10-tisíc eur, najvyššia dvojnásobok.

- **To sú súčasné možnosti. Môžu startupy očakávať v blízkej budúcnosti ešte viac?**

V júni prijala vláda „Konceptiu na podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému“ s komplexným návrhom 18 opatrení, zameraných na rozvoj inovatívnych spoločností v SR. Opatrenia možno zaradiť do troch oblastí: podpora podnikateľského prostredia, rozvoj startupového ekosystému a financovanie startupov. Od budúceho roka budú môcť startupy využívať trojročné prázdniny z platenia daňových licencií. Počíta sa aj s legislatívou, ktorá zastreší zakladanie jednoduchej akciovej spoločnosti. Tretina opatrení je zameraná na oblasť vzdelávania tak,

aby sa zvýšila finančná a podnikateľská gramotnosť a aby podporu pri podnikaní formou grantov mohli využívať aj študenti vysokých škôl.

Štát finančne podporuje napríklad stáže podnikateľov v Silicon Valley.

Okrem toho chceme zatraktívniť Slovensko pre zahraničných investorov a expertov, ktorí tu budú mať záujem podnikáť. Tzv. startup víza majú slúžiť presne na tento účel a ponúknu zjednodušený mechanizmus udelenia prechodného pobytu za účelom podnikania.

- **Môžete komentovať ohlásený príchod štvrtej automobilky na Slovensko? Čo priniesie pre slovenské hospodárstvo?**

Rád by som sa ako minister hospodárstva pochválil, ale obsah dokumentu, podpísaného na úrovni predsedu vlády so spoločnosťou Jaguar Land Rover, je po dohode oboch strán dôverný. Teraz budú pokračovať vzájomné rokovania a ďalšie detaily zverejníme, keď to bude možné. Ale okrem rokovaní sa pracuje aj na štúdiu realizovateľnosti. Ak sa nám túto významnú investíciu podarí získať, bude mať nepochybne na našu ekonomiku pozitívny dopad.

- **Na budúci rok bude SR po prvýkrát predsedáť Európskej únii. Aké témy presadzuje do agendy nášho predsedníctva rezort hospodárstva?**

Hlavnými prioritami rezortu v tejto súvislosti budú predovšetkým: oblasť energetiky, s dôrazom na synergiu medzi energetickou politikou a politikou zmeny klímy; zvýšenie energetickej bezpečnosti a konkurencieschopnosti; priemyselná politika a podporné opatrenia zamerané na zlepšenie konkurencieschopnosti EÚ – so zreteľom na automobilový, elektrotechnický,

oceliarsky, energeticky náročný priemysel a podporu inovácií. Pozornosť chceme venovať sprehľadneniu a zjednodušeniu legislatívy

Dôležitou prioritou nášho predsedníctva EÚ bude úspešne dotiahnuť dohodu TTIP s USA.

v oblasti lepšej regulácie. Nemenej dôležitou prioritou bude úspešné ukončenie dohody o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve medzi EÚ a USA.

• **Práve táto dohoda, známa pod skratkou TTIP, vyvoláva rôzne reakcie i emócie. Akým spôsobom sa na rokovaniach zúčastňuje váš rezort a aké zámery prioritne presadzuje?**

Slovensko sa rokovaniu priamo nezúčastňuje, nakoľko spoločná obchodná politika je v kompetencii EÚ. O čiastkových výsledkoch sme však pravidelne informovaní a vplyvame na

formovanie spoločných pozícií. Máme prirodzený záujem, aby konečná dohoda zohľadnila naše priority a bola prínosom pre našu ekonomiku. MH SR ako gestor dohody konzultuje prípravu stanovísk s ústrednými orgánmi štátnej správy, výrobnými a podnikateľskými zväzmi, ako aj so širšou odbornou verejnosťou.

Najväčší potenciál vidíme v regulačnej oblasti, ktorá je kľúčovou pre automobilový sektor, ale i strojárstvo. Za dôležité považujeme zachovať legislatívu a vysoké štandardy EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa, zdravia, práce a životného prostredia. S ohľadom na nižšie ceny energií v USA aktívne presadzujeme, aby neboli znevýhodnené naše malé a stredné podniky. Za dôležitú súčasť budúcej dohody považujeme mechanizmus riešenia sporov medzi investorom a štátom – ISDS. Jeho zapracovanie do dohody by nahradilo existujúci zastaraný právny rámec, ktorý vychádza z bilaterálnej dohody s USA ešte z roku 1991.

Treba pripomenúť, že cieľom dohody je vytvorenie najväčšej zóny voľného obchodu. Preto budí mimoriadnu pozornosť a bude dôležité, ako v Európskom parlamente, v 28 členských štátoch EÚ, ale aj v samotných USA vyhodnotia jej záverečný text.

• **V Miláne prebieha výstava Expo 2015. Garantom slovenského pavilónu je vaše ministerstvo. Ako hodnotíte slovenskú účasť?**

Positívne, pretože sa prezentujeme ako moderná, dynamická a duchom mladá krajina, plná inovatívnych, šikovných ľudí. Priemerná návštevnosť slovenského pavilónu je 10-tisíc ľudí denne. Tí veľmi pozitívne hodnotia prezentáciu Slovenska ako krajiny, ktorá ich zaujala a ktorú by chceli čoskoro navštíviť. Dôležitou súčasťou

Konkrétna podpora MH SR pre inovatívne podniky môže dosiahnuť 5- až 10-tisíc eur.

aktivít v našom pavilóne je prezentácia jednotlivých regiónov, cestovného ruchu a B2B komunikácia prostredníctvom slovenských inštitúcií s podporou ďalších podnikateľských subjektov.

Pripravili: Juraj Filin a Drahotín Tarasovič
Foto: MH SR, TASR

Slovensko je v raste a s dobrými vyhlídkami

Tempo rastu našej ekonomiky bolo v 2. štvrtroku 2015 najrýchlejšie za ostatných 14 kvartálov, teda od konca roka 2011. Upozornili na to bankovní analytici. Rast HDP v stálych cenách podľa štatistických údajov dosiahol úroveň 3,2 %, pritom v nominálnych cenách to bolo 3 %. „Nafúkli ho klesajúce ceny, ale na rozdiel od prvého štvrtroku sa zrýchlil vďaka domácejmu dopytu,“ skonštatoval makroekonóm VÚB Andrej Arady. Silnejší domáci dopyt sa podpísal aj pod rast dovozov.

Positívny trend zvýšil zisky podnikov a prospel aj pracovnému trhu. Miera nezamestnanosti klesla na 11,2 %, priemerná mzda medziročne vzrástla o 2,3 %. Zvyšovala sa tiež investičná aktivita – fixné investície stúpili o 10 %. „Za tým stojí urýchléné čerpanie eurofondov a vyššie investície verejnej správy,“ uviedla analytička Slovenskej sporiteľne Mária Valachyová.

Rast by mal pokračovať; analytici ho v najbližších mesiacoch odhadujú na 3 – 3,5 %. „Ekonomiku by mali ťahať investície a eurofondy, ale aj spotreba vlády. Trh práce je príjemným prekvapením a zrejme potiahne spotrebu aj úspory ľudí,“ predpokladá M. Valachyová.

Analytik UniCredit Bank Ľubomír Koršňák upozornil na nízke ceny energií a uvoľnenú menovú politiku Európskej centrálnej banky, čo podporuje ekonomiku celej eurozóny. Výsledkom je aj rastúci zahraničný dopyt. **TA**

Veľtrhy pomáhajú biznisu

Dnes, vo veku moderných informačných technológií a internetu, je potreba osobnej komunikácie dôležitejšia než kedykoľvek predtým. Veľtrhy sú preto významnou súčasťou marketingových aktivít vo väčšine druhov podnikania – od veľkých nadnárodných firiem po rodinné podniky. Tvrdí to Paul Woodward, ktorý bol donedávna generálnym riaditeľom Globálnej asociácie výstavníckeho priemyslu UFI.

Podľa výskumov zostávajú veľtrhy účinným nástrojom na získavanie klientov, keďže dávajú

príležitosť osobne sa s nimi stretávať. Osobný kontakt má značnú hodnotu; zdôrazňuje, že sa obchoduje s „reálnymi“ ľuďmi a navyše je založený na dôvere. Kombinácia veľtrhov a virtuálneho marketingu je podľa P. Woodwarda nevyhnutnou súčasťou komunikačnej stratégie mnohých firiem. **JF**

Globálny rast pokračuje

Najnovší makrovýhľad Fidelity Worldwide Investment konštatuje, že svetové hospodárstvo v ostatnom čase rástlo rýchlejšie a tento trend by mal vydržať. Znížené ceny surovín by mohli naštartovať celosvetovú spotrebu, medzi ich vývozcami a dovozcami však môžu spôsobiť roztváranie nožníc. Analytička spoločnosti Anna Stupnytska tvrdí, že priemyselné krajiny zostanú najdôležitejším motorom rastu svetového hospodárstva, i keď ten bude skôr mierny. Dôvodom je aj nízka inflácia. Vplyv zvyšovania cien sa začne prejavovať asi až koncom roka a centrálné banky teda zrejme zotrývajú pri uvoľnenej peňažnej politike. Zdrojom neistoty je Čína, najmä v súvislosti s augustovou devalváciou juanu. Podľa Stupnytskej sa eurozóna zotavuje, pričom tento proces je rýchlejší v okrajových štátoch. Vďaka predbežnému riešeniu gréckej krízy predpokladá po zvyšok roka mierne oživenie rastu. Na sile však postupne strácajú niektoré doteraz pozitívne faktory, napr., euro, ktoré z aprílového minima posilnilo približne o 5 %. **AB**

MSV 2015 potvrdzuje ekonomický rast

V pondelok 14. septembra sa v Brne otvoria brány už 57. medzinárodného strojárského veľtrhu a usporiadatelia očakávajú ďalší úspešný ročník.

Na MSV 2015 sa bude prezentovať približne 1 500 vystavujúcich firiem z 30 krajín; zahraničných firiem príde 700 (t. j. 47 %). Najväčší záujem je opäť zo strany Nemecka, počtom firiem nasledujú Slovensko, Taliansko, Čína, Rakúsko a Švajčiarsko.

V úlohe špeciálnych hostí ročníka – „Special Guest at MSV 2015“ – sa predstavia **Kórea a čínska provincia Hebei**. Nad kórejskou oficiálnou účasťou v pavilóne Z má záštitu KOTRA – Korea Trade-Investment Promotion Agency. V expozícii na ploche 90 m² bude vystavovať deväť kórejských firiem z odvetví energetika,

materiály a komponenty pre strojárstvo, obrábanie, pneumatika a zváranie. V pavilóne Z nájdu návštevníci tiež „Hebei Pavillion“ – spoločnú expozíciu ôsmich vystavovateľov z tejto severovýchodnej provincie ČLR. Má 73 miliónov obyvateľov a vlni dosiahla HDP vo výške 479 miliárd USD, čo ju zaradilo na šieste miesto v Číne. Nad druhou čínskou oficiálnou účasťou v pavilóne Z má záštitu China Council for The Promotion of International Trade Machinery Sub Council.

Kovoobrábanie a tvárnenie – kľúčové odvetvie

Celých 44 % prihlášok tento rok spadá do odvetví kovoobrábanie a tvárniace stroje, náradie, zváranie a povrchové úpravy. Aj v roku konania výstavy EMO v Miláne sa českí a slovenskí výrobcovia obrábacích a tvárniacich strojov zúčastňujú na MSV v hojnom počte, niektorí aj na väčšej ploche a s radom noviniek. Nechýbajú ani tradiční zahraniční vystavovatelia a spolu s nimi veľa nových vystavovateľov. Z tradičných vystavovateľov nechýbajú firmy ako KOVOSVIT

MAS, TAJMAC-ZPS, DMG MORI SEIKI, YAMAZAKI MAZAK, z výrobcov nástrojov GÜHRING, Hoffmann Qualitätswerkzeuge a ďalšie. K nováčikom patria nemecké firmy ako Haas Schleifmaschinen, Handtmann A-Punkt Automation alebo Tramec, z domácich vystavovateľov napríklad HUBER EDM.

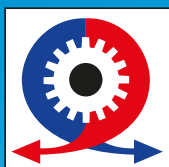
Špecializované veľtrhy a projekty Medzinárodný veľtrh Transport a Logistika

sa na brnianske výstaviisko vracia po štyroch rokoch. Riešenia pre oblasť dopravy a logistiky bude prezentovať minimálne 92 firiem zo štyroch krajín; podiel zahraničných účastníkov dosahuje 14 %. Expozície 7. ročníka tohto veľtrhu budú v pavilóne A2 a na príľahlých voľných plochách.

Po prvýkrát sa v rámci komplexu MSV uskutoční Medzinárodný veľtrh technológií pre ochranu životného prostredia **ENVITECH**. Prihlásených je 38 firiem z piatich krajín, podiel zahraničných vystavovateľov dosiahne 39 %.

KM

GWI1591013

Ufi
Approved
Event

MSV 2015

57. medzinárodný
strojársky veľtrh

AUTOMATIZACE

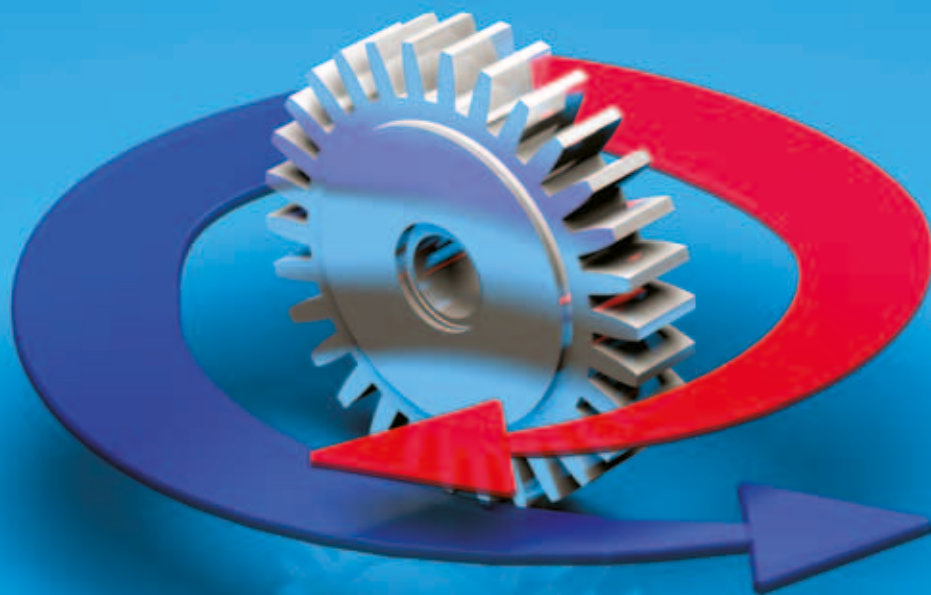
3D DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE
PRŮMYSL 4.0

Hlavní téma MSV

14.–18. 9. 2015

Brno – Výstaviisko

**Zaregistrujte sa pred svojou návštevou veľtrhu,
ušetrite čas a peniaze. www.bvv.cz/msv**

Veletrhy Brno, a.s.
Výstaviště 405/1
603 00 Brno
tel.: +420 541 152 926
fax: +420 541 153 044
e-mail: msv@bvv.cz
www.bvv.cz/msv

BVV

Veletrhy
Brno

Energetika budúcej Európy: bez bariér a solidárne

Ambiciózny projekt Energetickej únie, predstavený vo februári tohto roka, má postaviť energetiku v rámci EÚ na nové, pevnejšie základy. Týka sa kompetencií dovedna 14 eurokomisárov, ktorých koordinuje podpredseda Európskej komisie Maroš Šefčovič.

• **V čom vidíte dôvody vzniku Energetickej únie a jej význam?**

Európsku energetiku poznačilo viacero faktorov z minulosti, ktoré negatívne ovplyvnili fungovanie trhu a v konečnom dôsledku aj ceny energií pre spotrebiteľov. Ide napríklad o nadmernú závislosť od obmedzeného počtu dodávateľov, nekoordinované národné politiky, z toho plynúce prekážky v integrácii energetického trhu a nejednotný hlas v týchto záležitostiach. Maloobchodný trh nefunguje správne. Mnohé domácnosti majú obmedzenú voľbu dodávateľov energie a malú kontrolu nad svojimi nákladmi na energiu. Máme vysoký počet európskych domácností, ktoré si nemôžu dovoliť platiť účty za energiu. Ak má Európa transformovať svoj energetický systém, musí tak spraviť teraz.

Energetická únia nezačala na zelenej lúke. Nariadenie o bezpečnosti dodávok zemného plynu, tzv. tretí energetický balíček, smernica o energetickej účinnosti, obchodovanie s emisiami, program Horizont 2020 a mnoho ďalších iniciatív a projektov sú svedectvom doterajšej práce Európskej komisie. Významnými krokmi boli aj Rámcový nariadenie 2030 pre otázky zmeny klímy a energetiku a Stratégia pre európsku energetickú bezpečnosť 2014. Ale až nová energetická stratégia Únie, prijatá vo februári tohto roka, zahŕňa všetky politické iniciatívy a opatrenia, smerujúce k bezpečnosti dodávok energie, udržateľnosti spotreby a konkurencieschopnosti.

JUDr. Maroš Šefčovič, PhD.

Je slovenským kariérom diplomatom. V máji 2014 bol zvolený za člena Európskeho parlamentu a nominovaný za zástupcu Slovenska v Európskej komisii, kde pôsobí od 1. novembra 2014 ako jej podpredseda pre Energetickú úniu. V predchádzajúcom období pôsobil ako podpredseda EK pre medzinárodné vzťahy a administratívu (2010 – 2014), eurokomisár pre vzdelávanie, kultúru a mládež (2009 – 2010), veľvyslanec a stály predstaviteľ Slovenskej republiky pri Európskej únii (2004 – 2009), veľvyslanec SR v Izraeli a diplomat v Kanade a Zimbabwe. Je ženatý, má tri deti.

• **Súčasnou stratégiou je akčný plán, stojaci na piatich pilieroch; ako prvé sa zvyknú uvádzať energetická bezpečnosť, solidarita a integrovaný trh s energiami. Čo si pod tým treba predstaviť?**

Dnes je EÚ vôbec najväčším dovozcom energie: každý rok za ňu zaplatí viac ako 400 miliárd eur. Zníženie závislosti od dovozu si vyžaduje mnoho krokov, vrátane dôraznejšej energetickej diplomacie. Mali by sme byť schopní hovoriť jedným hlasom a vyvinúť väčší spoločný tlak na spravodlivejšie ceny i vyvázenejšie trhové podmienky. Je tiež nevyhnutné pokračovať v diverzifikácii dodávok – nielen pokiaľ ide

o trasy, ale aj dodávateľov. Spomeniem napríklad partnerstvo s Nórskom, ďalej tzv. Juhovýchodný koridor či Stredozemný plynový uzol. Fungujúci vnútorný energetický trh je predpokladom na dosiahnutie všetkých cieľov efektívnym a cenovo prístupným spôsobom. Potrebné dodávky energie treba zabezpečiť spolupracou členských štátov EÚ na základe solidarity a dôvery. To znamená dokončiť integrovaný energetický systém, kde energia slobodne prechádza cez hranice na základe princípov hospodárskej súťaže. Preto potrebujeme viac infraštruktúry, lepšie prepojenia, dobrú regionálnu spoluprácu i harmonizovanú legislatívu. To všetko chce spoločné silné investície. Aj štrukturálne eurofondy a tzv. Junckerov investičný balík môžu výrazne prispieť k financovaniu predovšetkým energetickej infraštruktúry.

• **Dôležitým deklarovaným cieľom novej stratégie je dekarbonizácia. EÚ by sa tiež mala stať svetovou jednotkou vo využívaní obnoviteľných energií...**

Naozaj sa v tejto sfére chceme stať globálnymi lídrami. Európska únia si stanovila záväzok dosiahnuť v roku 2030 podiel spotreby energie z obnoviteľných zdrojov na úrovni aspoň 27 %. To prispeje k redukcii obchodného deficitu s energetickými komoditami a obmedzí vplyv nepriaznivých javov, ako sú narušovanie dodávok a výkyvy cien. V neposlednom rade to bude mať priaznivé dopady na životné prostredie. Mali by sme nadviazať na doterajšiu úspešnú redukcii emisií skleníkových plynov tak, aby EÚ efektívne smerovala k dosiahnutiu cieľa – redukcii emisií o 80 % do roku 2050. V tomto smere je kľúčové, aby sa podarilo ukončiť medzinárodné rokovania o otázkach klímy s cieľom dosiahnuť v tejto oblasti záväznú dohodu pre všetky krajiny medzinárodného spoločenstva. Európska komisia využíva aktívnu diplomaciu, aby sa k nášmu záväzku pridalo čo najviac krajín. Ja osobne som nedávno navštívil Srbsko, Demokratickú republiku Kongo, Senegal a Juhoafrickú republiku. Tento záväzok prispeje tiež k tvorbe nových pracovných miest v rozvíjajúcich sa sektoroch energetiky a podporí rast inovačných technológií.

• **Inovácie a efektívna spotreba – resp. jej regulácia – sú ďalšími piliermi akčného plánu. Ako ich vnímate?**

Bez nových technológií a riešení sa nepohneme ani v energetike. Ďalšie investície do výskumu a inovácií sú prospešné nielen na dosiahnutie cieľov EÚ 2020, ale aj z hľadiska podpory našich ekonomík. Vysoko výkonné, nízkonákladové a „bezuhlíkové“ technológie sú perspektívnym prostriedkom na presadenie sa na trhu. Len s kompaktnou a integrovanou podporou inovácií môžeme zaujať popredné miesto na medzinárodnej scéne.

Pokiaľ ide o reguláciu dopytu, ten môžeme temer okamžite ovplyvniť zvýšením energetickej efektívnosti – preto na ňu musíme hľadieť ako na „prvý zdroj“ energie. To v praxi znamená energeticky efektívne budovy, výroby i dopravu. Verím, že práve vďaka Energetickej únii budeme môcť zvýšiť energetickú účinnosť budov, pretože práve na vykurovaní a chladení strácame najviac peňazí. Pozitívnu rolu by mala zohrať pripravovaná európska stratégia vykurovania a chladenia spolu s ďalšími iniciatívami tzv. inteligentných miest, ako aj Dohovor primátorov a starostov. Výsledok prispeje nielen k vyššej energetickej bezpečnosti, ale – za predpokladu primeraných cien – podporí aj konkurencieschopnosť európskeho priemyslu.

• **Slovensko je výrazne orientované na jadrovú energiu. Neprotirečí to z dlhodobého hľadiska deklarovaným cieľom v rámci EÚ?**

Každá krajina má právo vybrať si vlastný energetický mix. Jadrová energetika produkuje takmer 30 % elektrickej energie EÚ a angažuje sa v nej polovica členských štátov. Podľa scenárov do roku 2030 bude jadrová energia pri výrobe elektriny naďalej zohrávať dôležitú úlohu.

Cieľom politiky Únie v tejto oblasti je zabezpečiť, aby členské štáty, ktoré sa rozhodnú pre jadrovú energiu, dodržiavali najvyššie normy bezpečnosti, ochrany pred žiarením a nakladania s odpadom.

• **Aké konkrétne benefity nám prinesie Energetická únia?**

Slovensko a jeho občania budú priamo ťažiť zo zvýšenej transparentnosti, bezpečnosti dodávok a posilnenia úlohy EÚ na celosvetovom trhu so zemným plynom. Budú sa využívať energetické prepojenia s Českou republikou, Maďarskom a Poľskom. Dokončenie spoločného vnútorného trhu s energiou a vytvorenie dostatočných cezhraničných kapacít ďalej zvýši konkurenciu v predaji a distribúcii elektriny a zemného plynu. Z toho budú slovenskí spotrebiteľia jednoznačne profitovať.

Vďaka opatreniam v rámci Energetickej únie určite zvýšime aj energetickú účinnosť budov.

Pripravil: DT

Foto: Európska komisia

Cesta k energetickej únii

bezpečná, čistá, cenovo dostupná, energia

1. BEZPEČNÁ ENERGIA PRE VŠETKÝCH OBYVATEĽOV

AKTUÁLNY STAV: EÚ je najväčším svetovým dovozcom energie a ročne ju to stojí 400 miliárd EUR, teda vyše miliardy EUR každý deň. Vyše 10 % OBYVATEĽSTVA EURÓPY nedokáže splácať účty za energiu.

S ENERGETICKOU ÚNIOU: BEZPEČNÁ DODÁVKA ENERGIE každému občanovi v každom členskom štáte. Stojí na SOLIDARITE a ĎÓVERE. Jednotné vystupovanie na globálnom poli.

2. VOLNÝ CEZHRANIČNÝ TOK ENERGIE

AKTUÁLNY STAV: Trhy sú zväčša obmedzené vnútroštátnymi hranicami. Znamená to MENŠÍ VÝBER, SLABŠIU ODOLNOSŤ, VYŠŠIE CENY. Niektoré krajiny EÚ tvoria ENERGETICKÉ OSTROVY. ENERGETICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA STARNE.

S ENERGETICKOU ÚNIOU: Píne INTEGROVANÉ TRHY. LEPŠIE PODMIENKY pre spotrebiteľov.

3. ENERGETICKY ÚČINNÉ VÝROBKY, TECHNOLOGIE, PRACOVNÉ MIESTA A ZRUČNOSTI DO BUDÚCNOSTI

AKTUÁLNY STAV: 90 % obytných budov je ENERGETICKY NEHOSPODÁRNÝCH. 94 % dopravy závisí od ropy.

S ENERGETICKOU ÚNIOU: SILNÉ, KONKURENCIESCHOPNÉ európske firmy dodajú účinné výrobky, technológie, pracovné miesta a zručnosti zajtrajška. ENERGETICKÁ EFEKTÍVNOSŤ sa do roku 2030 zvýši aspoň o 27 %.

4. ČISTÉ, NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO ŠETRNÉ K ŽIVOTNÉMU PROSTREDIU

AKTUÁLNY STAV: ZMENA KLÍMY má pre svet závažné, rozsiahle a nezvratné dôsledky. Naliehavá potreba obmedziť nárast priemernej svetovej teploty pod 2°C.

S ENERGETICKOU ÚNIOU: Intenzívnejšie využívanie energie z OBNOVITELNÝCH ZDROJOV do roku 2030 na úrovni aspoň 27 % spotreby energie v EÚ. Zníženie emisií skleníkových plynov aspoň o 40 % do roku 2030.

5. NOVÉ TECHNOLOGIE V ZÁJME ENERGIE BUDÚCNOSTI

AKTUÁLNY STAV: EÚ STRATILA NÁSKOK v oblasti čistých NÍZKOUHLÍKOVÝCH TECHNOLOGIÍ.

S ENERGETICKOU ÚNIOU: NIŽŠIE FAKTÚRY pre občanov EÚ. EURÓPSKE FIRMY svetovými lídrami na poli obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových technológií.

#EnergyUnion

Perspektívy jadra: s otáznikom

V súčasnosti je v 30 krajinách sveta v prevádzke 391 reaktorov, teda o 47 menej, než bolo maximum v roku 2002.

Podľa správy The World Nuclear Industry Status Report bol celkový inštalovaný výkon v jadrovom segmente najvyšší v roku 2010, a to 368 GW. Teraz je už o 8 % nižší, čo zodpovedá stavu pred 20 rokmi. Aj celkové množstvo vlni vyrobenej elektriny, 2 410 TWh, predstavuje pokles v porovnaní s maximom z roku 2006.

Meškanie výstavby je pravidlom

Počet začatých stavieb atómových elektrární klesol z 15 v roku 2010 na vlnajšie tri (za prvý polrok 2015 dve). Spolu je vo výstavbe 62 reaktorov, čo je o 5 menej ako pred rokom. Priemerný čas výstavby je dnes 7,6 roka. Z uvedeného počtu až 47 stavieb mešká. V 10 zo 14 krajín, ktoré práve stavajú jadrové elektrárne, sú oneskorené všetky projekty, často o niekoľko rokov. Päť projektov je rozostavaných dokonca už viac ako 30 rokov, medzi nimi 3. a 4. blok v Mochovciach. Priemerný vek činných reaktorov v polovici roka 2015 predstavoval 28,8 roka, pričom 199 blokov je v prevádzke viac než 30 rokov a 54 dokonca vyše 40 rokov. Najviac takto starých reaktorov majú USA – celú tretinu (33).

OZE zhoršujú vyhlídky jadra

Podiel jadra na celosvetovej produkcii energie zostáva už tri roky pod 11 percentami – vlni bolo 10,8 %. Najväčší podiel bol v roku 1996, a to 17,6 %. Rovnako sa už päť rokov nemení

tzv. veľká päťka jadrových veľmocí – v poradí USA, Francúzsko, Rusko, Južná Kórea a Čína. Spolu dnes vyrábajú 69 % produkcie elektriny z jadra. Prítom prvé dve majú na konte rovnú polovicu.

USA a Francúzsko vyrábajú 50 % svetovej produkcie z jadra; nasledujú Rusko, Kórea a Čína.

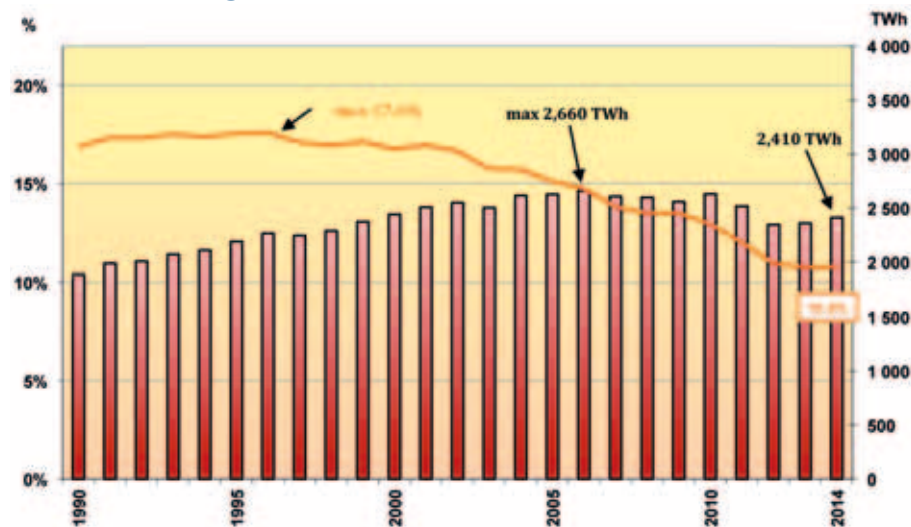
Za zmienku stojí, že najväčší prevádzkovateľ jadrových zariadení, francúzska spoločnosť Areva, virtuálne stojí pred úpadkom. Má dlhy vo

výške 5,8 mld. € a jej hodnota v júli klesla oproti roku 2007 o 90 %. Jej perspektívam neprospele ani návrh zákona o energetike, ktorý navrhuje znížiť do roku 2025 podiel výroby vo francúzskych jadrových zdrojoch zo súčasných troch štvrtín na polovicu.

Každoročne zverejňovaná správa o stave jadrovej energetiky, ktorá vyšla v júli v Londýne, tradične podáva prehľad o zásadných udalostiach uplynulého roka v tomto odvetví a mapuje trendy. Podľa tohtoročnej správy sa teraz jadrový priemysel borí s dlhodobým útlmom. Konštatuje, že nové technológie a politický vývoj zvyšujú decentralizovanú výrobu a obnoviteľné zdroje. Pretože prevádzkovateľmi OZE nie sú tradičné energetické spoločnosti, tento trend môže byť hrozbou pre jadrovú energetiku.

DT

Jadrová energia 1990 – 2014

Objem výroby elektriny v jadrových elektrárnach v TWh a jej podiel na celkovej svetovej výrobe energie.

Zdroje: MAAE, BP, MSC

Zdroje energie v Nemecku

Podľa odvetvovej pracovnej skupiny AGEB vzrástla za prvých šesť mesiacov tohto roka spotreba energie v Nemecku medziročne o 3 %, a to na 6 720 PJ (ekvivalent 229,3 mil. ton uhlia). Takýto mierny rast energetickej spotreby bol ovplyvnený aj pomalým rozvojom nemeckej ekonomiky.

Temer všetka energia, vyprodukovaná v Nemecku za prvý polrok 2015, pochádzala zo šiestich typov zdrojov. Prvým je stále ropa (a minerálne oleje), i keď jej podiel medziročne poklesol z 33,5 % na 32,7 %. Druhé miesto

v rebríčku obhájil zemný plyn, ktorého spotreba vzrástla o 13,6 %. Jeho podiel na celkovom energetickom mixe dosiahol 22,7 % (medziročný nárast o 2,1 %). Tretím najdôležitejším zdrojom zostalo čierne uhlie, avšak s poklesom o 3 %. Jeho podiel na celkovej produkcii energie klesol o 0,8 % – na terajších 12,6 %.

Na štvrté miesto v rebríčku sa prepracovali OZE – vďaka trhovému podielu 12,4 %, ktorý sa oproti vlnajšiemu zvýšil o 0,6 %. Ich celková produkcia vzrástla temer o 8 %. Prispeli k tomu najmä „vrtule“ (až 40 percentami), pretože v uplynulom roku boli v Nemecku vynikajúce veterné

podmienky. Z vyšších zrážok profitovali aj vodné elektrárne, ktoré zvýšili svoj príspevok o pätinu. OZE predstihli tradičné hnedé uhlie, ktorého celkový podiel zostal na hodnote 11,3 %, no spotreba sa znížila o 2,7 %. Šiestym zdrojom v poradí je energia z jadra, ktorej celkový podiel sa nezmenil (7,9 %), keďže nebola odstavená žiadna atómová elektrárňa.

Na ostatné zdroje energie pripadá zvyšková spotreba 0,3 %. AGEB je pracovná skupina pre energetické bilancie pri Nemeckom inštitúte hospodárskeho výskumu.

DT

OZE pomôžu slovenským farmárom

Slovensko bude musieť do roku 2020 v súlade s požiadavkami Európskej únie zvýšiť výrobu energie z obnoviteľných zdrojov energie (OZE) až takmer o polovicu. „Na Slovensku má spotreba energie vyrobenej z OZE dosiahnuť 14-percentný podiel na hrubej konečnej energetickej spotrebe. Teda nielen na výrobe elektrickej energie, ale aj na výrobe tepla, chladu, energie v doprave a podobne,“ upozornil v stanovisku bývalý minister pôdohospodárstva (2009 – 2010) Vladimír Chovan.

Podľa neho viedol v okolitých členských štátoch EÚ rozumný a systematický prístup k výrobe energie z OZE prvej generácie k stabilizácii a zlepšeniu hospodárskych výsledkov poľnohospodárov a podnikateľov. „Spracovanie odpadov z prevádzok živočišnej a potravinárskej výroby znížilo náklady na ich likvidáciu, zvýšilo tržby a stabilizovalo cash-flow podnikov. Je veľmi dôležité, aby Slovenská republika nepremárnila rovnakú šancu pri zavádzaní výroby energie z OZE druhej generácie,“ dodal.

TA

Enel so svetovým prvenstvom

V lokalite Castelnuovo Val di Cecina (Toskánsko) dokončil Enel výstavbu prvej hybridnej elektrárne na svete, využívajúcej geotermálnu energiu v kombinácii so spaľovaním biomasy. Už existujúca geotermálna elektráreň Cornia 2 s výkonom 13 MW by mala spolu s novou časťou, ktorá spaľuje biomasu (výkon 5 MW), vyrobiť ročne o 30 GWh energie viac. Firemné údaje zároveň uvádzajú úsporu 13-tisíc ton emisií CO₂.

Projekt využíva biomasu z miestnych lesov v okruhu asi 70 km. Jej spaľovanie pomáha znížiť vlhkosť a zároveň zvýšiť teplotu pary z geotermálneho vrtu (cca zo 150 – 160 °C až na 370 – 380 °C). To v konečnom efekte zvyšuje jej účinnosť a následne výkon turbíny.

Firma investovala do projektu viac ako 15 mil. €. Podobnú technologicky inovatívnu elektráreň má aj v USA, tá však kombinuje geotermálnu energiu so solárnou.

DT

Priaznivá bilancia v dodávkach plynu

V roku 2014 sa nevyskytli žiadne závažné incidenty, ktoré by narušili dodávky zemného plynu pre odberateľov v SR. „Boli zabezpečené plynuľé a bezpečné dodávky plynu pre všetkých odberateľov,“ uviedlo Ministerstvo hospodárstva SR v správe o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok za minulý rok. Krátenie dodávok (od firmy Gazprom Export) zaznamenal jedine Slovenský plynárenský priemysel (SPP), a to od začiatku septembra 2014 do začiatku marca 2015. Krátenie v niektorých dňoch presiahlo aj 50 % zmluvne dohodnutého množstva. Ostatní dodávatelia plynu neboli podľa rezortu krátením dodávok zasiahnutí.

Najvýznamnejším hráčom na trhu dodávok plynu u nás zostáva aj naďalej SPP. V roku 2014 však pokračoval trend znižovania jeho podielu na dodávkach koncovým odberateľom, keďže svoje trhové aktivity rozvíjali ďalšie spoločnosti.

TA

NOVÁ DIMENZIA VEDOMOSTÍ

ENERGOLAND MOCHOVCE

NAJMODERNEJŠIE INFOCENTRUM O ENERGII

33 INTERAKTÍVNYCH SEKCIÍ, 3D KINO,
INTERAKTÍVNA PODLAHA, DOTYKOVÉ APLIKÁCIE A HRY,
VÝLET DO HISTÓRIE NA ELEKTRICKEJ SUPERMOTORKE,
ROZŠÍRENÁ REALITA

energoland.sk

587.347.789.83456

Enel
Official Global Partner

MILANO 2015
1 MAY - 31 OCTOBER

SLOVENSKE
ELEKTRARNE

Enel

Slovenské elektrárne sú spoločnosťou skupiny Enel

Etika a profesionálna kultúra bánk stále nie sú uspokojivé

Bývalý šéf ECB dvíha na kolegov z brandže varovný prst

Banky a bankovníctvo stoja na dôvere. Jej budovanie trvá roky, no stratíť ju možno rýchlo – ak je etika danej banky nedostatočná a jej hodnoty a konanie nesprávne.

Udalosti, ktoré spustili svetovú finančnú krízu v roku 2008, spolu s následnými škandálmi, ktoré sa objavili – od manipulácií s londýnskymi medzibankovými úrokovými mierami (Libor) ku krachu sankcií a praniu špinavých peňazí – prispievajú do katalógu kultúrnych zlyhaní finančných inštitúcií. Áno, od krízy boli prijaté rozsiahle opatrenia na posilnenie finančného systému. Ale vážna slabina zostáva; týka sa kultúry práce s rizikom, ktorá ešte stále panuje v niektorých oddeleniach svetových bánk a vo finančnom systéme samotnom.

Za chyby sa platí... no nie vždy a každý

Sľuby bankových šéfov, že zmenia korporátnu kultúru a zabezpečia korektné konanie svojich zamestnancov, sa príliš často nedočkali efektívneho naplnenia. V príliš mnohých prípadoch banky stále zlyhávajú pri plnení si záväzkov slúžiť svojim komunitám a verejnosti všeobecne.

V časti finančného systému ešte stále vidíme nevhodný prístup k práci s rizikom.

Je pravda, že bankový sektor platí vysokú cenu za svoje prechmaty: pokuty, súdne spory a sprísnenie regulácií stáli dosiaľ približne 300 miliárd dolárov. Ale verejnosť platiaca dane – aj keď v tom bola nevinne – tiež musela znášať náklady, priame i nepriame. A hoci hŕstka „darebáckych obchodníkov“ (a najnovšie aj jeden manipulátor s Liborom) skončila vo väzení, bolo by príliš optimistické z toho vyvodzovať, že trestanie je dostatočné na to, aby transformovalo bankovú kultúru.

Ak majú banky a ďalšie finančné inštitúcie hrať

svoju kľúčovú úlohu v podpore rastu a zamestnanosti, je nevyhnutné, aby podnikli kroky na znovuzískanie dôvery verejnosti. Ale ako?

Banky musia urobiť viac

Viac regulácie nie je nevyhnutne tá najlepšia cesta vpred. Pravidlá a normy, ktoré definujú „správnu“ a „zlú“ kultúru, presahujú dôvtip regulátorov i orgánov dohľadu. Ale tlak na vypracovanie takých pravidiel bude málo účinný, ak

banky samy nepreukážu, že sa skutočne chcú popasovať s výzvou zmeny kultúry. Žiaľ, mnoho z nich do tejto chvíle ukázalo len nepresvedčivý a nesystematický prístup.

To nestačí. Nová správa, ktorú publikovala Skupina tridsiatich, ukazuje, že banky musia urobiť oveľa viac. Skutočná zmena musí mieriť k jadrú každodenných operácií finančnej inštitúcie. Banky musia zmeniť kompenzačné praktiky, odmeňujúce nadmerné riziko; chrániť

Kríza priniesla vlnu kritiky a protestov proti správaniu sa bánk.

whistleblowerov; prijímať takých pracovníkov a školiť ich tak, aby reflektovali etické štandardy. Musia tiež zabezpečiť, aby ich predstavenstvá zohrávali aktívnejšiu kontrolnú úlohu. Som presvedčený, že ak si v minulosti riadiace orgány niektorých inštitúcií uvedomovali jasne nesprávne konanie zamestnancov – od neko-rektného predaja po cenové manipulácie – mali to zastaviť.

Zmena postoja, samoregulácia a opakovanie

Aby bolo jasné: nastavenie hodnôt a formovanie novej organizačnej kultúry si vyžadujú dlhý čas a mnoho práce. Úspešná reforma predpokladá zmenu myslenia ľudí vrátane toho, že si osvoja samoreguláciu. Súčasťou tohto úsilia je písaný kódex, ktorý môže pomôcť udržať

a posilniť nejakú kultúru; už len pre dôraz na komerčné výhody etického správania sa v biznise

Banky platili za svoje prechmaty miliardovými stratami; tí, čo vinu neniesli, však zaplatili viac.

(a naopak, negatívne dôsledky jeho absencie) – ale samotný takýto kódex nestačí. Nevyhnutné sú stále korekcie a opakovanie. Zamestnanci musia inštinktivne chápať, čo sa môže robiť a čo nikdy nie. Musia prijať za svoju takú kultúru, ktorá oceňuje dodržiavanie vysoko etických štandardov správania sa.

Za týmto účelom by banky mali postaviť svoje

hodnoty a firemnú kultúru do pozície neoddeliteľnej súčasť svojich personálnych rozhodnutí – pri prijímaní, prepúšťaní i povyšovaní pracovníkov. Rešpektovanie hodnôt a správanie sa tých, ktorí pracujú s bankovým rizikom, by mali mať pri posudzovaní ich ročnej výkonnosti 50-percentnú váhu. Neschopnosť zžiť sa s kultúrnymi normami vyžadovanými bankou by mala mať dopad na kariéru zamestnanca – až po jej ukončenie, v prípade nevyhnutnosti.

Regulácia zvonka

Bankové regulačné a kontrolné orgány hrajú tiež rozhodujúcu úlohu. Mali by pracovať s predstaviteľmi a vrcholovými manažmentmi, aby zabezpečili, že sa zavedú a budú dôsledne uplatňovať principiálne reformy. Kľúčovou súčasťou tohto procesu by mali byť pravidelné výmeny názorov medzi úradníkmi dohľadu a bankami. Centrálni bankári sú stále rozčarovaní z neschopnosti mnohých bánk pohnúť sa rázne vpred pri riešení vážnych vnútorných problémov spojených so správaním sa a bankovou kultúrou. Obavy už narástli do takej miery, že ďalšie odkladanie riešenia nie je možné. Buď sa banky zreformujú samy, alebo bude verejná moc v bankovníctve intervenovať ešte viac ako doteraz.

Jean-Claude Trichet
predseda Skupiny tridsiatich, bývalý prezident Európskej centrálnej banky a Banque de France
© Project Syndicate
Titulok a medzititulky: redakcia
Foto: TASR, SXC

Skupina 30 a Jean-Claude Trichet

Súkromné neziskové medzinárodné združenie Skupina tridsiatich založili v roku 1978 a združuje špičkových predstaviteľov svetového finančnictva. Deklarovanými cieľmi sú prehĺbovať porozumenie v globálnych hospodárskych a finančných otázkach, skúmať dôsledky prijatých rozhodnutí a preverovať možnosti, ktoré majú k dispozícii trhová prax a tvorcovia politiky. Skupina vstupuje aj do politických diskusií na dôležité témy, a to uverejňovaním osobitných správ. Pravidelne vytvára expertné študijné skupiny, ktoré ponúkajú odporúčania pre prax.

Výkonným predsedom Skupiny 30 je J.-C. Trichet, ktorý v rokoch 2003 – 2011 riadil Európsku centrálnu banku. K hlavným funkcionárom patria aj bývalý šéf FED-u Paul Volcker ako emeritný predseda skupiny a predseda predstavenstva JPMorgan Chase International Jacob A. Frenkel ako šéf správnej rady. Ďalšími členmi tohto superklubu sú napríklad Mario Draghi, Leszek Balcerowicz, Paul Krugman, Timothy Geithner, Larry Summers, Haruhiko Kuroda či Ernesto Zedillo.

DT

Divoké obchodovanie: o maklérovi Nickovi Leesonovi, ktorý pred 20 rokmi „položil“ banku Barings, natočili film Rogue Trader s Ewanom McGregorom v hlavnej úlohe.

Šéfka Kooperativy: Slováci podceňujú poistenie, chceme to zmeniť

Manažérka Regina Ovesny-Straka je na Slovensku pomaly legendou.

V minulom desaťročí riadila najväčšiu banku; po päťročnom angažmáne v Salzburgu sa vrátila a od jari 2015 je šéfkou poisťovne Kooperativa.

• **Ako sa darí poisťovni Kooperativa a aká je jej pozícia na trhu?**

Poisťovni sa darí výborne, v minulom roku sme mali veľmi dobrý hospodársky výsledok a patríme k trhovým lídrom. Samotná Kooperativa má na slovenskom poistnom trhu podiel stabilne nad 20 percent. Ak vezmeme do úvahy aj naše dve sesterské poisťovne patriace tak ako my do skupiny Vienna Insurance Group, spoločne sme na trhu jednotkou.

• **Môžete, prosím, konkretizovať a komentovať hospodársky výsledok?**

Brutto zisk Kooperativy bol 48,9 milióna eur. Prispeli sme tak výrazne k zisku celej nadnárodnej skupiny VIG, ktorý dosiahol 518,4 milióna eur, pričom jeho medziročný rast bol 46 percent. Výsledok na akciu dokonca vzrástol o 75,5 percenta.

Zisk je dôležitý nielen pre akcionárov, ale aj pre klientov poisťovne. Vzťah s klientom je dlhodobý a my mu musíme poskytnúť istotu, že sme stabilná spoločnosť, na ktorú sa môže spoľahnúť. Potrebujeme mať rezervy. To, čo predávame, je prísľub a záväzok, že dokážeme klientovi platiť vždy, keď to bude potrebovať.

• **Predpísané poistné celej skupiny VIG v minulom roku bolo 9,22 miliardy eur, z toho slovenské dcéry zabezpečili 727 miliónov. Okrem samotného Rakúska je VIG silnejšia len v Česku a Poľsku, čo sú oveľa väčšie krajiny. Asi ste v centrále pre vaše výsledky obľúbení.**

Regina Ovesny-Straka, predsedníčka predstavenstva a generálna riaditeľka poisťovne KOOPERATIVA

Česká Kooperativa je jedna z najväčších spoločností celej skupiny. Ale medzi nami a Poliakmi nie je ani veľký odstup a máme lepšie výsledky ako naše poisťovne v Maďarsku, čo je takisto väčšia krajina. Je to fajn.

- **Ako hodnotíte vývoj škodovosti?**

To je každý rok iné, veľmi to závisí od počasia. V minulom roku nebolo veľa búrok, ale v tomto roku v apríli – máji bolo trochu horšie, zaznamenali sme aj krupobitie na východnom Slovensku. Ak má poisťovňa taký podiel na trhu, ako máme my, tak sa jej dotkne každá takáto udalosť. Obvykle sú poškodené najmä autá, ale niekedy postihne aj domy. Mala som možnosť vidieť na fotografiách, aké škody narobili krúpy na východe; bolo to až neuveriteľné. Bola zničená strecha aj poškodený múr. V zateplenom múre krúpy narobili diery a povybíjali kusy polystyrénu. Prítom na jednej ulici môže byť veľa poškodených domov a na vedľajšej žiadne a nedá sa to nijako predvídať.

Poistenie má byť pri rozbehu podnikania jedna z prvých vecí; investované peniaze treba ochrániť.

Samozrejme, riešime aj iné prípady, napríklad niektoré veľké poisťné udalosti vo firmách alebo aj škody v zahraničí kryté z PZP. V poslednom čase ich však, našťastie, nebolo priveľa.

- **V prípadoch, aké ste popisali, sa určite oplatí mať dobré poistenie. Podľa štatistik však Slováci v tzv. prepoistenosti za západnou Európou výrazne zaostávajú.**

Bohužiaľ, potrebu poistenia mnohí absolútne podceňujú. Napríklad len asi 50 percent občanov má poistený svoj byt alebo dom, čo je ťažko pochopiteľné. Ak už investujú do nového domu alebo rekonštrukcie bytu, malo by byť štandardom, že majú poistenie. Vždy sa môže niečo stať. Niektorí ľudia majú staršie poisťky, ktorých poisťná suma vôbec nepokrýva hodnotu poistených vecí. Ak tých pár eur navyše na poistenie majiteľ nedá, potom sa zrazu môže stať, že má zničený majetok a opravu musí platiť zo svojho. Mnohí ľudia si, samozrejme, myslia: mne sa to nestane. Ale príroda je dnes nevyspytateľná – búrky, víchrice, krupobitie prichádzajú častejšie ako v minulosti.

- **Ako to u nás vyzerá z vášho pohľadu s poistením firiem?**

Podobne ako s poistením občanov. Na Slovensku je stále veľa malých firiem a živnostníkov, ktorí

nemajú poisťku; tvrdia, že si to nemôžu dovoliť. Každý podnikateľ by si však mal uvedomiť, že ak investuje peniaze a potom sa vyskytne škodová udalosť, napríklad požiar, môže prísť o všetko.

Niekedy podnikateľ uzavretie poisťky odkladá. Začne s podnikaním, tvrdo pracuje, má stále iné starosti a tá posledná starosť preňho je myslieť na možné ohrozenie. Podľa mňa by to však mala byť jedna z prvých starostí. Hneď ako si firma kúpi nové stroje, zariadi nové kancelárie a podobne, mala by všetko poistiť, pretože za malú chvíľu môže podnikateľ prísť o výsledky niekoľkoročnej práce.

- **Takže aj v tejto oblasti Slovensko zaostáva za západnou Európou?**

Majiteľovi domu môže poisťka v prípade požiaru ušetriť veľkú sumu.

Áno, na Západe je povedomie o poistení lepšie a my máme čo doháňať. Je to výzva aj pre nás, poisťovateľov.

- **A ako vychádzame pri porovnaní z hľadiska životného poistenia?**

Kooperativa a jej sesterské spoločnosti sú na slovenskom trhu lídrom v oblasti životného poistenia, ale aj tu stále pociťujeme, že tento druh poistenia obyvatelia Slovenska nedoceňujú. V našej poisťovni si kladieme za cieľ vysvetľovať ľuďom, že by si mali začať včas šetriť na dôchodok a zároveň sa zabezpečiť proti nečakaným životným problémom. V hlavách ľudí to stále ešte nie je a my na tom musíme pracovať.

Zároveň si však uvedomujeme úroveň miezd, z ktorých ľudia, najmä tí mladí, musia platiť svoje životné náklady a ešte si šetriť na budúcnosť. Tá je stále hlboko pod úrovňou v západnej Európe. Podľa štatistiky za rok 2013 zaplatil priemerný Slovák ročne za všetky svoje poisťky – teda za životné poistenie, PZP a ďalšie – sumu 399 eur, kým obyvateľ Rakúska 1 954 eur a priemer pôvodnej EÚ-15 je ešte vyšší – 2 713 eur.

• **Pracujete vo finančnom sektore už dlho, ale predtým to bolo najmä bankovníctvo. Ako vnímate rozdiely medzi prácou v banke a v poisťovni?**

Poisťný biznis je zameraný na dlhšie obdobie. My kryjeme riziká na dlhé roky, napríklad pri bežnom životnom poistení to môže byť na 20 – 30 rokov. Banky v takom časovom horizonte štandardne nerozmyšľajú.

• **Pri hypotékach možno áno.**

To je len malá časť ich biznisu. Poisťovací biznis je dlhodobejší z princípu. Krytie rezerv musíte kalkulovať na 50 rokov, čo si vyžaduje odlišný prístup.

Druhá vec – a považujem to za výhodu pre poisťovníctvo – je nižšia regulácia, takže my máme stále možnosť robiť, v tom dobrom zmysle slova, obchod a biznis. Banky sú teraz regulované už tak, že keď chcete klientovi ponúknuť nejaký produkt, musíte si to trikrát rozmyslieť – vedieť, na čo sa ho musíte spýtať, aký profil musí mať, aké riziko tam je, lebo inak narazíte na ochranu spotrebiteľa.

• **Tak to je aj jeden z dôvodov, pre ktoré ste aj vy prešli z bankovníctva do poisťovníctva?**

Napríklad, áno (smiech).

• **Regulácia bánk je aj reakciou na finančnú krízu, v ktorej práve ony zohrali svoju problematickú úlohu.**

Áno. Pred krízou bol celý finančný trh veľmi liberalizovaný a je pochopiteľné, že potom nastúpila regulácia. Bankovníctvo bolo „na rane“, lebo každý vám povie, že krízu spôsobili banky. A dosť veľa bánk aj skrachovalo. Na druhej strane, len jedna poisťovňa mala problémy v súvislosti s krízou – sídli v USA.

Kooperativa aj celá skupina VIG vykázali vysoký zisk – klient v nich má stabilného partnera.

Takže banky a poisťovne vnímajú riziko rozdielne a počas krízy sa to prejavilo. Dlhodobý prístup v poisťovníctve sa ukázal byť jeho výhodou.

• **Veríte v stabilitu spoločnej meny? Ako vidíte ďalší vývoj ekonomiky v Európe?**

Som presvedčená, že euro je veľmi dobré pre krajiny v eurozóne. Aj Slovensku pomohlo prejsť cez krízu s relatívne malými škodami – stále sme mali rast HDP, s výnimkou jediného roka.

Ale bolo to aj preto, lebo Slovensko zodpovedne plní svoje úlohy vyplývajúce z členstva. Bohužiaľ, v Európskej únii sú aj krajiny, ktoré si nerobili domáce úlohy a teraz to pociťujú. Prítom ani celková situácia vo svete nie je jednoduchá; na Ukrajine je vojna, vedú sa diskusie o zdrojoch energie, je množstvo ďalších problémov. Predpokladám však, že svetová ekonomika sa bude rozvíjať pozitívne, aj keď určite nie tak rýchlo, ako sme to videli pred rokom 2009.

• **K pôsobeniu veľkých, ale aj menších spoločností dnes patria aj nekomerčné aktivity v oblasti spoločenskej zodpovednosti. Aký je prístup poisťovne Kooperativa k tejto sfére?**

Považujeme ju za veľmi dôležitú, a to hovorím za celú našu skupinu VIG. Máme jednu špeciálnu aktivitu – Social Active Day, ktorú zaviedol predseda dozornej rady VIG pán Günter Geyer. Spočíva v tom, že všetci pracovníci veľkých poisťovní v celej skupine majú nárok na deň voľna, ak tento deň venujú dobrovoľníckej práci v sociálnej oblasti. U nás v Kooperative sa skoordínujú celé pracovné tímy a idú spoločne realizovať dobrovoľnícke aktivity do niektorého zo zariadení pre deti, krízového centra alebo zariadenia pre ľudí so zdravotným postihnutím, s ktorými máme spoluprácu a je ich v rámci Slovenska niekoľko. Snažíme sa darovať aj čas a skúsenosti, nielen peniaze. Kolegovia aj ja sa tak stávame nielen svedkami, ale aj aktívnymi účastníkmi ich príbehov. Záujem, láska a čas znamenajú v tomto prípade viac ako peniaze.

Pripravil: Juraj Filin

Foto: Kooperativa/archív; TASR

Sporenie alebo investovanie?

Aj vy sa môžete stať kapitalistom – správnym využitím svojich peňazí.

Ľudia na Slovensku často nerozlišujú medzi investovaním a sporením, čo je chyba. Andrea Straková, odborníčka na osobné financie z Partners Group SK, sporenie označuje za odloženú spotrebu. „Slováci často sporia na konkrétny účel, dovolenku, auto, rekonštrukciu domu či štúdium detí. Dá sa povedať, že si vytvárajú rezervu, ktorú následne minú, a výsledkom je, že uplynie veľa času a sú opäť na nule,“ vysvetľuje.

Keď peniaze produkujú peniaze

Investovanie je, naopak, kupovanie aktív, kedy investor kupuje aktívum a poberá pasívny príjem za jeho držbu. Pod aktívami sa rozumejú akcie a dlhopisy. Výnos z akcie je dividenda a výnos z dlhopisu je kupón. „Častým argumentom ľudí

je otázka, kde na to majú vziať peniaze,“ hovorí A. Straková. Dôležité je vytvoriť si návyk odkladania určitej sumy, a to už v skorom veku. „Najsilnejším faktorom pri dlhodobej tvorbe kapitálu nie je ani tak výška a množstvo, ale čas sporenia, teda to, ako dlho peniaze pracujú,“ vysvetľuje.

Najväčším rizikom investovania je pritom podľa nej – neinvestovať. „Nepoznám nikoho, kto by zbohatol sporením – a môže za to inflácia,“ hovorí A. Straková. Tá je dlhodobo na úrovni 3 % a menej, čo sa odráža na nízkych úrokových sadzbách. „Musíme hľadať aktívum, ktoré nám zarobí viac ako 3 %, inak reálna hodnota našich peňazí klesá,“ dodáva odborníčka.

Hlas pre podielové fondy

Na rozdiel napríklad od zlata majú akcie nominálnu hodnotu rovnakú aj desiatky rokov, podobne aj dlhopisy, a sporiteľ inkasuje z titulu ich držby. Preto by mali akcie a dlhopisy tvoriť základ investovania. „Slováci by často najradšej

na dôchodok ‚investovali‘ na bežnom účte a špekulovali s devízami, s akciami a so zlatom. Podielovým fondom sa vyhýbajú, pritom žiaden z nich nikdy v histórii neskrachoval,“ upozorňuje A. Straková. V podielových fondoch dochádza k nárastu alebo poklesu, čo však nie je strata. „Stratu má investor len vtedy, keď podľahne emócii pri poklese fondu a hneď akciu predá,“ vysvetľuje.

Na Slovensku je vyše 600 podielových fondov, od konzervatívnych až po dynamické, vo svete ich je viac ako 10-tisíc. Ako si z nich vybrať? „Základným portfóliom by mali byť globálne akciové trhy a veľké spoločnosti, teda piliere ekonomik. Následne skôr korporátne dlhopisy, ako štátne,“ radí A. Straková. Odporúča pritom zadefinovať si najmä investičný horizont – obdobie, počas ktorého budú pre nás peniaze pracovať – a odpovedať si na otázku, akú mieru rizika nárastu a poklesu sme ochotní akceptovať.

PZ

Slovenské banky a CSR

Aj v roku 2014 podporili banky stovky celospoločensky osožných projektov. Nedávno spoločne zverejnili ich odpočet.

Banky, ktoré sú členmi Slovenskej bankovej asociácie (ich trhový podiel predstavuje viac ako 80 %), celkovo vynaložili na neziskové aktivity viac ako 4,5 milióna eur. Najviac zdrojov vyčlenili na aktivity v oblasti kultúry a charity.

Zo 4,5 milióna €, ktoré najväčšie banky venovali na CSR, väčšina išla na kultúru a charitu.

Podporované projekty v rámci neziskových aktivít majú zvyčajne synergický efekt, zasahujú teda naraz viacero spoločenských sfér. „Princípy spoločensky zodpovedného podnikania aplikujú banky pri všetkých svojich činnostiach. Preto sa prínos bankového sektora nedá ilustrovať len vyjadrením súm v eurách,“ konštatoval výkonný riaditeľ Slovenskej bankovej asociácie Ladislav Unčovský. „Zameranie neziskových aktivít jednotlivých bánk a ich nadácií je pestré

a vzájomne sa líši. Spoločným znakom je však úsilie prispieť k pozitívnej zmene v spoločnosti,“ dodal.

Kultúra a sociálne projekty

Banky sa intenzívne angažovali v oblasti umenia, kultúry a ochrany kultúrneho dedičstva. Na podporu kultúrnych zoskupení, hudobných či filmových festivalov s hodnotným umeleckým prínosom, na podporu výtvarného umenia či záchranu pamiatok venovali viac ako štvrtinu (26,7 %) z celkových vynaložených prostriedkov.

Ďalšia takmer štvrtina sumy (24,5 %) šla na projekty so zameraním na charitu, zdravie, sociálnu a humanitárnu pomoc. Banky aktívne pomáhajú odkázaným na pomoc druhých, najmä chorým, deťom či rodinám v núdzi. Prispievajú na rehabilitačné a liečebné pobyty, zdravotnícke prístroje a pomôcky, ale aj na modernizáciu zdravotníckych zariadení. Podporujú tiež fungovanie chránených dielní a začleňovanie znevýhodnených skupín.

Vzdelanie, veda, podpora hendikepovaným

Ďalšou zásadnou oblasťou, na ktorú sa banky v rámci svojich neziskových aktivít intenzívne zameriavajú, je aj vzdelávanie a veda (22,1 %). Už tradične podporujú prednášky celosvetovo uznávaných profesorov a vedeckých osobností na Slovensku, vrátane nositeľov Nobelovej či

Pulitzerovej ceny s dôrazom na prepojenie teórie s praxou. Vďaka bankovým grantom mohli aj najlepší žiaci a študenti absolvovať študijné pobyty v školách v zahraničí.

Banky neprehliadajú ani potreby športových talentov a telesne postihnutých športovcov. Na oblasť športu vlni šlo 14,4 % z celkových prostriedkov. Zvyšný podiel zdrojov smeroval do komunitných alebo zamestnaneckých programov, ďalej do ochrany životného prostredia a prírody. Banky tiež pravidelne podporujú inovatívne startupy a kreatívnych mladých ľudí s perspektívnymi podnikateľskými ideami.

Banky tradične financujú prednášky svetovo uznávaných osobností vrátane nobelistov v SR.

Banky pôsobiace na Slovensku sa dlhodobo venujú aj zvyšovaniu finančnej gramotnosti a prispievajú k tomu, aby klienti vedeli robiť zdravé finančné rozhodnutia. Majú jednak vlastné iniciatívy, zároveň podporujú aj spoločný projekt finančného vzdelávania Viac ako peniaze, ktorý realizuje Slovenská banková asociácia v spolupráci s neziskovou organizáciou JA Slovensko.

ZM

Foto: TASR

Stavebné sporenie na Slovensku rastie

V prvom polroku potešil všetky tri stavebné sporiteľne medziročný nárast biznisu.

Stavebné sporiteľne na Slovensku uzatvorili v prvom polroku 2015 nové zmluvy o stavebnom sporení s celkovým objemom cieľových súm 1,9 miliardy eur. Vo všetkých troch prítom zaznamenali nárast.

Prvá stavebná sporiteľňa (PSS) uzatvorila celkom 73 899 nových zmlúv o stavebnom sporení, teda medziročne o 9 % viac. Nové obchody

Slováci veria, že stavebné sporenie je dobrá cesta k bývaniu.

za 1,44 mld. eur znamenali rast tohto ukazovateľa o 39 %. Klienti Wüstenrot stavebnej sporiteľne uzavreli zmluvy v celkovej výške cieľových súm 137,8 mil. eur. Medziročne to predstavuje nárast o takmer 5 %, z hľadiska priemernej cieľovej sumy je to nárast o 500 eur na zmluvu. ČSOB stavebná sporiteľňa uzatvorila 14 905 nových zmlúv o stavebnom sporení. Objem nasporených prostriedkov na nových zmluvách bol 12,1 mil. eur, čo predstavuje 15-percentný medziročný nárast.

Viac zmlúv aj vyššie cieľové sumy

„V ostatnom období si klienti uzatvárajú zmluvy na čoraz vyššie cieľové sumy,“ konštatoval riaditeľ odbytu PSS, a. s., Kamil Timura. „Kým v minulom roku bola priemerná cieľová suma vyše 15 000 eur, v tomto roku ide už o takmer

20 000 eur. Je zrejmé, že systém stavebného sporenia je pre mnohých Slovákov vhodnou cestou, ako si v budúcnosti zabezpečiť nové alebo obnoviť staršie bývanie,“ vysvetlil.

Wüstenrot stavebná sporiteľňa považuje výsledky dosiahnuté za prvých šesť mesiacov roka 2015 za dôvod k spokojnosti. Pozitívnu informáciou je pre ňu najmä rast vkladov klientov, ktoré za prvých 6 mesiacov dosiahli 61,7 mil. eur. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka je to nárast o 17,4 %. Medziročný nárast výšky cieľovej sumy je ešte výraznejší v prípade úverov poskytnutých klientom v období január – jún 2015. Ich priemerná výška dosiahla 26,5 tis. eur, čo je o 4,5 tis. eur viac ako pred rokom.

Úprava štátnej prémie

V lete oznámilo Ministerstvo financií SR novú výšku štátnej prémie pri stavebnom sporení pre

Priemerná cieľová suma sa niekde zvýšila aj o 500 eur na zmluvu.

rok 2016. Bude na úrovni 5 % – oproti súčasným 5,5 %. Suma maximálnej štátnej prémie 66,39 eura sa na budúci rok nemení, sporitelia však budú musieť pre jej získanie vložiť na svoj účet stavebného sporenia viac peňazí, a to 1 327,80 EUR za rok (doteraz: 1 206,93 EUR). JF

Groupama garantuje rýchlu likvidáciu

Groupama ako jediný poisťovateľ na Slovensku svojim klientom zaručuje, že škodovú udalosť uzavrie najneskôr do desiatich dní. Ak nie, zaplatí za nich poistenie na pol roka. Garancia rýchlosti likvidácie sa týka všetkých škodových udalostí, ktoré vzniknú klientovi z havarijného poistenia alebo poistenia majetku. Vzťahuje sa nielen na nové, ale aj na všetky existujúce poistné zmluvy.

„Škodové udalosti sú pre klientov vždy nepríjemné, preto je našim cieľom čo najrýchlejšie

ich ukončiť. Určili sme si na to maximálne 10 dní,“ hovorí riaditeľ Groupama poisťovne, a. s., pobočky poisťovne z iného členského štátu, Tomáš Kalivoda. AV

Externý odbyt Wüstenrotu

Externá odbytová sieť sa nemalou mierou podieľa na úspešných výsledkoch, ktoré dosahujú Wüstenrot poisťovňa a Wüstenrot stavebná sporiteľňa na slovenskom finančnom trhu. Od augusta 2015 je pod vedením Mareka Gemainera, ktorý prišiel zo Sberbank Slovensko, a. s. M. Gemainer o. i. zdôraznil, že spolupráca

s makléřmi bola aj predtým jeho dennou agendou, ktorej sa veľmi rád venoval. „Dobre fungujúce vzťahy a kvalitný konkurencieschopný produkt považujem za spojenie, ktoré prináša úspešné obchodné výsledky,“ uviedol. IK

Bývanie za skvelú cenu

Je správny čas vylepšiť svoju bytovú situáciu. Financie na bývanie neboli nikdy dostupnejšie.

Úver na bývanie je dlhodobý záväzok, a preto si žiada dlhodobé garancie. Len ak máte výhodné úverové podmienky aj garantované, viete, koľko vás bude nový či zrekonštruovaný byt alebo dom naozaj stáť.

Vyberte si spoahlivého finančného partnera – Wüstenrot stavebnú sporiteľňu a úver na bývanie získate len za 1,99 % ročne s garanciou úroku a splátky až na 5 rokov. Neskôr úrok neprekročí 4 % p.a. až do splatenia úveru, aj keby to trvalo 20 rokov. Riziko zvýšených nákladov v budúcnosti berie na seba sporiteľňa. Aj preto takýchto ponúk nie je veľa. Teraz máte vlastný domov na dosah. Stavba, kúpa či renovácia, financie nie sú prekážkou.

Wüstenrot vám umožní:

- čerpať úver len za 1,99 % p.a. na 5 rokov, potom za max. 4 % p.a. až do splatenia úveru;

- získať zvýhodnenú úrokovú sadzbu na celú sumu úveru, až do 200-tisíc eur. Navyše, tento úver je dostupný na okamžité financovanie bývania bez predchádzajúceho sporenia – aj pre klientov nad 35 rokov, ako aj pre tých, ktorí majú príjem nad 1,3-násobok priemernej mzdy (na rozdiel od hypotéky pre mladých).

Wüstenrot má aj iné zaujímavé ponuky. Napríklad, úver do 45-tisíc eur bez založenia nehnuteľnosti alebo úver bez ručiteľa a preverenia príjmu už po roku pravidelného sporenia. Niet na čo čakať.

**Kontakt: 0850 60 60 60,
www.wuestenrot.sk**

W úrokoch sme si všetci rovní

Úver na bývanie za 1,99 % p. a. pre každého*.

A navyše zľava až 25 % na poistenie bývania.

*Úver s úrokom 1,99 % p. a. na 5 rokov so založením nehnuteľnosti až do výšky 200 000 €. Bližšie informácie o podmienkach poskytnutia úveru nájdete na obchodných zastúpeniach.

wüstenrot

Poistenie ako zamestnanecký benefit sa firmám oplatí

Ak má firma konkurencieschopné finančné ohodnotenie, potenciálni zamestnanci sa orientujú na nefinančné benefity. Ich význam opätovne rastie.

Union ako organizátor súťaže Zdravá firma roka registruje viac firiem so zdravými benefitmi pre zamestnancov, Profesia zasa reportuje ako silnejšie kritérium spokojnosť s prácou ako len s peniazmi. Aj poistenie zamestnanca je pre firmu ešte stále benefit, ktorým sa vie odlíšiť od konkurencie.

Dobré poistenie môže pomôcť všetkým

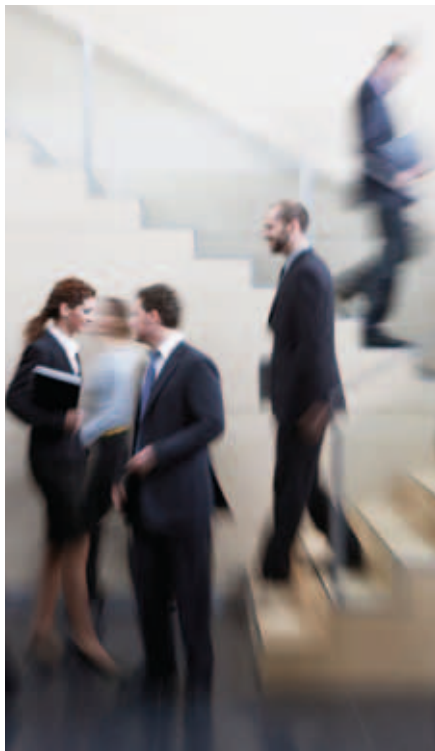
Životné poistenie ekonomicky aktívnych ľudí je v dnešnej dobe nevyhnutnosťou. Typický zamestnanec s hypotékou „na krku“ a rodinnými záväzkami sa potrebuje zabezpečiť najmä proti dlhodobému výpadku príjmu. Pre zamestnávateľa to znamená príležitosť chrániť zamestnancov nielen – klasicky – pred spôsobením škôd na majetku pri výkone práce, ale aj v ich súkromnom živote pred rizikami úrazu a kritického ochorenia.

Poistné na zamestnanca je pre firmu zanedbateľná suma, už od 2 eur mesačne.

Suma, ktorou zamestnávateľ pravidelne zamestnancovi prispieva na poistenie, je výrazne hodnotnejšou investíciou ako navýšenie platu. Prečo? Pretože 6 eur k platu zásadne nepomôže v prípade, keď po autonehode musí človek ležať dva mesiace na lôžku a má trvalý následok, napríklad v podobe slabšej pohyblivosti kolena. Práve tento moment si podľa prieskumov zamestnaneckých benefitov, ktoré pravidelne realizuje NN Životná poisťovňa, uvedomuje stále viac firiem.

Životné poistenie rieši úraz aj kritickú chorobu

Skupinové životné a úrazové poistenie kryje rizikové situácie nielen počas výkonu práce. Je

to 24-hodinová ochrana počas 365 dní v roku. A ako vyzerá jeho využitie? Uvedme tri príklady, ktoré sa vyskytujú v praxi. Modelová firma poistila všetkých 130 zamestnancov voči úrazu (doba nevyhnutného liečenia, hospitalizácia, trvalé následky až smrť), kritickým chorobám a strate života. Poistné na zamestnanca stálo firmu mesačne 6 eur, čo je zanedbateľná čiastka. Traja zamestnanci utrpeli počas roka poistnú udalosť.

Ján mal počas služobnej cesty dopravnú nehodu a bol hospitalizovaný v nemocnici s poškodenou slezinou (ktorú mu museli operačne

odstrániť) a so zlomeninou ramennej kosti (liečenou operačne). Okrem toho utrpel trvalé obmedzenie pohyblivosti kolenného kĺbu. Poisťovňa mu vyplatila 3 350 eur.

Mária pri rekreačnom športe utrpela čiastočné pretrhnutie Achillovej šľachy. Lekár jej nasadil konzervatívnu liečbu. Mária sa liečila 42 dní, ale nemusela byť na PN. Napriek tomu získala od poisťovne 210 eur.

Rozumný zamestnávateľ poistí pracovníkov aj voči zdravotným rizikám v ich súkromnom živote.

Juraj utrpel akútny srdcový infarkt. Kompenzácia pre neho bola vo výške 3 000 eur. Všetky tri situácie sú zachytené v tabuľke.

Poistenie možno hradiť zo sociálneho fondu

Skupinové životné a úrazové poistenie je dostupné pre všetky firmy, keďže minimálne mesačné poistné na zamestnanca je od 2 eur. Výhodou je krytie rizík v práci i mimo nej, kompenzácia úspešného príjmu a finančná pomoc pri nákladnej liečbe a doplatkoch za lieky. Firma môže poistenie zaplatiť aj zo sociálneho fondu, čo jej šetrí ďalšie náklady. Spolu s minimálnou administratívnou náročnosťou je poistenie ideálnym nástrojom na ošetrovanie rizík aj ocenenie zamestnancov.

Miroslava Škanderová,
manažérka oddelenia zamestnaneckých výhod NN Životnej poisťovne
Ilustračný obrázok: PPN

Poistenie v praxi – tri prípady

Rozsah krytia	Poistné sumy	Poistné plnenie		
		Ján	Mária	Juraj
Strata života z akejkoľvek príčiny	5 000 €			
Smrteľné následky úrazu	5 000 €			
Trvalé následky úrazu	5 000 €	3 000 €		
Diagnostikovanie kritickej choroby	3 000 €			3 000 €
Doba nevyhnutného liečenia úrazu (denné odškodné)	5 €	280 €	210 €	
Hospitalizácia následkom úrazu (denné odškodné)	5 €	70 €		
Ročné poistné za zamestnanca	72 €			
Priemerné mesačné poistné za zamestnanca	6 €	3 350 €	210 €	3 000 €

Naše firmy v CEE TOP 500

Až 39 firiem zo Slovenska sa objavilo v rebríčku 500 najväčších z regiónu strednej a východnej Európy, ktorý každoročne zostavuje spoločnosť Coface. Do prvej desiatky sa dostal jediný zástupca SR – Volkswagen Slovakia, v druhej

desiatke sa umiestnili Kia Motors Slovakia a Slovnaft. Táto trojica potvrdila, že patrí medzi veľkých hráčov v regióne. A to napriek prepadu cien ropy i poklesu predaja áut v Rusku, Číne a západnej Európe. Pritom však pozícia VW sa medziročne zhoršila, keď mu tržby klesli o 5,4 % a znížil sa i počet vyrobených vozidiel. V roku 2013 to bolo 426 313 kusov, vlani len 394 474. „Dôvodom bolo slabé oživenie na exportných trhoch,“ komentoval výsledok Juraj Jančí, generálny riaditeľ spoločnosti.

Coface si pri zostavovaní svojej CEE Top 500 všimá obrát, zisk, počet zamestnancov, odvety pôsobenia a trhy. Umiestnených 39 našich firiem vyprodukovalo spolu obrát 45,649 a zisk 2,155 mld. €. V súčasnosti zamestávajú tieto spoločnosti vyše 108-tisíc ľudí. **TA**

Centrum lepšej regulácie pre MSP

Znížiť regulačnú záťaž malých a stredných podnikov a zlepšiť podnikateľské prostredie v SR má Centrum lepšej regulácie, ktoré je súčasťou Slovak Business Agency (SBA). Ako povedal jej generálny riaditeľ Branislav Šafárik, podnikatelia budú môcť prostredníctvom centra ovplyvňovať existujúcu, ale aj pripravovanú národnú a európsku legislatívu. SBA zhodnotí jej dosah na malé a stredné podniky. „Na základe jednotnej metodiky bude centrum získavať podnety

od podnikateľov a snažiť sa presadiť ich do legislatívy,“ objasnil Šafárik.

Centrum chce prispieť k zjednodušeniu existujúcich právnych predpisov a zohľadňovať špecifické potreby malých a stredných podnikov v SR. Zabezpečovať má spätnú väzbu k ústredným orgánom štátnej správy a európskym inštitúciám. Bude tiež hodnotiť harmonizáciu legislatívy. **TA**

Železnice zamestnávajú najviac Slovákov

Železnice SR dávajú prácu 14 110 ľuďom, pričom priemerne im platia 10 395 eur ročne. Vyplýva to z analýzy spoločnosti FinStat pre účtovné obdobie 2014. Na druhom mieste je Slovenská pošta, zamestnávajúca 13 650 ľudí a na treťom U. S. Steel Košice s takmer 10 400 pracovníkmi. Americká firma je tak najväčším súkromným zamestnávateľom. Na ďalších priečkach skončili Volkswagen a Tesco, ktoré sa priblížili k hranici 10 000 zamestnancov. Dvadsať najväčších zamestnávateľov rebríčka zamestnáva spolu 120 000 ľudí.

Analýza tiež ukázala, že najväčšie priemerné mzdové náklady na jedného zamestnanca sú vo Volkswagene Slovakia. Za jeden rok tam zarobí 25 034 eur, teda 2 086 eur mesačne. Druhé miesto patrí Tatra banke (22 164 €), tretie sú Slovenské elektrárne (21 228 €). **TA**

© GW1591009

.tasr.

TERAZ Mobilné aplikácie

Aplikácia **Teraz.sk** Vám priamo do Vášho mobilného zariadenia prináša

Aktuálne správy TASR z domova, zo zahraničia, z ekonomiky, športu, kultúry a ďalších oblastí

Aktuálne fotogalérie reportérov TASR a zahraničných tlačových agentúr

Budte informovaní o všetkom, čo sa práve **TERAZ** deje!
Stiahnite si hneď **TERAZ!**

Banky poskytujú firmám úvery aj poradenstvo

Firmy s dobrým podnikateľským plánom, a to aj začínajúce, sa na Slovensku môžu úspešne uchádzať o podporu bánk.

Banky firmám poskytujú nielen rôzne druhy úverov, ale niektoré sa v rámci svojich nadácií podieľajú aj na rôznych projektoch zameraných na podporu startupov, ponúkajú poradenstvo a rôzne školenia.

Biznis plán, spolufinancovanie a história klienta

Aj začínajúci podnikatelia môžu na rozbeh spoločnosti využiť rôzne druhy úverov z bánk. Musia však splniť určité podmienky. „Štandardne poskytujeme úvery podnikateľom s minimálnou dobou podnikania 12 mesiacov. To znamená, že musia mať uzatvorené jedno daňové obdobie,“ vysvetlila hovorkyňa UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia Zuzana Ďudáková. „Podmienky poskytnutia úveru do značnej miery závisia aj od typu financovania, teda či má klient záujem o prevádzkové alebo investičné financovanie,“ dodala. Banka podľa nej hodnotí startup v určitej fáze a pozerá sa aj na ucelenosť projektu. „Napríklad, ak klient dokáže so svojimi partnermi vyskladať aspoň 20 až 30 % vlastných zdrojov, dokáže prísť s biznis plánom, ktorý sa dá predať, má pripravenú základnú trhovú štúdiu alebo predbežnú dohodu o odbyte a potrebuje zainvestovať napríklad do kúpy technológie, dokážeme v princípe takýto projekt podporiť,“ doplnila Z. Ďudáková.

Ak má firma dobrý biznis plán, banka jej rada spolufinancuje napr. nákup technológie.

Viacere banky poskytujú úvery zabezpečené nehnuteľnosťou, povolené prečerpanie na účte, ako aj úvery bez zabezpečenia nehnuteľnosťou. Financie na rozbeh firmy môžu ľudia získať napríklad prostredníctvom podnikateľskej úverovej linky, ktorú ponúka VÚB banka. „Jej výška sa odvíja od obrátov na účte klienta a od toho, ako využíva produkty a služby banky.

Vďaka nej má klient možnosť získať prakticky okamžite dodatočné zdroje na rozvoj svojho podnikania až do výšky 35 000 eur bez predkladania akýchkoľvek dokladov,“ informovala hovorkyňa banky Alena Walterová. V Slovenskej sporiteľni zase môžu klienti získať bezplatný podnikateľský účet.

Nadačná podpora pre nádejné projekty

Poskytovanie pôžičiek nie je jediný spôsob, ako získať podporu od finančných domov. ČSOB Banka je partnerom akcelerátora pre začínajúcich podnikateľov na Slovensku s názvom The Spot Booster. „Talenty zapojené do tohto projektu sme podporovali napríklad aj odovzdávaním profesionálnych skúseností prostredníctvom workshopov či koučingov,“ priblížila hovorkyňa banky Zuzana Eliášová.

Slovenská sporiteľňa podporuje začínajúcich podnikateľov prostredníctvom svojej nadácie. „Tá je už tretí rok generálnym partnerom iniciatívy Social Impact Award Slovensko, ktorou podporuje najlepšie spoločensky prospešné startup nápady mladých ľudí. Nápady sú každoročne podporené nielen štartovacím kapitálom, ale aj obsiahlym mentoringovým a inkubačným programom,“ doplnila hovorkyňa sporiteľne Marta Cesnaková.

VÚB banka zasa dlhodobo podporuje napríklad ženské startupy. „Už sedem rokov organizujeme biznis akadémiu určenú začínajúcim podnikateľkám, kde školíme ženy v rôznych oblastiach a poskytujeme im mentoring,“ uviedla A. Walterová. Lektormi v akadémii sú externí odborníci napríklad z Nottingham Trent Univerzity,

poradenských a účtovných firiem, ale aj manažéri priamo z VÚB, podnikateľky, ktoré samy niekoľko rokov podnikajú, a tiež úspešné absolventky predchádzajúcich ročníkov akadémie. „Tento rok budeme robiť projekt spolu s coworkingovým združením Impact Hub,“ dodala Walterová.

Široký záber aktivít

Bankám sa v rámci uvedených programov podarilo podporiť množstvo rozbiehajúcich sa firiem. „Podporili sme stovky začínajúcich podnikateľov z rôznych častí Slovenska s veľmi rôznorodým zameraním – od spracovania

Veľké banky majú vytvorené nadácie a partnerstvá na podporu rozbiehajúcich sa firiem.

maštalného odpadu, autoservis až po IT služby či predaj potravín. Niektorí podnikatelia sa na základe našich konzultácií rozhodli namiesto rozširovania svojich aktivít zvyšovať efektivitu už existujúcich,“ uviedla M. Cesnaková. Firmy z rozličných odvetví podporila aj ČSOB Banka. „Z podnikateľov a firiem, ktoré majú za sebou priemerne dvojročnú históriu, financujeme najčastejšie tie, ktoré pôsobia v oblasti maloobchodu a veľkoobchodu. Pomerne veľké zastúpenie však majú aj stavebné firmy,“ dodala Z. Eliášová.

TA

Ilustračné foto: TASR

Podnikatelia chcú na Slovensku férové konkurenčné prostredie

Neetické správanie v podnikateľskej sfére sa v konečnom dôsledku ukazuje ako nevýhodné. Dôležitú úlohu pri vytváraní férovejšieho prostredia môže zohrávať podnikateľská komunita.

Až polovica slovenských podnikateľov priznáva, že za posledné tri roky utrpeli pre neetické praktiky ich konkurentov straty. Dve tretiny z nich pokladajú etické správanie za konkurenčnú výhodu s pozitívnymi efektmi v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte. Vyplýva to z prieskumu združenia Slovak Compliance Circle (SCC).

Seba každý hodnotí lepšie

Podnikateľské prostredie dostalo od respondentov za dodržiavanie etiky priemernú známku 3,3 (pozn.: známkovanie ako v škole – od 1 do 5). Pozitívnejšie ako trh hodnotili podnikatelia prostredie vo vlastnej brandži – priemernou známku 2,7. Ešte optimistickejšie oceňovali vlastnú spoločnosť, ktorá dostala priemernú známku 1,9. Rovnaký trend je prítomný aj v odvetviach, ktoré sú z hľadiska korupcie a neetického správania považované za rizikové, ako napríklad stavebníctvo a informačné technológie. Najmenej kritickými voči vlastnej spoločnosti boli tí majitelia a spolumajitelia spoločností, ktorí

sa zároveň ukázali ako najskeptickejší ohľadom situácie na celom trhu.

Podľa docentky Anny Lašákovéj z Fakulty manažmentu Univerzity Komenského v Bratislave sú rozdiely medzi hodnotením seba samého a hodnotením druhých pochopiteľné. „Ľudia majú tendenciu seba samých vnímať ako etickejších a poznajú takzvané ‚spoločensky prijateľné‘ odpovede. Treba brať do úvahy aj fakt, že záležitosti týkajúce sa morálky sú pre veľa ľudí citlivou vnútornou vecou,“ zhodnotila.

Vedomie vlastnej zodpovednosti

Za kľúčové faktory určujúce úroveň podnikateľskej etiky označujú respondenti definovanie hodnôt a jasné prihlásenie sa k nim. Úroveň morálky vo verejnom sektore bola pomerne prekvapivo hodnotená ako najmenej dôležitý faktor (z ponúknutých). Zdá sa teda, že podnikateľská komunita si uvedomuje dôležitosť vlastnej roly pri zlepšovaní prostredia.

Väčšina podnikateľov považuje etické správanie za konkurenčnú výhodu s pozitívnymi efektmi.

„V posledných pätnástich rokoch bol u slovenských podnikateľov evidentný rast frustrácie z úrovne etiky uplatňovanej na Slovensku. Z tejto frustrácie však vzišlo uvedomenie si podnikateľskej komunity, že môže zohrávať vedúcu úlohu pri vytváraní férovejšieho podnikateľského

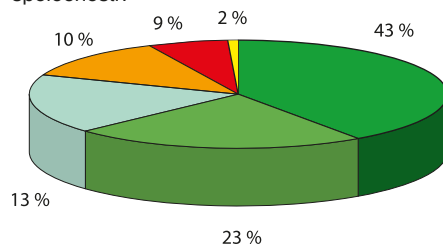
prostredia. To hodnotím veľmi pozitívne,“ povedal člen predstavenstva SCC a partner KPMG na Slovensku Quentin Crossley.

Prieskum realizovaný v roku 2014 bol zameraný na spoločnosti všetkých veľkostí a pokrýval širokú škálu odvetví. Zúčastnili sa na ňom top manažéri a majitelia spoločností, experti v oblasti compliance a súvisiacich oblastiach, ako je napríklad právo alebo interný audit.

TA

Ako dopadnú tí slušní

Otázka prieskumu: Ktorá z nasledujúcich možností najlepšie vystihuje vplyv dôsledného dodržiavania morálnych princípov a etiky v podnikaní vo vašej oblasti na úspešné fungovanie vašej spoločnosti?

- Budovanie konkurenčnej výhody, ktorej prínos sa prejaví v dlhodobom horizonte
- Konkurenčná výhoda, na ktorej už dnes stavíme
- Bez výraznejšieho vplyvu
- Výrazné obmedzenie konkurencieschopnosti z krátkodobého hľadiska
- Výrazné obmedzenie konkurencieschopnosti z dlhodobého hľadiska
- Iné

© GW 1591020

TONY LYNCH po prvý krát v Bratislave

LEADERSHIP EXCELLENCE

7 krokov k transformácii vášho vedenia

15.-16. 10. 2015 | ****Lindner Hotel | Bratislava

Registrácia na konferenciu : www.grow2lead.com

Organizátor

Partneri

Mediálni Partneri

Spoločnosť v kríze alebo: kto sa topí v dlhoch

Zistenie z rešerše účtovných záznamov: tisíce firiem majú nadmerné záväzky; o pár mesiacov im nastanú problémy.

Koncom apríla tohto roka Národná rada SR schválila novelu obchodného zákonníka, ktorá zavádza niekoľko podstatných zmien v oblasti konkurzov a reštrukturalizácii firiem. Za najzásadnejšiu zmenu, ktorá nadobudne účinnosť od 1. 1. 2016, môžeme považovať ustanovenia, týkajúce sa vzniku nového legislatívneho pojmu „spoločnosť v kríze“.

Spoločnosť v kríze definuje pomer imania a záväzkov menší ako 4/100, 6/100, resp. 8/100.

Krízou sa v zmysle novely rozumie situácia, keď je spoločnosť v úpadku alebo jej úpadok hrozí. O hrozbu úpadku ide v prípade, ak pomer vlastného imania a záväzkov je menší ako:

- 4 ku 100 v roku 2016,
- 6 ku 100 v roku 2017,
- 8 ku 100 v roku 2018 a v nasledujúcich rokoch.

Za spoločnosť v kríze sa bude považovať aj spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť alebo komanditná spoločnosť, ktorej komplementárom nie je žiadna fyzická osoba. Novelou sa zavádza povinnosť štatutárneho

orgánu urobiť všetky potrebné opatrenia v prípade, ak zistí, že spoločnosť je v kríze. Tie majú za cieľ zabrániť úpadku spoločnosti alebo v prípade, ak k úpadku dôjde, zabezpečiť čo najvyššiu mieru uspokojenia jej veriteľov.

Kríza z vlastného predĺženia hrozí štvrtine firiem

Ako by na tom boli slovenské spoločnosti, keby uvedený predpis platil už

Firmy (potenciálne) nespĺňajúce nové pravidlá

Rok	Počet subjektov*	> 4/100**	Podiel
2011	94 418	26 722	28,30 %
2012	174 496	45 742	26,21 %
2013	175 104	47 728	27,26 %
2014	114 631	27 733	24,19 %

*Subjekty, ktoré zverejnili účtovnú závierku.

**Limit pomeru vlastného imania a záväzkov uzákonený pre rok 2016.

V pravom stĺpci je podiel počtu subjektov nespĺňajúcich pravidlo 4/100 a celkového počtu subjektov.

počas predchádzajúcich rokov? Analytici portálu IndexPodnikateľa.sk z dostupných údajov zistili, že celkový počet subjektov, ktoré mali v roku 2014 pomer vlastného imania a záväzkov menší ako 4/100, je 27 733. V tabuľke je uvedený počet subjektov, ktoré mali dostupné účtovné závierky za konkrétny rok, ako aj počet subjektov, ktorých by sa táto novela týkala. Podiel týchto spoločností na celkovom počte subjektov, na základe ktorého bola analýza spracovaná, je v poslednom stĺpci tabuľky.

Podmienku minimálneho zadĺženia pre rok 2018 by teraz v SR nespĺnilo asi 31-tisíc firiem.

„Ako zaujímavosť môžeme uviesť, že na základe dostupných údajov z roku 2014 by pod podmienku pre rok 2018 – teda pomer menší ako 8 ku 100 – spadalo 30 999 subjektov,“ informoval Branislav Vaculčíak z portálu IndexPodnikateľa.sk.

MT

Obrázok: SXC

Mzdový outsourcing namiesto účtovníčky

Neplatte mzdové účtovníčky. Skúste mzdový outsourcing, ktorý predstavuje prevzatie kompletnej zodpovednosti za mzdovú agendu zákazníka jeho dodávateľom. Firmy môžu prostredníctvom tejto služby presunúť starostlivosť o včasné a správne spracovanie miezd na kompetentnú externú organizáciu. Tá v závislosti od požiadaviek klienta ponúka rôzne úrovne externého spracovania miezd – od čiastočných úkonov až po celkové zastrešenie problematiky.

„Firmy, ktoré sa rozhodnú využívať túto službu, sa zbavia mnohých starostí. Nepotrebnú viac prevádzkovať vlastný mzdový systém ani sledovať legislatívne zmeny,“ hovorí Pavol Strapáč zo spoločnosti Adecco. Personálna agentúra sa postará doslova o všetko, čo súvisí so mzdami – zabezpečuje distribúciu výplatných pásov zamestnancom, vypočítava platy, sociálne a zdravotnícke príspevky, dane z príjmov, náhrady za služobné cesty a pripravuje tiež dokumentáciu k nemocenskej a materskej dovolenke.

Súčasťou služby je sú podávanie mesačných výkazov príslušným úradom, príprava výplaty miezd cez e-bankovníctvo a spracovanie mzdových prehľadov pre účtáreň. Každý renomovaný dodávateľ garantuje klientovi bezpečné nakladanie s jeho citlivými údajmi. Okrem efektívnejšieho a jednoduchšieho plánovania nákladov prináša mzdový outsourcing firmám viaceré priame úspory – nemusia zamestnávať mzdového účtovníka, platiť licencie za mzdový softvér či nakupovať výplatné pásky.

AV

naša anketa

Téma: goodwill

1 Aký význam pripisujete goodwillu firmy? Je dnes dôležitejší ako v minulosti?

2 Ako budujete goodwill vašej spoločnosti?

JITKA TEJNOROVÁ
partnerka, DMC
management
consulting

1 Ako konzultantka mám príležitosť navštevovať veľa nových firiem a môžem povedať, že goodwill firmy jednoducho cítite v prvom momente, keď do nej vstúpíte. Je to niečo nehmateľné – okrem finančne vyčísľiteľných hodnôt je to spôsob, akým firma pôsobí na svoje okolie, zamestnancov, návštevníkov, zákazníkov.

Veľký podiel na tejto „pocitovej“ hodnote má určite aj firemná kultúra – a tú tvoria zamestnanci. Všetci. Mám radosť, keď vidím, ako napríklad zlepšenie adaptačného procesu nových zamestnancov zlepšuje celkovú atmosféru. Alebo keď zavedenie štandardizácie uľaví všeobecnému pocitu neustáleho časového tlaku a preťaženia. Goodwill súvisí so zdravím firmy a zdravá je len firma, ktorá má efektívne hospodárenie a predovšetkým zdravé vzťahy vo vnútri aj smerom von.

2 Keď sme spoločnosť zakladali, našim zámerom bolo prispievať k rastu a rozvoju našich klientov. Okamžite sme vedeli, že nechceme byť len ďalší z radov konzultantov, ktorí do firmy prídu, odporučia, prípadne nastavia zmenu a odídu. Pre nás je dôležité robiť svoju prácu s vášňou. Naši konzultanti svojimi klientmi „žijú“, stávajú sa súčasťou ich prevádzky a skutočnými partnermi. Naš goodwill teda spočíva v schopnosti budovať s klientmi vzťah vzájomnej dôvery, spolupráce, spolupatričnosti a výmeny informácií. Delenie sa o informácie je vlastne ďalšou súčasťou nášho goodwillu – pomáhame klientom aj tým, že im pravidelne umožňujeme deliť sa vzájomne o úspechy aj neúspechy. Naši slovenskí

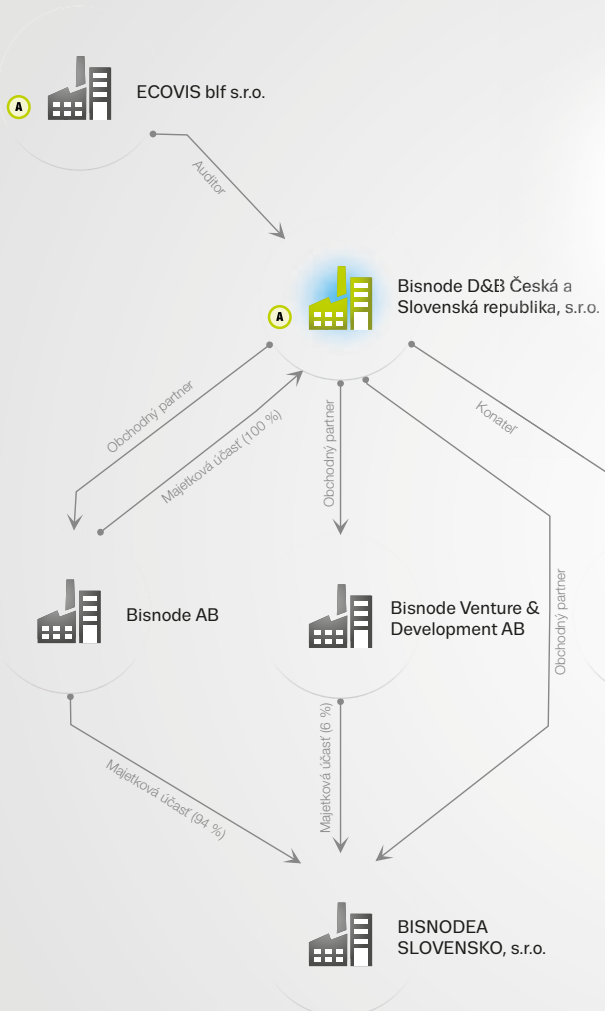
klienti sú v tejto oblasti ústretoví a stretnutia sú veľmi obľúbené. A výmena informácií pre nás znamená aj rozširovanie know-how a skúseností z praxe na konferenciách a workshopoch. Z najbližšie plánovaných sú to napríklad celá sekcia o Leane

Náš goodwill spočíva v schopnosti mať s klientmi vzťah dôvery a spolupatričnosti.

v HR na bratislavskej konferencii New Visions in HR v septembri alebo metódy zlepšovania (nielen) vo výrobe na najväčšej európskej Lean konferencii, TWI Summit v novembri vo švédskom Malmö. Veľmi nás teší, že tam bude svoju cestu prezentovať aj zástupca zo Slovenska – spoločnosť Tower Automotive Malacky.

GW1591029

ARACHNÉ

powered by GNOSUS

VÄZBY V SÚVISLOSTIACH

Aplikácia ARACHNÉ rozpletie siete ekonomických a personálnych väzieb medzi spoločnosťami.

www.bisnode.sk

Podelite sa, získate viac!

Jednou z vecí, ktoré podriadení najviac obdivujú na svojich šéfoch, sú ich vedomosti. No v tesnom závесе za nimi je schopnosť podeliť sa o ne s pracovným tímom a odovzdať skúsenosti.

Pretože mať šéfa, pri ktorom človek sám profesionálne rastie, je cenná a veľmi motivujúca vec! A, naopak, je smutné, keď šéf neverí vo svoju hodnotu a obáva sa schopných podriadených.

Strach o miesto hrá proti vám

Vari najhoršie obdobie, ktorým som prešla v profesionálnom živote, bolo obdobie na úplnom začiatku praxe. Pracovník, čo ma mal zaučiť, schovával pred mnou všetko, čo bolo aspoň trochu odborné. Báł sa o svoje miesto. Ja som pri prvej príležitosti prešla na podobnú pozíciu inde; trvalo to možno dlhšie, ale do problematiky som sa dostala. On sa zatiaľ v množstve práce pomaly „topil“, až skončil s ťažkými zdravotnými dôsledkami...

Nezabuchnite si dvere k povýšeniu

Rovnaké je smutné, keď človek natoľko neverí vo svoju hodnotu pre firmu, že do tímu hľadá len menej schopných spolupracovníkov. Nakoniec sa to vždy obráti proti nemu – keď súrne potrebuje, aby ho zastúpili a nikto to nedokáže. Alebo má šancu na povýšenie, no nemôžu ho presunúť z dnešného miesta, pretože si nevychoval žiadneho nasledovníka. Veľmi trefne to vystíhol David Ogilvy, zakladateľ jednej z najvýznamnejších svetových reklamných agentúr. Šéfom novootvorených pobočiek vo svete posielal osobné listy, v ktorých upozorňoval na potrebu prijímať tých najlepších a najšikovnejších ľudí. Ak to manažéri dokážu, firma rastie a prosperuje. Ak sa tých šikovnejších boja, schopnosti firemného tímu sa zmenšujú ako „matrioška“, a to rozhodne nevedie k dobrému koncu.

Zbavte sa podobných strachov; tak či tak vás podobné „techniky“ neochránia. Naučte sa radšej pomáhať

iným. Ukážete, vysvetlite, predvedte – podľa možnosti tak, aby aj podriadenému zostal priestor na vlastný rozvoj a uplatnenie. Ak zavediete vo firme čosi ako internú akadémiu, čoskoro zistíte, že spolu so schopnosťami tímu rastú aj vaše nové profesionálne zručnosti. A viete čo? V druhom kroku povzbudte svojich podriadených, aby pristupovali k tímovej práci rovnakým spôsobom a svoje najlepšie skúsenosti si odovzdávali medzi sebou.

Naozaj využívate spätnú väzbu z trhu?

Je prekvapujúce, ako často firmy zbierajú názory svojich zákazníkov, pracne zisťujú ich spokojnosť i želania, no potom ponechajú vyhodnotený prieskum v zásuvke. Akoby mu odmietali uveriť.

Inokedy pripomienky zozbierané pracovníkmi klientskeho centra či recepcie nenajúdu cestu k obchodníkom a manažérom. Môže to byť z falošnej kolegiality alebo z obavy zo zhoršenia medziľudských vzťahov na pracovisku. Predídte tomu tým, že sa vyhnete tvrdej osobnej kritike a trestom a, naopak, vyzdvihnite každú pozitívnu skúsenosť. Aj ten najschopnejší človek robí chyby, občas ho bolí zub a niekedy neudrží emócie na uzde. Ak ste však venovali úsilie výberu i kvalifikácii spolupracovníkov, dajte ľuďom šancu, aby sa bez obáv učili z vlastných i cudzích chýb.

Učenie bez formalít je príjemné aj prirodzené

Nie všetky nové poznatky získava človek v škole, na kurze alebo prednáške. Obrovské množstvo vedomostí pozbierame

akoby mimochodom – pozorovaním a počúvaním kolegov či dokonca konkurentov. Medzinárodná spoločnosť, kde som pracovala, uplatňovala takzvané „Friday Forum“. Bolo to približne polhodinové stretnutie raz za týždeň, u nás väčšinou v piatok. Tu sme si pri káve „na stojáka“ vymenili zopár slov nielen medzi kolegami, ale aj so svojimi šéfmi, pričom neformálna atmosféra bola zákonom. Pri podobných rozhovoroch sa osmelili aj utiahnutejší alebo noví členovia tímu a podali často prekvapujúco dobré návrhy. Ak sa niekto predsa len nedokázal odhodlať, mohol využiť anonymnú schránku a pred stretnutím vhodiť do nej to, čo mu ležalo na srdci.

Ak sa manažéri boja prijímať najlepších, schopnosti firemného tímu sa zmenšujú.

V inej firme sme mali jeden deň v mesiaci vyhradený na ďalšie vzdelávanie. Šéf niekedy prednášal sám, často však prizval externého špecialistu. Ak bolo práce príliš veľa, občas sme si takúto „akadémiu“ dobrovoľne naplánovali na sobotu. Ľudia cítili, že kvalitné prednášky im prinášajú hodnotné informácie, a radšej obetovali deň voľna, než by sa ich vzdali. To, že pri tom nevládla atmosféra prísnej školy, ale priateľský tón s veľkou dávkou humoru, asi nemusím dodávať.

Jana Škutková
www.marketingovo.sk
Obrázok: PPN

Lean v HR, HR ako nositeľ Lean – malý zázrak

Metódy a nástroje štíhlej výroby (Lean) sú súčasťou bežného života mnohých výrobných spoločností. Ich prínos spočíva primárne v stabilizácii výkonu, eliminácii plytvania, vo zvyšovaní kvality výstupov.

Kľúčovým nositeľom know-how v oblasti štíhlej výroby je tzv. **Toyota Production System**. Práve vďaka Toyote sa tieto metódy pôvodne hojne využívali práve vo výrobných sférah, predovšetkým v automotive. Nedávno však začali výrazne zasahovať aj do nevýrobného sektora, napr. bankovníctva, služieb či retailu. V zahraničí je už bežné využitie Lean nástrojov v zdravotníctve či štátnej správe (pošty, úrady práce). Veľká väčšina spoločností zavádza a udržiava Lean nástroje primárne v prevádzkovej oblasti – výroba, logistika, prevádzka.

HR ako interný partner a konzultant pre Lean

Ostatné, tzv. podporné oddelenia nie sú do tohto programu obvykle zapojené a rovnako aj HR. Na TWI a HR Lean Summit, ktorý sa konal v máji tohto roka v americkom Jacksonville, firmy ukázali, že novým trendom v riadení ľudských zdrojov sú dva kľúčové pohľady – byť nositeľom a zároveň konzultantom Lean nástrojov,

rozumieť im pre potrebu interného zákazníka a hlavného biznisu a zároveň ich aj aktívne využívať na zvýšenie efektivity HR procesov. HR tak plní rolu HR „LEAN“ Business Partnera. V čase modernizácie prístupov HR oddelení a transformácie z exekutívneho servisu do HR

Metódy a nástroje štíhlej výroby (Lean) sa úspešne uplatňujú aj v nevýrobnej sfére a administratíve.

Business Partneringu je znalosť a efektívne využívanie LEAN nástrojov úplnou novinkou, ale aj podmienkou na napĺňanie cieľov a vízií zvereného biznisu. HR sa s týmito znalosťami a schopnosťami stáva skutočným partnerom, ktorý vie riešiť potreby interných klientov nielen z pohľadu poskytovania služieb, ale spoločne využíva na napĺňanie cieľov moderné a efektívne metódy LEAN.

Nástroje Lean zefektívňujú personalistiku

Jitka Tejnorová, partnerka spoločnosti DMC management consulting, po návrate z Lean HR Summitu hovorí: „V HR sú využiteľné takmer všetky Lean nástroje. Napríklad 5S a vizualizácia sú ideálne na usporiadanie pracovísk a zaistenie dohľadateľnosti dokumentov, vybavenia a kancelárskych potrieb. Prínos je jasný – ušetrený čas zamestnancov a vyššia kvalita

Jitka Tejnorová, partnerka DMC management consulting

výstupov. Nákupy v kanceláriách sa znižujú až o 1/3, vyťaženie zamestnancov až o 40 %. Navyše, zlepšujú sa aj vzťahy na pracovisku a celková atmosféra.

Value Stream Mapping či Kaizen vám výrazne zvýši efektívnosť náborového procesu.

Jednoznačne úspešným nástrojom na zlepšovanie procesu v HR je Value Stream Mapping, štandardizácia a automatizácia či Kaizen – výsledkom je napríklad dvojnásobný počet kandidátov pri náboře a zníženie nákladov na nábor až o 30 %.“

IB

© GW1591010

dmc
management consulting

NOVÉ TRENDY PRE HR VAŠEJ SPOLOČNOSTI

HR BUSINESS PARTNER

HR oddelenie – zo servisu partnerom
Nastavenie a implementácia nového spôsobu fungovania HR

LEAN V HR

Lean nielen na výrobu – efektívne fungovanie HR s Lean nástrojmi
Rola a podpora HR pri implementácii Lean v ostatných oddeleniach

Consulting - spôsob, akým pracujeme

www.dmc-cz.com

Slovenky míňajú viac ako muži už i cez internet

Je to jasné – ženy prevetávajú peňaženku viac nielen v obchodoch, ale už aj na internete.

Slovenky to vedú poriadne roztočiť už i na internete! Podľa aktuálneho prieskumu SAEC nežnejšie pohlavie na Slovensku nakupuje cez e-shopy častejšie a míňa viac peňazí. Takmer dve tretiny (65 %) žien nakupujú v e-shopoch aspoň raz za štvrtrok, čím tromfli svojich partnerov (59 %). Za posledný rok viac ako polovica dám naklikala päť a viac nákupov. Nie je preto žiadne prekvapenie, že internetové

Takmer dve tretiny žien nakupujú v e-shopoch aspoň raz za štvrt roka.

obchody si mädlia ruky aj z toho, že Slovenky v nich ročne nechajú v priemere každá vyše 200 eur (až 45 %). A to napriek tomu, že drahšia elektronika (notebooky, mobily) je stále skôr doménu mužov.

V priemere nakupovalo aspoň raz za štvrt roka

online 62 % internetových užívateľov. Pritom počet nákupov na internete sa rok od roku zvyšuje: pred piatimi rokmi to bolo 45 %. Skoro tretina ľudí nakupuje týmto spôsobom minimálne raz za mesiac. S týmito službami sú ľudia stále viac spokojní (graf).

Predbiehajú mužov aj v online platbách

V minulom roku ešte ženy značne zaostávali za mužmi v čase strávenom online nakupovaním, no v tomto roku ich už predbehli. Rovnako je aj veľmi výrazný nárast návštev stránok ženami oproti mužom v medziročnom porovnaní. Jednoznačne možno povedať, že významne pribúda žien ako nových online zákazníkov.

A čo je ešte viac prekvapujúce – ženy na Slovensku sú technicky zdatnejšie ako ich partneri. Až 30 % z nich platí online nákupy cez internet banking (len 20 % mužov) a 19 % uprednostňuje platbu kartou online (18 % mužov).

Po čom túži ženské srdce?

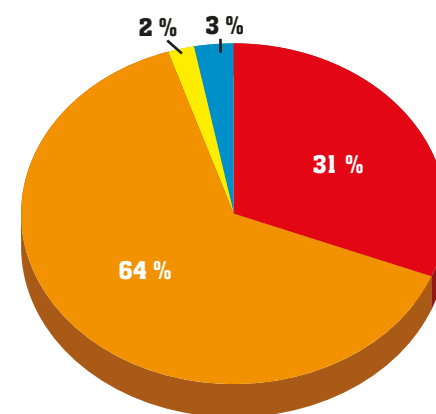
Ženské nákupy v e-shopoch sa veľmi nelíšia od tých v kamenných obchodoch. Aj bez skúšobnej kabinky kupujú najviac oblečenie (60 %, muži len 41 %), knihy (44 %), kozmetiku a drogeriu (40 %), hračky (28 %).

Naopak, hádzanie tovaru do košíka v samoobsluže s potravinami zatiaľ online nákupy obchádza.

Len 22 % Slovákov plánuje nakupovať potraviny cez internet. Šetrní muži si (nateraz) oddýchli.

Martin Kóteleš, Hej.sk

Skúsenosti s nakupovaním na internete

- Tie najlepšie, môžem len odporučiť
- Skôr dobré, nakupovanie viac-menej splnilo moje očakávania
- Skôr zlé, nebola to žiadna sláva
- Neviem

Pozn. respondenti sa vyjadrovali k obdobiu predchádzajúcich 12 mesiacov. N = 1 017.
Zdroj: Prieskum Nakupovanie na internete 2015 (Nielsen Admosphere/SAEC)

6. Marketing Day

**Digitálny marketing je svetovládca...
...neveríte? Príďte, presvedčíme vás!**

Marketing Day je biznis klub zameraný na good practices a diskusiu manažérov z oblasti riadenia, marketingu a obchodu.

Podporuje výmenu skúseností všetkých, ktorí sa potrebujú orientovať v problematike trhu a pre ktorých je orientácia v marketingu nevyhnutnou požiadavkou efektívneho riadenia

a zvyšovania konkurencieschopnosti firiem. Nadchádzajúce stretnutie klubu bude zamerané na tému DIGITÁLNY MARKETING. Navštívime priestory spoločnosti Google, stretneme sa s expertmi, ktorí nám poskytnú zaujímavé informácie o využívaní mobilov, bude vám tiež predstavený nový vzdelávací program Digitálny marketing.

Marketing Day organizujeme
15. októbra 2015 popoludní.
Viac sa dozviete na www.intenziva.sk
alebo infolinke 0907 133 500.

Priamemu predaju sa na Slovensku venuje 180 000 ľudí

Vysoká kvalita výrobkov a osobný prístup predajcov pomohli firmám prekonať ekonomickú krízu.

Predaj mimo kamenných obchodov alebo prostredníctvom e-shopov zaznamenal v roku 2014 opäť rast. Vyplýva to z prieskumu európskej Asociácie priameho predaja SELDIA. Spoločnosti, ktoré sa spoliehajú na svojich distribútorov, predali v Európe v roku 2014 tovar za viac ako 25 miliárd EUR.

Predaju sa darí – aj vďaka etickému prístupu

Aj napriek dozvukom hospodárskej krízy, nerovnováhe niektorých svetových mien či občasnému negatívne vnímaniu osobného predaja sa spoločnostiam predávajúcim mimo kamenných obchodov darí. Rast obrátov síce nie je taký výrazný ako v minulých rokoch, na rozdiel od mnohých spoločností sa však stále vo väčšine prípadov pohybujú v čiernych číslach. Napríklad Amway, najväčšia spoločnosť priameho predaja na svete, zaznamenala v roku 2014 po prvýkrát mierny prepád po šiestich rokoch.

Amway je najväčšia spoločnosť priameho predaja na svete.

Z prieskumu asociácie SELDIA tiež vyplýva, že priamemu predaju sa na Slovensku venuje 180-tisíc ľudí, z ktorých väčšina sú ženy. Na Slovensku dosiahli obraty spoločností priameho predaja celkom 130 miliónov eur.

Do prieskumu sa zapojili predovšetkým spoločnosti združené v európskej Asociácii priameho predaja. Ide napríklad o už spomenutú spoločnosť Amway, ďalej Vorwerk, Just či Parlylite. Hlavnou podmienkou členstva je pritom dodržiavanie prísneho etického kódexu osobných predajcov.

Osobný predaj je najmä vzťah klient-predajca

Ako vlastne priamy alebo osobný predaj funguje? Napriek tomu, že sa často zamieňa s predajom podomovým, osobní predajcovia

nechodia od dverí k dverám a nezvonia na náhodné zvončeky. Zrejme aj preto sa spoločnosti priameho predaja výrazne dištancujú od nekalých praktík niektorých ostatných firiem, ktoré svoj obchodný model postavili napríklad na zájazdoch a predaji predražených výrobkov seniorom.

Podstatou osobného predaja je vzťah medzi predajcom a zákazníkom, ktorý pre niektorých zákazníkov hrá dôležitejšiu rolu ako nižšia cena tovaru v kamenných alebo internetových obchodoch. Mať svojho „distribútora“, to znamená mať vždy poruke odborného konzultanta, dodávateľa a väčšinou ešte známeho či priateľa v jednej osobe. Aj keď niektorým zákazníkom nemusí vyhovovať priamy predaj a nakupovanie berú ako odosobnenú záležitosť, stále je mnoho ľudí, ktorí nakupovanie vnímajú ako niečo, čo si je možné spríjemniť.

Distribútori často nie sú len predajcami, ale veľmi často tiež znalcami v odbore, v ktorom pôsobia. Napríklad spoločnosť Amway ponúka svojim distribútorom pravidelné, vysoko odborné školenia v rámci Amway Akadémie. Viaceré školenia sú navyše prepojené s mobilnými modernými aplikáciami pre tablety a smartfóny.

Garancia spokojnosti alebo vrátenia tovaru

Osobný prístup nie je jedinou výhodou priameho predaja. Zákazníkovi poskytuje možnosť oznámiť sa s výrobkami v mieste a v čase, ktoré mu vyhovujú. Ak s výrobkom nie je spokojný, u väčšiny solídnych firiem priameho predaja

môže bez udania dôvodu vrátiť aj použitý výrobok (vrátane napríklad načatej kozmetiky či dokonca potravín).

Dôležitú rolu nakoniec hrá aj konečná cena výrobku. Na tej sa v prípade priameho predaja pozitívne premieta niekoľko faktorov. Predajca

Spoločnosti priameho predaja mali vlni celosvetové tržby 182 mld. USD s rastom 6,4 %.

sa prakticky nemusí starať o náklady na marketing, reklamu a propagáciu – túto úlohu na seba čiastočne berie jeho spoločnosť. Hlavné marketingové úsilie však smeruje práve do siete distribútorov formou školenia a motivácie.

Na cene výrobku sa pozitívne prejavuje aj absencia ďalších nákladov, napríklad prenájom kamenného obchodu a ďalších logistických medzistupňov, bežných v štandardných reťazcoch. Predajca si skrátka objedná (väčšinou cez internet) tovar pre svojich zákazníkov, ktorý dorazí priamo k nemu domov.

Spoločnosti priameho predaja si tak môžu dovoliť zvyšovanie kvality pri konkurencieschopných

cenách. Výrobky dosahujú často tiež vyššiu kvalitu ako tie bežné z kamenných obchodov.

Zosieťovaní predajcovia

Pre spoločnosti a predajcov priameho predaja však tento model neznamená len výhody. Záväzky sú nezanedbateľné. Ide predovšetkým o motiváciu. Formy sú rôzne, ale jednou z tých najdôležitejších je hierarchický systém odmien, prepojený so sieťovým (multi-level) marketingom. Každý predajca tak získava odmenu nielen z vlastného predaja, ale tiež z obrátov, ktoré uskutočňuje jeho vlastná sieť predajcov.

Európska Asociácia priameho predaja má prísny etický kódex osobných predajcov.

Motivačné programy však zahŕňajú oveľa širšie spektrum aktivít – napríklad motivačné výjazdové semináre alebo jednorazové odmeny

za dosiahnutie niektorej z kvalifikácií. Ďalším významným záväzkom spoločností priameho predaja je tiež prísny etický kódex predajcov, ktorý musí bezpodmienečne dodržiavať. Častá je tiež záruka spokojnosti – napríklad spoločnosť Amway ponúka stopercentnú záruku spokojnosti, vďaka ktorej je možné vrátiť v prípade nespokojnosti aj použitý výrobok.

Priamy predaj v Európe a vo svete

Celoeurópsky najväčšími odbytiskami priameho predaja sú Nemecko, Francúzsko a Rusko, celosvetovo sú to USA, Čína, Japonsko a Južná Kórea. Európa tvorí približne 17 % celosvetového obrátu.

Priamy predaj má nižšie náklady na marketing, logistiku či prenájmy, čo znižuje konečné ceny.

Na celom svete vedie odvetvie spoločnosť Amway s tržbami 10,8 miliardy USD pred Avonom (8,9 miliardy USD) a Herbalifom (5 miliárd USD). Spoločnosti priameho predaja vytvorili v roku 2014 spolu celosvetové tržby v hodnote 182 miliárd dolárov, čo znamená nárast o 6,4 % oproti roku 2013. V rámci priameho predaja sa najviac predávajú kozmetické výrobky (36 %), doplnky stravy (23 %) a potreby a prostriedky pre domácnosť (10 %).

VN

Sféry zodpovednosti obchodného reťazca

Spoločnosť Kaufland kladie veľký dôraz na oblasť spoločenskej zodpovednosti. Od roku 2013 je partnerom projektu Na vekú záležitosť, v rámci ktorého vyškolila svojich zamestnancov, aby neproloženým nepredávali tabakové výrobky. Zodpovednosť na vytváraní a kultivácii podnikateľského prostredia na Slovensku potvrdila v roku 2014 zakladajúcim členstvom v Slovenskej aliancii moderného obchodu a členstvom v združení Business Leaders Forum. Predajom výrobkov pod svojou značkou K-Classic podporuje kvalitných domácich výrobcov a kampaňou Z lásky k Slovensku motivuje zákazníkov ku kúpe domácich výrobkov, čím prispieva k rozvoju obchodu a ekonomiky na Slovensku.

Kaufland je tiež donorm Potravínovej banky Slovenska – dodáva potraviny do systému potravínových a sociálnych výdajní. V roku 2015 sa stal aj nositeľom ocenenia Slovak Superbrands Award. Svojim zákazníkom umožňuje priamo v predajniach triedený zber a recykláciu odpadov z obalov – o. i. ako prvá a zatiaľ jediná obchodná spoločnosť na Slovensku aj hliníkových nápojových plechoviek.

K významným spoločensky zodpovedným aktivitám Kauflandu patrí partnerstvo so Slovenským Červeným krížom, v rámci ktorého zamestnanci pravidelne darujú krv. Kaufland sa tak stáva jedným z lídrov medzi zamestnávateľmi na Slovensku, ktorí podporujú dobročinnosť svojich zamestnancov a inšpirujú k tomu aj ostatných.

MG

AVON Pochod proti rakovine

Na Slovensku sa už po siedmykrát uskutoční charitatívne podujatie AVON Pochod proti rakovine prsníka, aby sprostredkovalo finančnú pomoc projektom zameraným na prevenciu a liečbu tejto choroby. Vstupenkou na AVON Pochod v sobotu 19. septembra je dámske, pánske a detské „Tričko proti rakovine prsníka 2015“. Trička nesú posolstvo AVON Pochodu: pomáhať a stať pri tých, ktorí to potrebujú.

V prvom polroku 2015 spoločnosť AVON Cosmetics v spolupráci s občianskym združením Zdravá žena organizovala sériu vyše 100 workshopov, ktoré boli venované prevencii a vzdelávaniu o probléme rakoviny prsníka. Zúčastnilo sa na nich vyše 2 500 žien. Do spolupráce je zapojená aj Liga proti rakovine SR.

EK

Pomoc pre detský tábor Plamienka

Logistická spoločnosť Gebrüder Weiss úspešne pokračuje v spolupráci s neziskovou

organizáciou Plamienok. Ten opäť zorganizoval letný tábor pre deti od 7 do 18 rokov, ktoré stratili svojho blízkeho – mamu, otca, brata či sestru. Tábor pre deti, ktoré majú za sebou tvrdšiu životnú lekciu ako mnohí dospelí, predstavuje možnosť spoznať deti s podobnou skúsenosťou. Pociť, že v tom nie sú sami, môže deťom výrazne pomôcť. V tomto roku prišlo 71 detí; spolu s táborovými vedúcimi z radov dobrovoľníkov ich prepravili autobusy, ktoré zabezpečili práve Gebrüder Weiss.

ES

City Arena pre detské sanatórium

Výťažok z otváracieho ceremoniálu trnavskej City Areny poputuje do Denného detského sanatória pri Fakultnej nemocnici Trnava. Deti, ktoré trpia pohybovými a neurologickými problémami, tak získajú 10 000 eur. Tie budú spolu s darmi, ktoré predtým získali od organizátorov charitatívneho golfového turnaja Hospitality Golf Cup, použité na výstavbu terapeutického exteriérového ihriska. V sanatóriu liečia napríklad detskú mozgovú obrnu, dýchacie problémy a ďalšie choroby, ktoré si o. i. vyžadujú dlhodobú rehabilitáciu.

VN

Kaufland: dá sa to aj zelenšie a zodpovednejšie

S 57 predajňami je jedným z najväčších obchodných reťazcov na Slovensku. Okrem veľkosti však má Kaufland aj iné priority – približuje ich hovorca spoločnosti Martin Gärtner.

• **Nedávno ste prezentovali koncept Zelený Kaufland – obchodný dom, ktorý zaťažuje životné prostredie oveľa menej, než je obvyklé, a ktorý aj environmentálne vzdeláva svojich zákazníkov. Môžete priblížiť tento projekt?**

Jednou z kľúčových tém spoločnosti Kaufland je ochrana životného prostredia; podporujeme ju na viacerých úrovniach. V prípade projektu „Zelená filiálka“ napríklad inovatívnym systémom využívania a rekuperácie odpadového tepla z chladiacich zariadení predajne. S pomocou podzemného tepelného čerpadla sa toto teplo využíva buď v lete na klimatizáciu, alebo v zime na vykurovanie. Zákazníci majú pri nakupovaní svoj komfort a zároveň sa ušetrí veľa energie.

Technológia budovy Zeleného Kauflandu recykluje odpadové teplo a šetrí energiu.

V „zelenom“ Kauflande sú zároveň inštalované informačné tabule, ktoré prístupnou formou podávajú zaujímavé fakty o tom, prečo a ako treba separovať odpad a starať sa o ochranu životného prostredia. Súčasne sú v predajni aj zberné nádoby na recyklovateľný odpad od zákazníkov. To má, navyše, osobitný význam v lokalitách, kde ešte nie sú zberné nádoby v rámci komunálneho systému.

• **V Bratislave je vzorovým Zeleným Kauflandom nedávno otvorená prevádzka v Dúbravke. Už predtým ste ich však postavili niekoľko v iných mestách.**

Po prvýkrát sme realizovali koncept zelenej predajne v roku 2011 v Novom Meste nad Váhom.

Martin Gärtner

Teraz už máme 10 takých predajni a čoskoro pribudne ďalšia – v Košiciach. A potom už bude každá naša nová predajňa postavená v štandarde „Zelený Kaufland“.

Predajňa v Novom Meste nad Váhom sa stala určitou vlajkovou loďou; aktivity, ktoré v nej robíme, majú ohlas. Napríklad zberné dni zamerané na určité druhy odpadu – elektroodpad, textil atď. Trúfam si povedať, že tento projekt pozitívne ovplyvnil zmýšľanie a správanie sa obyvateľov mesta, pokiaľ ide o nakladanie s odpadmi v domácnosti aj obchode.

• **Okrem zákazníkov zrejme inšpirujete k ekologickému mysleniu aj svojich zamestnancov. Aké máte pre nich programy?**

Áno, chceme, aby aj naši zamestnanci prístupovali zodpovedne a aktívne k ekologickej problematike. Predajne napríklad medzi sebou súťažia o to, ktorá bude mať najvyšší podiel triedeného odpadu. Tak sme dosiahli, že v minulom roku sa zredukoval objem zmesového, neseparovaného odpadu v našej sieti na Slovensku o viac ako 5 000 ton.

Triedenie odpadu podporujeme aj v našich administratívnych zložkách. Snažíme sa tiež znížiť objem odpadu, a to využívaním vratných systémov na transport ovocia, zeleniny, mäsa alebo ponukou nápojov vo vratných sklenených fľašiach.

• **Čo môžete povedať o celkových východiskách spoločnosti Kaufland k spoločenskej zodpovednosti?**

Náš systém spoločenskej zodpovednosti vychádza z línie materskej spoločnosti v tejto

oblasti a spĺňa štandardné parametre programov CSR, aké má mnoho iných firiem. Berieme vážne otázku našej zodpovednosti. Firma našej veľkosti, ktorá tu pôsobí 15 rokov a zamestnáva tisíce ľudí, je súčasťou slovenskej reality. Bolo by pre nás nepripustné, keby sme sa správajú bezohľadne a neriešili vplyvy našich aktivít. Budeme tu ešte dlhé roky a zaujíma nás, koľko odpadu alebo CO₂ vyprodukuje alebo ušetríme.

Kaufland audituje dodržiavanie etických princípov u svojich dodávateľov a výrobcov.

Kaufland rešpektuje špecifiká a iniciatívu svojich pracovníkov v každej krajine. Zelený Kaufland je zatiaľ typicky slovenský projekt, hoci niektoré podobné prvky zaviedli aj kolegovia v zahraničí.

• **Pre obchodné firmy je dnes aktuálna aj otázka etiky a férovosti v dodávateľskom reťazci. Teda to, či tovar, ktorý ponúkajú, nie je výsledkom výroby porušujúcej ekologické alebo sociálne štandardy. Je to téma aj pre vás?**

Toto berieme vážne a voči dodávateľom máme vytvorené kontrolné mechanizmy. Audity a kontroly sa vykonávajú jednak na úrovni celej našej podnikateľskej skupiny, ale aj na národnej úrovni; na Slovensku máme na to vytvorené osobitné oddelenie. Pomerne nedávny príkladom je audit dodávateľov rybieho sortimentu, kde spoločnosť zisťovala, či produkty nepochádzajú z problematických zdrojov alebo zakázaných oblastí. Niektorých dodávateľov sme vtedy aj vyradili. V takýchto auditoch sa bude ďalej pokračovať.

Veríme, že aj spotrebiteľia budú postupne čoraz uvedomelejší a budú sa viac zaujímať aj o tieto otázky. Zaznelo to aj na nedávnom workshope Business Leaders Fóra, ktorého sme členom. Zdá sa, že čoraz viac ľudí sa pri nákupe výrobkov zaujíma o tieto informácie a zvažuje spoločensko-zodpovedný rozmer. To potom upevňuje naše presvedčenie, že vzdelávať zákazníka sa nesnažíme nadarmo, ale že je tu cieľová skupina, ktorej sa naša snaha pozitívne dotýka.

Pripravil: Juraj Filin

Pripravte sa na elektronickú dátovú schránku

Už o rok ju bude povinne používať každá právnická osoba

Elektronická dátová schránka predstavuje úložisko, v ktorom sa uchovávajú elektronické správy a notifikácie. Jej uzákonenie je súčasťou zavádzania e-Governmentu v SR.

Základná kapacita úložiska je 1 GB. Prostredníctvom elektronickej schránky môžu podnikatelia a firmy, ako aj plnoletí občania komunikovať s verejnou správou (orgánmi verejnej moci) elektronicky.

Termín sa posunul

Zákon č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente (celý názov právneho predpisu je: zákon o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vo svojich prechodných ustanoveniach od samotného začiatku predpokladal, že dňom 1. 8. 2015 bude mať dátovú schránku aktivovanú každá právnická osoba. Z toho dôvodu mala každá firma používať elektronickú dátovú schránku už dňa 1. 8. 2015.

Cez dátovú schránku môžu firmy podávať na úrady žiadosti a odosielať dokumenty.

Po novele zákona o e-Governmente zo dňa 6. 5. 2015 sa termín automatickej aktivácie elektronických dátových schránok posunul o jeden rok na 1. 8. 2016. Úrad vlády SR vykoná aktiváciu dátových schránok automaticky a bez zisťovania súhlasu jednotlivých firiem.

Menej papiera – už od roku 2014

Podniky by sa mali pripraviť na automatickú aktiváciu elektronických dátových schránok. Osoba konajúca v mene podniku (štatutárny orgán ako napr. konateľ) by mala zabezpečiť prístup do dátovej schránky podniku pred dňom 1. 8. 2016. Aktivácia dátovej schránky neznamená, že všetky orgány verejnej správy budú komunikovať s firmou výlučne elektronicky. Niektoré

konania určené zákonom alebo konania, v ktorých bude listinné doručovanie efektívnejšie, budú vedené naďalej v listinnej podobe.

Odhliadnuc od automatickej aktivácie dátových schránok si môže každá firma už od 3. februára 2014 dobrovoľne aktivovať a využívať elektronickú dátovú schránku. Prostredníctvom elektronickej dátovej schránky firmy môžu podávať na úrady žiadosti, podnety a doppyty, odosielať dokumenty a vybavovať rôzne iné požiadavky. Môžu sa tak do veľkej miery odbremeniť od listinných podaní a využívať komunikáciu prostredníctvom elektronických dátových schránok. Podania urobené prostredníctvom dátovej schránky sú rovnocenné s listinnými podaniami. Aktivácia dátovej schránky znamená, že firmy môžu s orgánmi verejnej správy komunikovať prostredníctvom tejto schránky. Elektronická dátová schránka funguje podobne ako e-mailová schránka, do ktorej osoba prijíma správy od orgánov verejnej moci a, naopak, odosiela podnety do schránok týchto orgánov.

Ak sa v súčasnosti firma rozhodne, že aktivovaná dátová schránka pre ňu nie je efektívna, môže ju až do 1. 8. 2016 kedykoľvek deaktivovať. Opakovaná aktivácia po deaktivácii môže byť uskutočnená až po uplynutí šiestich mesiacov od deaktivácie. Deaktivácia dátovej schránky po dátume 1. 8. 2016 už pre právnické osoby nebude možná a nastane automaticky až ku dňu zániku spoločnosti.

Ústredný portál verejnej správy

Firmy (ale aj občania) majú schránku k dispozícii prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy na internetovej stránke www.slovensko.sk cez funkciu „Prihlásiť sa na portál“. Základnou podmienkou prístupu do elektronickej dátovej schránky je disponovanie elektronickým preukazom, ktorý slúži ako tzv. eID karta. Občiansky preukaz musí byť aktivovaný na elektronickú komunikáciu funkciou „online eID“ a k občianskemu preukazu je po aktivovaní priradený bezpečnostný osobný kód – BOK.

Dátová schránka bude pre PO povinná od 1. 8. 2016; už teraz si ju možno aktivovať, no aj deaktivovať.

Aktiváciu občianskeho preukazu je možné vykonať na oddelení dokladov Policajného zboru SR. Technickým predpokladom úspešného používania elektronickej občianskeho preukazu je čítačka čipových kariet, pre spojenie karty s počítačom. V počítači musia byť nainštalované softvérové ovládače čítačky čipových kariet. Dajú sa voľne stiahnuť zo stránky ústredného portálu verejnej správy a zároveň sú súčasťou balenia samotnej čítačky čipových kariet.

Počítač, v ktorom sa má využívať elektronická dátová schránka, musí mať nainštalovaný aj softvér „eID klient“, ktorý je možné stiahnuť z portálu Ministerstva vnútra SR alebo zo stránky ústredného portálu verejnej správy.

Pravidlá na doručenie

Podniky, ktoré majú aktívnu dátovú schránku, by mali pravidelne sledovať svoju schránku, aby nezmeškali lehoty určené v doručeních listinách. Rozlišujú sa dva spôsoby doručenia – doručenie obyčajné a doručenie do vlastných rúk. Fikcia doručenia nastane po uplynutí 15 dní po dni doručenia správy do elektronickej dátovej schránky. V prípade listín určených do vlastných rúk, napríklad rozhodnutia správnych orgánov, sa považuje zásielka za doručenie potvrdením doručenia. Správa sa bez potvrdenia doručenia nezobrazí. Alternatívne, ak nedôjde k potvrdeniu doručenia, bude sa zásielka považovať za doručenie po uplynutí úložnej lehoty 15 dní. Táto lehota začína plynúť v deň, ktorý nasleduje po dni prijatia správy do dátovej schránky.

Aktivácia a prístup

Aktivácii dátovej schránky časovo predchádza jej zriadenie. Dátovú schránku každej firme zriadi automaticky a zadarmo Úrad vlády SR. Automatické zriadenie elektronickej dátovej schránky pre firmu ešte neznamená aj aktiváciu na elektronicke doručovanie. Prístup do elektronickej schránky obchodných spoločností majú štatutári, napr. konateľ. V prípade, ak má firma viacerých konateľov, prístup má každý z nich. Fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, má zriadené dve dátové schránky – jednu ako podnikateľ a jednu ako občan. Právnické osoby majú zriadené samostatné dátové schránky, do ktorých má prístup štatutárny orgán spoločnosti. Konateľ obchodnej spoločnosti sa po prihlásení na portál www.slovensko.sk bude môcť rozhodnúť, či sa prihlasuje do schránky spoločnosti, v mene ktorej koná, alebo či sa prihlasuje ako občan.

Podmienkou prístupu do dátovej schránky je disponovanie eID kartou.

Podnikatelia na pozíciách štatutárnych orgánov by sa vo svojom záujme mali prispôbiť novej ére – využívaniu dátových schránok. Aby sa aktivovaná elektronická dátová schránka nestala „strašiakom“, ale naopak, aby podniky mohli zefektívniť svoju činnosť práve vďaka zvýšenej miere informatizácie vo vzťahu k verejnej správe.

JUDr. Katarína Bystrická
Právne centrum, s. r. o.
Ilustračné obrázky: SXC

Cloud: Veľký komfort za malé peniaze

V posledných rokoch sa cloudové služby stávajú najrýchlejšie rastúcim segmentom IT priemyslu.

Spoločnosti si uvedomujú, že prechodom „do cloudu“ môžu získať veľmi rýchly prístup k svojim firemným aplikáciám, zvýšiť bezpečnosť svojich firemných dát a tiež získať nadštandardnú technickú podporu, ktorú by svojpomocne nedosiahli. Nespornou výhodou tohto riešenia je, že všetky vyššie spomínané výhody možno dosiahnuť za relatívne zanedbateľnú cenu v porovnaní s vlastnými riešeniami.

Výhody pre MSP a rastúce firmy

Cloud ponúka výhody spoločnostiam všetkých veľkostí, ale najviac preukázateľné sú výsledky v malých, stredných a nových spoločnostiach. Jednou z najväčších výhod cloudových riešení je predovšetkým to, že rastú s vami. A to nielen z hľadiska výkonu a šírky využívaných služieb, ale aj z pohľadu optimálnych nákladov na zaisťovanie bezpečnosti firemných dát. Spoľahlivosť týchto služieb je, našťastie, vyššia, než si väčšina ľudí myslí. Interný podnikový systém, ktorý beží na vašej sieti, môže sem-tam „štrajkovať“, aplikácia prevádzkovaná v cloude by mala byť podstatne spoľahlivejšia, nakoľko je pod neustálym dohľadom odborníkov. Malé firmy si cloud veľmi obľúbili. Často práve preto, že im významne zjednodušuje prácu tým, že sa nemusia starať o svoju infraštruktúru. Nemusia riešiť zložité nákupy a opravy zariadení, rôzne aktualizácie a iné podobné záležitosti. Všetko za nich rieši poskytovateľ cloudových služieb. Dôvodom môže byť aj to, že sa všetky cloudové aplikácie ovládajú intuitívne online a nemusíte preto mať vlastných administrátorov ako v prípade riešenia, ktoré je in-house.

Dáta sú lepšie zabezpečené

Dôležitou výhodou cloudu je bezpečnosť. V praxi sa stretávame s názorom, že IT infraštruktúra umiestnená v priestoroch spoločnosti

je bezpečnejšia ako infraštruktúra umiestnená u poskytovateľa cloudového riešenia. Opak je však pravdou. Názorným príkladom môže byť nasledujúci prípad.

Malá spoločnosť má vlastný server a svoje dáta zálohuje v rámci servera alebo na externom disku vo vnútri firmy. Nešťastnou náhodou sú jedného dňa kancelárie zatopené, vrátane serverovej miestnosti, server a úložisko sú nenávratne poškodené. Pre firmu to môže znamenať katastrofu a kompletnú stratu dát. Rovnaký prípad môže nastať pri požiari alebo krádeži servera. Ak by spoločnosť využívala cloudové služby nie-

ktorého z poskytovateľov, boli by všetky dáta v bezpečí a v poriadku, pretože ak sú dáta z vášho servera uložené v dátovom centre, sú niekoľkonásobne zálohované. V praxi to znamená, že dáta sú zálohované v pravidelných intervaloch v rámci dátového centra a zálohujú sa

Ak máte dáta „v cloude“, nezatažuje vás nakupovanie a údržba IT infraštruktúry.

aj do inej lokality v rámci SR. K tomu všetkému sú dátové centrá vybavené modernými hasiacimi systémami, kamerovými systémami, zabezpečovacími systémami a neustálou ochranou objektu. A ak by v extrémnom prípade prevádzkovateľ cloudu predsa len dáta stratil, máte väčšiu šancu na náhradu škody, ako keď ich stratí zamestnanec.

Aby vás nebrzdila infraštruktúra

Aj napriek tomu, že mnoho firiem cloud ešte nepovažuje za bežnú záležitosť, je dobré si položiť na misky váh existujúce alebo plánované riešenie infraštruktúry a výhody, ktoré možno získať v prípade cloudu. Výsledok bude pre firmu určite zaujímavý. Zvlášť pre malé, stredné či začínajúce spoločnosti predstavuje najlepší spôsob, ako sa z pohľadu bezpečnosti aj infraštruktúry dostať do vyššej triedy bez nutnosti obrovských vstupných investícií.

Rastislav Božek, SoftwareHosting.sk

Herné slúchadlá pre náročných

Logitech prináša na trh dvojicu nových herných headsetov pre hráčov s vysokými nárokmi na kvalitu zvuku. Bezdrôtové slúchadlá Logitech G933 disponujú RGB podsvietením a unikátnymi zvukovými drivermi Pro-G. Možno ich spárovať s obslužnou aplikáciou Logitech Gaming Software a následne upravovať nastavenia zvuku. Samozrejmosťou je vytváranie osobných zvukových profilov. Obľúbené nastavenia ekvalizéru je možné si ukladať cez programovateľné G tlačidlá. **JR**

Smart televízory nezdražejú

Navrhovaná zmena zákona týkajúca sa kompenzácie za použitie autorských práv, ktorá by navýšila predajnú cenu smart televízorov, do praxe nevstúpi. Ministerstvo kultúry SR vyhovel žiadosti IT asociácie Slovenska a vyňalo smart TV z kategórie spoplatňovaných produktov. Návrh zákona pôvodne ukladal povinnosť odvádzať z ceny smart televízora trojpercentný poplatok v prospech autorov umeleckých diel. **JF**

Elastický informačný systém

Taký je QI od českej spoločnosti DC Concept, ktorý v tomto roku oslavuje 15 rokov na trhu. Jeho základom je originálny spôsob ukladania dát a vstavaný vývojový nástroj, pomocou ktorého je možné vytvárať nové aplikácie. Zároveň umožňuje robiť úpravy už hotových aplikácií na mieru priamo u zákazníka. Práve preto dostalo QI označenie elastický informačný systém.

„Všetci hovorili: ‚Takto to predsa nikto nerobí.‘ My sme odpovedali: ‚Áno, zatiaľ to tak nikto nerobí, sme skrátka prví,‘“ hovorí zakladateľ firmy Jiří Melzer o začiatkoch produktu. V súčasnosti dokáže tento SW podporiť viac ako 40 rôznych odvetví, riadiť firmu procesne aj projektovo, plánovať výrobu a pokryť svojimi modulmi celú firemnú agendu od dochádzky zamestnancov po predaj tovaru v internetovom obchode. Spoločnosť DC Concept o. i. získala ocenenie Firma roka 2005 a zaradili ju do prestížneho amerického rebríčka TOP 100 Vendors. **VK**

Inteligentný a bezpečný router

Spoločnosť Asus reaguje na neustále zvyšujúce sa nároky na výkon bezdrôtových sietí. Ponuku obohatila o nový trojpásmový bezdrôtový gigabitový router triedy AC3200, ktorý splní požiadavky dnešných digitálnych domácností vybavených rôznymi zariadeniami. Konfigurácia antén 3 x 3 umožňuje súbežné využívanie dvoch sietí 802.11ac v pásme 5 GHz a súčasne aj samostatné siete 802.11n v pásme 2,4 GHz, čím zaručuje vynikajúci výkon a pokrytie.

Router používa technológiu inteligentného priradovania pásma Tri-Band Smart Connect a ASUS AiRadar na prispôsobenie vyžarovacieho diagramu. Technológia AiProtection

so softvérom Trend Micro zaručuje vysoké zabezpečenie. **VN**

Pre bezpečnú firemnú Wi-Fi sieť

Kontrolér DWC-2000

Nový Wi-Fi kontrolér DWC-2000 od spoločnosti D-Link predstavuje ekonomické a používateľsky priateľské riešenie pre veľké a stredné firmy. Samostatne ovláda 256 prístupových bodov a v kombinácii s ďalšími kontrolérmi dokáže

ovládať až 1 024 bodov z jedného grafického rozhrania. V prípade poruchy sa jednotlivé kontroléry navzájom chránia a zálohujú svoju činnosť.

Centrálny riadiaci mechanizmus umožňuje jednoduchú inštaláciu, ako aj správu bezdrôtových prístupových bodov. Ďalšie funkcie prinášajú optimálne zabezpečenie a dostupnosť Wi-Fi sietí v rôznych pracovných prostrediach, ako sú hotely, nemocnice alebo rozľahlé firemné priestory. **JR**

Ocenenie pre SWAN

Komisia expertov Business Brand Council udelila spoločnosti SWAN cenu Slovak Business Superbrands Award 2015, ktorú každoročne priznáva najlepším B2B firmám pôsobiacim na lokálnych trhoch. Získané ocenenie je potvrdením kvality spoločnosti SWAN a pozitívnu spätnou väzbou na kvalitu poskytovaných služieb.

Program vznikol pred vyše päťnástimi rokmi vo Veľkej Británii. Ceny sa udeľujú v 90 krajinách na piatich kontinentoch. Členmi Business Brand Council sú experti z oblasti marketingu, komunikácie a reklamy. **VN**

Šesť prvenstiev Sony

Sony KD-65X9005

Šesť produktov značky Sony získalo prvé miesto na odovzdávaní prestížnych ocenení organizácie EISA pre rok 2015/2016. Spoločnosť získala ocenenie za najlepšie Európske reproduktory pod televízor (Sony HT-XT3), profesionálny kompaktný (Sony 7 II), cestovný fotoaparát (Sony Cyber-shot DSC-HX90/V), kompaktný objektiv (Sony FE 90mm F2.8 Macro G OSS) a multi-mediálny smartfón (Sony Xperia Z3+).

Šiestym oceneným je Európsky dizajnový televízor roka Sony KD-65X9005. Jeho ultra-tenká 4K UHD obrazovka s uhlopriečkou 65" má v najužšom mieste iba 4,9 mm a disponuje unikátnou technológiou Triluminos Display pre bohaté farby a ostrý obraz. Televízor využíva operačný systém Android TV. **VN**

Ultra HD – revolúcia v televíznom vysielaní

Prichádza ešte vyššia kvalita obrazu, ktorá ovplyvní budúcnosť televízneho vysielania. Globálnym lídrom v technológii Ultra HD je dlhodobo spoločnosť SES Astra.

Diváci aj vysielatelia mali vždy záujem o vysokú kvalitu obrazu. Dlhoo boli zvyknutí pozeráť naše obľúbené programy, hrané aj dokumentárne filmy či športové prenosy v štandardnom rozlíšení, avšak vždy sme chceli niečo lepšie. V poslednom období zažíva rozmach vysielanie vo vysokom rozlíšení (HDTV), čím kopíruje trend v oblasti nárokov na televíznu obrazovku.

Satelitné vysielanie je ideálny spôsob prenosu Ultra HD TV signálu.

Nová generácia televízorov prináša fascinujúci obraz, ktorý ešte ďalej prevyšuje doterajšie HD. Diváci vyžadujú čo najlepší obraz a vysielatelia sa ho snažia dodávať v čo možno najvyššej kvalite. Tak sa dostáva k slovu vysielanie v Ultra HD (UHD), ktoré predstavuje štvornásobne vyššie rozlíšenie v porovnaní s dnešným HD; umožňuje ešte lepšie zachytiť dramatické okamihy na obrazovke.

Rýchly nástup

Kým sa vysielanie vo vysokom rozlíšení stalo bežnou súčasťou televíznej zábavy, trvalo to 20 rokov. Nástup Ultra HD vysielania je úplne iný; svoje prvé míľové kroky má už za sebou. Aj keď v Ultra HD „ekosystéme“ sú ešte medzery, ktoré neumožňujú plnú integráciu Ultra HD vysielania do televízneho reťazca, táto technológia sa zrejme dostane k divákovi vo veľmi krátkom čase. Pracujú na tom spoločne výrobcovia TV zariadení, vysielatelia aj poskytovatelia televíznych služieb.

Spoločnosť SES Astra predviedla prvé Ultra HD vysielanie na konferencii IBC v Amsterdame v roku 2012. V apríli 2013 predviedla Ultra HD technológiu s reálnym uplatnením v komerčnej

sfére – s využitím štandardu HEVC. V súčasnosti sú v Európe k dispozícii dva bezplatné nekódované Ultra HD demo programy (FTA), ktoré je možné naladiť na satelitoch ASTRA na orbitálnej pozícii 19,2 °E a 28,2 °E.

SES Astra – globálny líder

Satelitné vysielanie je ideálny spôsob prenosu Ultra HD, keďže dokáže poskytnúť dostatočnú šírku pásma ako pre DTH, tak aj pre káblové a IPTV domácnosti. Umožňuje jednoduchú distribúciu signálu veľkému množstvu prijímačov. Spoločnosť SES Astra je globálnym lídrom v oblasti vývoja technológie Ultra HD od začiatku existencie tohto štandardu. Prostredníctvom tejto technológie v súčasnosti poskytuje miliónom európskych domácností vynikajúcu kvalitu obrazu a zvuku. Spoločnosť stále prináša nové iniciatívy a projekty, ktoré sa s úspechom implementujú na európskych trhoch vrátane Slovenska. Spolu s RTVS, Českou televíziou a Českými rádiokomunikáciami v roku 2014 iniciovala projekt, v rámci ktorého ako prvý satelitný operátor v regióne testuje vysielanie v štandarde Ultra HD. Nedávno oznámila SES Astra ďalší míľnik, ktorý predstavuje spustenie prvého Ultra HD komerčného kanála – pearl.TV, naplánované na september. Signál bude opäť prichádzať zo satelitov ASTRA.

Pre divákov a fanúšikov

V Ultra HD sú aktívni aj televízni vysielatelia. Kanál Sky Deutschland odvysielal 30. mája finále futbalového turnaja DFB Pokal v Berlíne v Ultra

HD do 13 športových barov v Nemecku. Francúzska skupina Canal+ vysielala 6. júna v Ultra HD finálový zápas Ligy majstrov UEFA FC Barcelona – Juventus Turín. Rastie aj popularita Ultra HD televíznych prijímačov; Nemecko zažilo v roku 2014 doslova boom ich predaja; bude zaujímavé sledovať ďalší vývoj v rámci celej Európy.

Ultra HD je teda ďalšia veľká šanca pre televízne vysielanie. Tento štandard sa stal významným faktorom pri plánovaní produkcie nového obsahu vo veľkých štúdiách. Rýchlosť inovácií v tejto oblasti je obrovská; vysielatelia, ktorí sa zapojili do reálnych testov, ťažia zo skúseností z práce s najnovším štandardom.

Televízia ako médium sa neustále vyvíja s cieľom dosahovať stále vyššiu kvalitu. Satelitná flotila spoločnosti je pripravená na prvé Ultra HD kanály tak, aby SES Astra bola aj naďalej lídrom, ktorý prinesie Ultra HD a budúcnosť televízie do európskych domácností.

VN

Foto: Shutterstock

SES Astra

Popredný globálny satelitný operátor; už takmer 20 rokov stojí v popredí vývoja technológií v oblasti TV vysielania – a to od príchodu digitálnej satelitnej televízie priamo do domácností v roku 1996 (s HD vysielaním od roku 2005). Prenáša takmer 7 000 TV programov, z toho vyše 2 060 v HD rozlíšení. Programy cez satelity SES prijíma 312 miliónov domácností, z toho 154 miliónov domácností v Európe.

Internet vecí pokryje miliardy zariadení

Podľa novej analýzy mobilných trendov bude v roku 2020 na svete pripojených na internet 26 miliárd zariadení.

Analytici spoločnosti Ericsson očakávajú v najbližších rokoch strmší rast počtu pripojených zariadení. Dôvodom budú stále širšie možnosti uplatnenia M2M technológií využívaných v rôznych typoch aplikácií. Firma tvrdí, že tento vývoj je v súlade s jej víziou, podľa ktorej máme v budúcnosti dosiahnuť hranicu 50 miliárd pripojených zariadení.

Pohľad do budúcnosti

Podľa Ericsson Mobility Report budú mobilné telefóny ešte dlho najväčším segmentom pripojených zariadení. Budú ďalej rásť, no ešte rýchlejšie porastú zariadenia M2M (Machine-to-Machine). „Dôvody môžeme hľadať v nových spôsoboch využitia vecí pripojených na internet. Všetko, čo môže profitovať z pripojenia na sieť, bude pripojené – či to budú automobily, rôzne typy senzorov alebo celé inteligentné

Všetko, čo môže profitovať z pripojenia na web, bude pripojené – autá, spotrebiče, výrobné linky.

výrobné linky,“ hovorí Marián Bezák, prezident Ericsson Slovakia. „Mnohé z takýchto zariadení alebo celých odvetví dnes ešte ani neexistujú. Ak je reč o raste počtu pripojených zariadení,

zaostávajú nebudú ani domácnosti. Očakáva sa totiž, že práve tie budú motorom zavádzania pripojenej spotrebiteľskej elektroniky,“ dodáva. Rast počtu pripojených zariadení sa stále zrýchľuje, a to najmä vďaka rozširovaniu aplikácií, novým obchodným modelom a klesajúcim cenám modemov. Ďalším dôvodom je kvalitnejšie a širšie pokrytie mobilným signálom, ktorý má dnes 90 % obyvateľov sveta.

Mobilné pripojenia a evolúcia sietí

Na konci roku 2014 bolo vo svete zhruba 230 miliónov mobilných M2M pripojení, čo sa za krátko znásobí. Veľa „vecí“ bude pripojených cez kapilárne siete, ktoré využívajú zariadenia s krátkym dosahom. Mobilné siete budú všadeprítomné, budú bezpečnejšie a budú umožňovať jednoduché pripojenie zariadení. Dobrým príkladom je domáci alarm, ktorého senzory budú pripojené na centrálny alarm prostredníctvom mobilnej brány (cellular gateway). „Dnes je 75 percent M2M modulov pripojených

Pripojené zariadenia (mld. kusov)

■ M2M (napr. autá, stroje, merače) ■ Domáce spotrebiče ■ Počítače (PC, NB, tablety) ■ Mobilné telefóny ■ Pevné telefóny

Pozn. uvedené počty nezahŕňajú pasívne senzory a RFID identifikátory. Zdroj: Ericsson

výhradne do GSM sietí. Zníženie cien LTE modemov umožní príchod nových aplikácií. Očakávame, že ďalší vývoj mobilných sietí a príchod

Zníženie cien LTE modemov umožní rýchlejší prenos a príchod nových aplikácií.

5G dramaticky rozšíria paletu aplikácií, a tým v dláždia cestu pre masívne rozšírenie komunikácie medzi zariadeniami,“ vysvetľuje M. Bezák. V súčasnosti sa štandardizujú ďalšie LTE a GSM/EDGE módy, aby dokázali uspokojovať rastúce MTC (Machine-Type Communication) požiadavky. Zariadenia budú profitovať z „dorzievajúcich“ 3GPP štandardov, napríklad z vyššej životnosti batérií (až viac ako 10 rokov), čo sa využije o. i. vo vzdialených a ťažko dostupných zariadeniach.

VS

Poľsko je líder v cloude

V rámci strednej Európy je jasným lídrom v skladovaní dát v cloude Poľsko. Podľa spoločnosti IDC sa celková hodnota služieb spojených so skladovaním dát v cloude v celej strednej Európe odhaduje (na koniec tohto roka) na 385 miliónov USD (342 mil. EUR), z čoho 42 % pripadá na Poľsko.

IDC v správe uviedla, že v Poľsku výdavky súkromného aj verejného sektora na uloženie dát v cloude vlani prekročili 130 mil. USD a tento

rok by sa mohli zvýšiť na 162 mil. USD. V roku 2019 by to mohlo byť 460 mil. USD. TA

Kamera: 100 stupňov za sekundu

Nové kamery Axis radu Q86 sú vďaka veľmi rýchlemu otáčaniu a nakláňaniu až 100° za sekundu vhodné na ochranu areálov, plotov či hraníc a na monitoring dopravy. Sú vybavené integrovaným infračerveným prísvitom s dosahom 150 metrov. Pred zníženou kvalitou

záberu vinou zlého počasia chráni kameru ostrekovač a stierač.

K dispozícii sú tiež dva termovízne modely Q8631-E a Q8632-E na použitie v úplnej tme alebo dohľad v problematických klimatických podmienkach. Je ich možné použiť aj na sledovanie veľmi veľkých plôch.

JR

Oracle rozširuje portfólio podnikových cloudových riešení

Služby Oracle Cloud Platform zefektívňujú prácu vývojárov, IT profesionálov i používateľov. Ponuku popredného dodávateľa približuje Stanislav Molnár, generálny riaditeľ Oracle Slovensko.

- **Aký význam majú cloudové riešenia pre firmy a organizácie?**

V oblasti informačných technológií dnes sledujeme niekoľko paralelne prebiehajúcich trendov. Súvisia s nástupom nového digitálneho veku, ktorý prináša nielen vylepšené spôsoby podnikania a práce, ale najmä zásadne mení obchodný model, komunikáciu a vzťah so zákazníkom. Moderná digitálna komunikácia a výmena informácií však generujú množstvo dát, ktoré treba uložiť, zabezpečiť, spracovať a pripraviť analýzy pre rýchle rozhodovanie.

Cloud všetky tieto trendy spája. Ponúka, na jednej strane, dostupnosť vo vzťahu k najnovšej infraštruktúre, technológiám a aplikáciám a rovnako aj moderné overené postupy. Cloudové prostredie umožňuje výraznú úsporu nákladov a rýchlu reakciu a inováciu procesov. Rozličné prieskumy trhu ukazujú, že 84 % zákazníkov používa alebo plánuje používať v nasledujúcich rokoch cloud. Firmy si uvedomili, že pri tlaku na náklady je cloud cesta, ako si zachovať konkurencieschopnosť a poskytnúť moderné riešenia.

- **Vaša spoločnosť má vo svojom portfóliu riešenia na úrovniach SaaS, PaaS aj IaaS. Môžete predstaviť vaše kľúčové produkty a služby?**

Oracle ponúka kompletné portfólio softvéru ako služby (SaaS), platformy ako služby (PaaS) a infraštruktúry ako služby (IaaS). Tieto služby potom prevádzkuje v troch základných modeloch – ako verejný, privátny alebo hybridný cloud. Výhoda takejto širokej ponuky je v tom, že sám zákazník sa rozhoduje, kam až sa v budovaní cloudu vydá. Ktoré časti podnikového IT si bude prevádzkovať tzv. on-premise, čiže na vlastnej infraštruktúre, a ktoré formou cloudu.

Stanislav Molnár

Prechod z „on-premise“ inštalácií do cloudu je potom dostatočne hladký a môže ho realizovať takmer na „jedno kliknutie“.

- **Ktoré kategórie vašich produktov a aplikácií majú najlepší ohlas v strednej a východnej Európe?**

V našich zemepisných šírkach je asi najpopulárnejší SaaS, teda softvér ako služba. A to aj preto, že táto ponuka je na trhu najdlhšie. Navyše, umožňuje prístup firmám k najmodernejším aplikáciám bez starostí s inštaláciami, aktualizáciami či vybudovaním vlastnej infraštruktúry. Medzi najpopulárnejšie aplikácie patria CRM a BI. Zákazníci oceňujú prínos tohto riešenia, pretože zrýchľuje čas nasadenia nových procesov do firmy a umožňuje komunikáciu so zákazníkmi cez notebooky, mobilné zariadenia či sociálne siete. Firmy vďaka nemu dokážu rozšíriť svoju ponuku a osloviť oveľa viac zákazníkov.

Novinkou je poskytnutie platformy ako služby, teda PaaS. Vývojári si môžu prenajať priestor pre vývoj a testovanie nových aplikácií, čo výrazne zrýchľuje inovácie. Toto prostredie je aktualizované najnovšími verziami bez zásahu používateľa. IT oddelenie u zákazníka sa tak môže venovať pridanej službe pre manažment bez starostí o infraštruktúru a platformu.

Databázová ponuka v rámci PaaS nie je len samotnou technológiou relačnej databázy Oracle, ale ide rovnako o prostredie použiteľné pre Big Data projekty.

- **Aké organizačné, finančné či iné prínosy pre korporátnych zákazníkov predstavujú uvedené produkty a riešenia?**

V posledných rokoch sme boli svedkami veľkých úspor v IT. Firmy sa rozhodovali ohľadom finančných nákladov na interné informačné systémy, ich udržiavanie a správu týchto systémov. Zostalo im už len málo prostriedkov na investovanie do modernizácie. Cloud toto rieši. Firmy si vyberú, čo chcú používať, kedy to budú používať a v akom rozsahu – a to bez starostí o aktualizáciu, správu či riadenie týchto systémov. Zákazník platí iba za to, čo skutočne používa. Navyše, pri nasadení šetrí čas, lebo prostredie má hneď k dispozícii.

Prechod do cloudu pomáha firme zlepšiť konkurencieschopnosť, reakcie na trh a prácu so zákazníkmi.

Táto modernizácia sa potom prejaví vo vyššej konkurencieschopnosti, v rýchlejšom reagovaní na trh a v práci so zákazníkmi. Výsledkom je vyššia spokojnosť zákazníkov a, samozrejme, lepšie obchodné výsledky.

- **Akú pridanú hodnotu prinášajú v tomto smere vaše produkty? Aká je pozícia a ambície spoločnosti Oracle v tejto oblasti?**

Oracle rozšíril svoju ponuku a poskytuje kompletné služby v cloude. Zákazník má možnosť vybrať si platformu, vývojárske prostredie, BI alebo SaaS podľa potreby a sledovaných obchodných cieľov.

V oblasti cloudu má Oracle silnú pozíciu na globálnom IT trhu. Len za uplynulý kvartál – do 31. 5. – sme v segmente cloudu dosiahli 200-percentný nárast tržieb. Lídrom v cloude chceme byť aj na Slovensku.

Momentálne prichádzame aj na Slovensko s ponukou „FastCloud“. Táto ponuka obsahuje v nedefinovanom rozsahu poskytnutie prostredia, ale aj poradenstvo pri implementácii. Takto zákazník získa prehľad o overených postupoch pri implementácii cloudu – a to pre neho, samozrejme, zvýši pridanú hodnotu.

Prípravila VN

BYOD – výzva pre správu a bezpečnosť IT vo firme

Používanie osobných zariadení vo firmách je trendom aj na Slovensku. Zamestnanci ich v práci využívajú na firemné účely a večer doma na nich napríklad sledujú vysielanie či plánujú dovolenku.

Téma BYOD (Bring Your Own Device – prines svoje vlastné zariadenie) sa v posledných mesiacoch stala jednou z najpopulárnejších v oblasti informačných technológií. Vychádza z potrieb zamestnancov prinášať si osobné mobilné zariadenia do firmy. Tie potom používajú aj ako pracovný nástroj s prístupom k firemným informáciám, ako sú e-maily, podnikové aplikácie, účtovný softvér, úložiská dát a pod.

Používanie mobilných zariadení, ktoré si zamestnanci zakúpia sami na základe vlastných preferencií, môže viesť k zvýšenému komfortu v práci, ako aj k úsporám nákladov vo firme. Vzhľadom na tento trend, BYOD nakoniec uľahčí integráciu mnohých typov zariadení používateľa (smartfónov, tabletov, nositeľnej elektroniky) so softvérom a dátovými službami, ktoré využíva aj firma. Očakáva sa, že do roku 2020 sa bude vo firmách používať vyše dvoch miliárd BYOD zariadení.

Zabezpečiť sa voči krádeži a zneužitiu dát

Na druhej strane, súkromné mobilné zariadenia sa ľahko môžu stať terčom kriminálnej činnosti – krádeže, nabúrania sa do účtovných softvérov, zneužitia dát, získavania údajov o bankových firemných účtov hackermi. Dôležité je teda ochrániť ich v rámci BYOD pred malvérom, phishingovými útokmi či rôznymi kybernetickými hrozbami.

BYOD zariadenia vyhovujú preferenciám a zvyšujú komfort zamestnanca.

Z prieskumu spoločnosti Kensington uskutočneného v Severnej Amerike vyplýva, že v súčasnosti tam až 59 % podnikov schvaľuje používanie osobných zariadení v práci. Na druhej strane, až 73 % organizácií si uvedomuje, že sprístupnenie práce s firemnými dátami cez osobné mobilné zariadenia predstavuje značné bezpečnostné riziko. 55 % podnikov reagovalo na vzostup používania osobných zariadení zvýšením ich zabezpečenia a ochrany pred krádežou alebo zneužitím.

Správa a organizácia

Umožniť pripojenie osobných zariadení do podnikovej infraštruktúry z rôzneho prostredia a rôznych typov zariadení so špecifickými operačnými systémami je pre správcov firemných

sietí kľúčovou výzvou. Spravovať mobilné zariadenia zamestnancov, a to bez ohľadu na spôsob pripojenia užívateľa do firemných systémov – cez ethernet, wi-fi alebo VPN, si vyžaduje kompatibilný, unifikovaný prístup a je podstatným aspektom úspešnosti zavedenia BYOD vo firme.

Obozretnosť je na mieste aj preto, lebo mnoho firiem na Slovensku má interné pravidlá, podľa ktorých po pracovnej dobe si zamestnanec svoj laptop odnáša domov. Riziko, že sa k citlivým firemným údajom dostane nepovolaná osoba, je potom pomerne veľké. Mobilné zariadenie je majetkom zamestnanca, ale ten má v ňom aj firemné údaje. Môže teda firma pri zistení neoprávneného použitia dát zamestnancom odobrať mu jeho zariadenie?

BYOD riešenia a ich efektívne uplatnenie vo firme si vyžadujú nemalé IT zručnosti správcov firemných sietí aj zvýšenie nákladov na zabezpečenie ochrany firemných dát. Pri jeho zavádzaní nemožno hovoriť o jednotnom prístupe, keďže každá firma musí zvážiť potenciál a efektívnosť využívania súkromných zariadení (rôzna potreba mobility zamestnancov). Scenáre, čo robíť v prípade ohrozenia dát – zálohovanie dát, znehodnotenie údajov na diaľku (v prípade krádeže), musia byť vypracované do detailov a v prípade potreby realizované ihneď. BYOD tak môže napomôcť aj celkovej vyspelosti IT agendy v podniku.

CH

Obrázok: Kensington

CSC prináša Slovensku najlepšie riešenia zo sveta

Lubomír Mindek

Švajčiarske železnice sú vnímané ako tie najpresnejšie na svete. No riešenia, ktoré stoja za ich dochvilnou prevádzkou, sú už dostupné aj na Slovensku.

Dánski zdravotníci majú informácie o pacientovi v sanitke skôr, ako k nemu dorazia, a následne môžu správu doplniť a poslať do nemocnice skôr, ako tam pacienta dovezu. Aj tieto riešenia je už možné implementovať aj na Slovensku. Prináša ich spoločnosť CSC (NYSE: CSC).

„Práve naše skúsenosti s riešením konkrétnych problémov po celom svete sú našou najlepšou devízou, ktorú Slovensku ponúkame,“ hovorí **Lubomír Mindek**, riaditeľ spoločnosti CSC Computer Sciences, ktorá je slovenskou dcérou nadnárodnej firmy CSC. Tá už viac ako 50 rokov ponúka IT služby a riešenia budúcej generácie v rôznych segmentoch a dnes zamestnáva viac ako 72-tisíc ľudí na celom svete.

Jej skúsenosti už viac ako pätnásť rokov využívajú aj firmy na Slovensku. Od roku 2003 CSC spolupracuje so Sociálnou poisťovňou na

systéme zastrešujúcom nemocenské poistenie a lekársku posudkovú činnosť a s tým súvisiaci výpočet a vyplácanie nemocenských dávok. „Sme veľmi hrdí na to, že sa nám podarilo zvýšiť efektivnosť a transparentnosť celého procesu nemocenského poistenia v Sociálnej poisťovni, z čoho profituje celá spoločnosť,“ dodáva L. Mindek.

Marcel Haar

Z medzinárodných skúseností spoločnosti CSC ťažia aj slovenské firmy z oblasti farmácie a finančné systémy od CSC využívajú aj najväčšie slovenské banky. Výsledkom medzinárodných skúseností a poznania lokálneho trhu sú unikátne IT služby a riešenia, ktoré CSC ponúka svojim klientom na Slovensku. „Slovenské firmy neustále napredujú a my veríme, že im vďaka dobre implementovaným službám a riešeniam máme na tejto ceste čo ponúknuť,“ povedal **Marcel Haar**, Marketing & Communication Manager pre Rakúsko a východnú Európu.

VN

Keď je práca pôžitkom

Podľa prieskumu spoločnosti Lenovo až 53 % zamestnancov pracuje aj z domu a 61 % z pracovných dôvodov často cestuje. Špičkové technológie v spoľahlivých mobilných zariadeniach, bez kompromisov vo výkone sú dôležité tak pre pohodlie zamestnanca pri práci, ako aj na splnenie firemných cieľov.

Riešením môže byť flexibilný ThinkPad Yoga 260, vybavený procesormi Intel Core 6. generácie so 16 GB pamäťou a voliteľnými PCIe SSD diskami pre maximálny výkon. Správa desktopu je jednoduchšia a efektívnejšia vďaka novej stanici OneLink+ Dock s dvojnásobne vyššími rýchlosťami v porovnaní s predchodcami.

Nabíjateľné pero ThinkPad Pen Pro obohacuje zážitok z Windows 10 a v kombinácii s Lenovo aplikáciou WRITEit prináša prelom vo využívaní notebookov ThinkPad Yoga.

VN

Konektivita a dobíjanie v jednom

Spoločnosť ADATA Technology je známa ako výrobca vysoko výkonných pamäťových modulov DRAM a produktov založených na čipoch NAND Flash. Do svojho portfólia najnovšie zaradila sériu MFi certifikovaných Apple Sync & Charge Lightning káblův pre komunikáciu a dobíjanie zariadení

iPhone, iPad a iPod. Metrové káble ponúkajú okrem štýlového dizajnu aj kvalitné vodiče, ktoré podporujú nabíjanie 2.4A. Verzia 2-v-1 kombinuje konektory rozhrania Lightning s microUSB. K dispozícii budú čierna, biela, modrá, ružová, ale aj zlatá, strieborná a titánová farba.

JR

Zdieľaná ekonomika via internet

Množstvo spokojných spotrebiteľov na základe jedného kliku na klávesnici alebo dotyku na mobile priniesla podľa výskumníkov zdieľaná ekonomika, ktorá umožnila využívať doteraz umrtný kapitál. Inštitút ekonomických a spoločenských analýz (INESS) v analýze tvrdí, že služby, ako je napríklad Uber, nie sú problémom, ale riešením.

Podľa analýzy príchod zdieľanej ekonomiky a internetových platforiem ukázal ľuďom, že v skutočnosti majú oveľa viac kapitálu a možností pracovať, ako si doteraz mysleli. „Tieto platformy dokázali zo spotrebných statkov, ktoré veľkú časť svojej životnosti ležali ladom, spraviť hodnotné aktívum, ktoré dokáže uspokojiť potreby iným ľuďom,“ konštatoval analytik INESS Róbert Chovanculiak. „Inak povedané, dokázali zvýšiť množstvo kapitálu v ekonomike, a to aj napriek tomu, že to nezachytia žiadne štatistické úrady.“

Výsledkom je rozšírenie trhu so všetkými spotrebnými tovarmi a službami o novú úroveň a vyššia konkurencia tak na strane ponuky, ako aj dopytu. To znamená vyšší blahobyt a väčší výber pre spotrebiteľov, viac inovácií, väčšiu diferenciaciu produktov, intenzívnejšiu špecializáciu, a teda aj efektívitu na strane ponuky.

Prekážkou rozvoja zdieľanej ekonomiky boli v minulosti transakčné náklady, teda informačné náklady sprevádzajúce akúkoľvek výmenu medzi ľuďmi. Ide o náklady na vyhľadávanie potenciálnej druhej strany výmeny, na vyjednávanie a uzatváranie kontraktu, kontrolu a vynútenie kontraktu. „Všetky tieto náklady pomohol znížiť internet a nové informačné technológie v kombinácii s podnikateľskou schopnosťou objavovať nové spôsoby dosahovania zisku aj tam, kde by to nikto nečakal,“ vysvetlil R. Chovanculiak.

Zdieľaná ekonomika teda de facto priniesla niekoľko revolúcií. Okrem uvedených výhod pomohla obísť aj rôzne regulačné a byrokratické nástrahy, či už v podobe obmedzovania konkurencie alebo prerogulovanosti. Vytvorila tiež množstvo flexibilných pracovných príležitostí. „Zdieľaná ekonomika má za sebou množstvo spokojných spotrebiteľov, ktorí niekde prespali, odviezli sa, alebo si niečo požičali bez toho, aby podnikatelia s platformami vlastnili, alebo postavili jediný dom, auto, kosačku alebo sklad. A toto všetko je dostupné na základe jedného kliku na klávesnici alebo dotyku na mobile. Žiadne úrady, tlačivá, byrokracia, povolenia, iba priamy vzťah dopyt – ponuka a obojstranne výhodná výmena,“ uzavrel R. Chovanculiak.

TA

Cena? Výkon? Aj to, ale najmä: auto sa musí páčiť!

Šéfdizajnér značky Škoda Jozef Kabaň: „Spájame estetiku a funkčnosť.“

Význam automobilového dizajnu je obrovský a ďalej rastie. Pod túto myšlienku sa podpisujú šéfdizajnér značky Škoda Jozef Kabaň a profesor Peter Zec, riaditeľ renomovanej súťaže Red Dot Design Award.

- Pán profesor, porota pridela v tomto roku ocenenie Red Dot Dizajn Award novému modelu Fabie. Čím vás tak nadchla?

Peter Zec: Najskôr je dôležité vedieť, že porotcovia súťaže Red Dot majú v oblasti automobilového dizajnu bohaté skúsenosti. Preto majú prirodzený cit pre dobrý rukopis automobilového dizajnu; nielen pri automobiloch, ktoré upútajú na prvý pohľad.

Rozhodnutie o kúpe automobilu závisí od 80 až 85 percent od jeho dizajnu.

V prípade Fabie to boli jej línie: jej silueta je jasná a usporiadaná, línie sú rovnobežné. Auto nemá žiadne zbytočné ozdoby, žiadne falošné oblíny. Má veľmi dynamický vzhľad. A čo nás presvedčilo najviac: keď nastúpíte a pozriete sa do interiéru, zistíte, že ponuka priestoru je vynikajúca. To všetko sa vyhodnotilo a auto získalo – myslím si, že absolútne právom – ocenenie Red Dot.

- Povedali by ste, že dobrý dizajn je nevyhnutne vhodný pre masovú výrobu?

Peter Zec: Existujú štúdie, ktoré dokazujú, že rozhodnutie o kúpe automobilu na 80 až 85 percent závisí od dizajnu vozidla. Aj z porovnania atribútov „vernosť značke“ alebo „dizajn“ vychádza dizajn víťazne. To znamená, že zákazníci zmenia značku, ak sa im už dizajn nepáči.

Jozef Kabaň a Peter Zec

- Pán Kabaň, koľko „zákazníka“ sa skrýva vo vašom dizajne?

Jozef Kabaň: Veľa a zároveň málo. Musíme dbať na to, aby sme zákazníkov nepreťažovali. Zákazník je v nefahkej situácii: dizajn potrebuje čas, aby bol pochopený. Jeho potenciál často rozoznávajú len odborníci, pre konzumentov je to na prvý pohľad ťažšie. Napríklad nikdy by sme do áut nezavádzali internet, keby sme sa pýtali len zákazníkov. Tí to ešte pred pár rokmi nechceli. Sám som nevedel, že budem potrebovať mobilný internet. Dnes som stále na cestách so svojím telefónom a mám so sebou vždy „celú kanceláriu“. Nové veci chcú svoj čas.

- Znamená to, že dizajn je aj vecou výchovy? Alebo existuje niečo ako univerzálny platný dizajn?

J. Kabaň: Dizajnéri, samozrejme, pracujú s určitým časovým predstihom. Realizujú vízie a zároveň emócie. Človek sa vždy snažil preniesť svoje emócie do plechu alebo iných materiálov. Materiál tak získa dodatočnú hodnotu. Alebo nezíska. Predtým sa toto odohrávalo najmä v oblasti umenia, v maliarstve, sochárstve. To boli čisté emócie. Dnes sa aj na veci každodennej potreby nazerá nielen z pohľadu funkčného, ale aj emocionálneho. Výtvarná stránka a emócie nadobúdajú na význame a ovplyvňujú rozhodnutie o kúpe. V spoločnosti Škoda sme si toho veľmi dobre vedomí.

- Ā propos, funkčnosť: Škoda bola a je známa tým, že vyrába funkčne veľmi kvalitné automobily. Stane sa teraz aj dizajnovou značkou?

Cenu Red Dot Design Award získalo v tomto roku aj Ferrari California T.

J. Kabaň: Nie, nemáme v úmysle stať sa dizajnovou značkou. Myslím si, že je to tak dobre. Mojim snom je len spájať estetiku s maximom funkčnosti, oboje vzájomne priblížiť natoľko, že sa nebude hovoriť o dvoch rôznych veciach. Snažíme sa hľadať krásu v jednoduchosti, bez toho, aby sme pritom zabúdali na funkčnosť, ergonómiu a bezpečnosť. Auto by malo v prvom rade plniť svoj účel. Kladie sa naň mnoho požiadaviek, ktoré sú oveľa dôležitejšie ako dizajn. Dizajn však funkčnosť zatraktívňuje.

• **Ak dizajn potrebuje svoj čas, aby ho zákazníci prijali, prečo si nemôžu zákazníci dizajnéra vychovávať tým, že mu povedia, čo chcú a čo ich urobí šťastnými?**

P. Zec: Návyky ľudí sa menia veľmi pomaly. Najväčšia výzva pri takých drahých produktoch, ako sú automobily, ktoré majú dlhý vývojový cyklus, je nájsť rovnováhu medzi tradíciou a inováciou. To znamená, že ak ste príliš inovatívni, značka sa stratí, automobily už potom nie je možné priradiť. Ak však budete príliš tradiční, autá budú nudné.

Dobry automobilový dizajn hľadá rovnováhu medzi tradičným a novým.

J. Kabaň: Musíte svojich zákazníkov poznať, vedieť, ktorý krok sú ochotní akceptovať. Ak to s inováciami prežijete, týchto zákazníkov stratíte. Ak inovácie podceníte, stratíte ich tiež. Možno nie dnes, ale zajtra.

• **Ako ste povedali, auto musí plniť mnoho funkcií a dizajn je jednou z nich. Kvalitatívne a technologicky sa požiadavky na produkty stále zblížujú. Bude preto podľa vášho názoru dizajn nadobúdať na význame?**

J. Kabaň: Myslím si, že dizajn hrá obrovskú úlohu. Lebo ak sa technické vlastnosti výrobkov vzájomne zblížujú, bude to dizajn, čím sa budú navzájom odlišovať. Ale nebude to len samotný dizajn, ale kombinácia všetkého, čím sa vyznačuje dobré auto. Popri technike to bude aj ponuka priestoru, ergonómia, materiály, ktoré zvolíte. Ako hovorí profesor Zec, musí to byť v rovnováhe.

Dizajnu alebo techniky môžete dať automobilu aj príliš veľa. Z pohľadu značky Škoda hovorím: auto nemá byť stredobodom života, ale je a bude rozlišovacím znakom. Ľudia svojim autom vždy hovoria niečo o sebe. Vezmime si nový Superb: ako vlajková loď značky Škoda má okrem iného za úlohu dodávať vodičovi – aj značke – sebavedomie. Nie je to len racionalita, pre ktorú sa rozhodnete, ale aj estetická

Nový Superb – ďalší aspirant na Red Dot? Takto ho v Ženeve predstavili Winfried Vahland a J. Kabaň.

pridaná hodnota. Superb má aj reprezentatívnu funkciu a aj vedľa prémiových značiek musí vyžarovať dostatok sebavedomia.

• **Ktorými prvkami sa vyznačujú autá rodiny Škoda a s ktorými z nich budeme môcť počítať aj do budúcnosti?**

J. Kabaň: Nemali by sme sa príliš silno viazať na jednu líniu. Ale napriek tomu od nás, dizajnérov, očakávam, že budeme definovať sny. Musíme vedieť, akým smerom sa máme uberať. Automobily značky Škoda sa budú aj v budúcnosti od konkurencie odlišovať presvedčivou rovnováhou funkčnosti a estetiky. Dôležitým dizajnovým znakom našich produktov bude napríklad vertikálna maska chladiča, ktorú si určite zachováme. Spája tradíciu a budúcnosť našej značky. Ďalším príkladom sú svetlomety, ktorými vytvárame skôr asociácie s ľudskými očami než so samotnou technikou. Keď sa pozriete na vozidlo značky Škoda, mali by ste mať skôr dojem, že sa niekomu pozeráte do očí, než že si prezeráte high-tech produkt. „Teplota“ našej značky je veľmi blízka teplote človeka.

• **Na rozhodovaní o cene Red Dot sa nepodieľajú zástupcovia spotrebiteľov. Majú organizátori súťaže dostatočne na mysli aj zákazníka, ktorý je napokon tým, kto produkt využíva?**

P. Zec: To sa musíme pozrieť do histórie tejto súťaže. Cenu vymysleli dizajnéri pre dizajnérov, pretože sa často stretávali s takouto situáciou: vznikli produkty a keď boli úspešné, potom sa povedalo, že to bolo vďaka dobrému marketingu alebo cenovej politike a dobrú prácu odviedol aj vývoj. Dizajn bol v pozadí. Keď však produkt úspešný nebol, pripísalo sa to zlému dizajnu. Takže súťaž vznikla ako akási dizajnérska svojpomoc. Chceli sme hodnotiť kvalitu práce – a na to treba odborníkov.

• **Existujú výskumy, do akej miery ceny ako Red Dot ovplyvňujú správanie zákazníkov?**

P. Zec: To nevieme presne vyčíslíť. Na nasýtených trhoch môže byť také vyznamenanie jazýčkom na váhach. Keď sa pozriete na kategórie, ktoré sú v našej súťaži zastúpené, boli by ste možno prekvapení, ako veľmi je dizajnová cena potrebná napríklad pre kúpeľňové vane.

Škoda nechce byť dizajnovou značkou; krásu vidí v jednoduchosti, podporujúcej funkčnosť.

To isté sa týka aj mobilných telefónov a laptopov. Medzi nimi je veľká vyrovnanosť a konkurencia a ich výrobcovia potom víšačku Red Dot zodpovedajúcim spôsobom využijú. Teda všade tam, kde je potrebný mimoriadny argument pre kúpu. Pri produktoch, ktoré sa presadia aj bez toho, pretože sú na trhu jedinečné, je uznanie dôležité skôr pre dizajnérov.

• **Pán Kabaň, aký význam má pre vás ako pre šéfdizajnéra automobilovej značky získanie takejto ceny?**

J. Kabaň: Samozrejme, nebolo pre nás primárnym cieľom. Tým je nadchnúť našimi produktmi pre značku Škoda čo najviac ľudí. Napriek tomu majú pre nás ceny ako Red Dot veľký význam. Čo môže byť krajšie ako uznanie od našich zákazníkov a zároveň aj od našich kolegov? Red Dot má vysoko nastavenú latku a porota je kvalitne obsadená. Vyhrať Red Dot, to je pre každého dizajnéra veľké povzbudenie.

BA/Extratour

Foto: Škoda Auto. Ferrari

Keď je Slovensko lídrom...

Naša krajina je v raste automobilovej výroby na špičke krajín strednej a východnej Európy. A to od začiatku krízy až doteraz.

Kým v roku 2008 sa u nás vyrobilo 575,8 tisíce osobných a úžitkových áut, v roku 2014 to bolo 993-tisíc. Takýto nárast o 72 % sa nepodaril žiadnej inej krajine regiónu. Vyplýva to z analýzy spoločnosti Coface.

SR a ČR v regióne vyčnievajú

V regióne SVE v tom istom období 2008 – 2014 významnejšie rástlo aj Rumunsko (o 60 %) a ČR (o 32 %). Zato Maďarsko, Poľsko ani Slovinsko sa v objeme výroby stále nedostali na predkrízovú úroveň. V Poľsku dokonca vlni vyrobili necelú polovicu toho, čo v Česku.

Hoci celý región vlni vyprodukoval až 3,6 milióna áut (čo je pätina objemu EÚ), len dve tunajšie krajiny sú aj v top 20 najväčších výrobcov sveta – Slovensko a Česko. Spolu vyrobili až dve tretiny celkovej produkcie áut v regióne. V oboch krajinách sa vyrába najviac áut na tisíc obyvateľov: 180 u nás a 108 v ČR. No pokiaľ ide o domáci dopyt, na tisíc obyvateľov (podľa Eurostatu, 2012) pripadá v ČR 448 áut, na Slovensku 337.

Dominujú veľké zahraničné značky

V šiestich krajinách SVE je spolu 33 automobilových výrobcov. Dominujú tu hlavne nemecké, francúzske a talianske značky, ale aj ázijski výrobcovia. Prevalu majú osobné autá, hoci v troch krajinách sa vyrábajú aj ťažké a v Poľsku ľahké úžitkové vozidlá.

I keď domáci výrobcovia ťažkých úžitkových vozidiel sú schopní predávať aj na zahraničných trhoch, značky osobných vozidiel na trhu prežiť nedokázali. „Až na dve silné výnimky – Škodu a Daciu,“ upozorňuje Grzegorz Siewicz, ekonóm Coface pre SVE. „Tieto dve značky dostali nový impulz investíciami Volkswagenu, respektíve Renaultu,“ pripomína.

Ťahúň ekonomiky

Z analýzy vyplýva, že automobilová výroba v regióne dáva prácu 850-tisíc ľuďom a významne sa podieľa na raste ekonomiky. Najvýraznejším príkladom je Slovensko, kde sa automobilový sektor podieľa na celkovej hodnote výroby až 32 percentami. Za ním nasleduje Česko s 22 %. Obe krajiny vedú aj v podiele na celkovom objeme výroby (12,6, resp. 9,1 %).

Rizikom je však silná závislosť od exportu. Do krajín EÚ smeruje až 85 % celej autoproducie SVE. Len SR a Rumunsko významne vyvážajú aj inde; my až 26 % cestných vozidiel. Prítom 7 % smeruje na čínsky a 4 % na americký trh.

SB
Foto: JF

Nová vízia Hyundai

Na frankfurtský autosalón 2015 Hyundai pripravil nové modely, vizionárske štúdie a inovatívne technológie. Väšne značky pre dizajn najnovšie reprezentuje kupé Vision G. Spolupracovali na ňom dizajncentra Hyundai na celom svete.

Vision G koncepcie vychádza z vyrábaného sedanu Genesis, s ktorým ho spájajú základné línie či tvar masky chladiča. Vodičove dvere sa vedľa automaticky otvorí pri jeho príchode k vozidlu. Za nimi je elegantný, pokojný interiér s hodnotnými materiálmi. Nové prvky (ako napr. podlhovastý a zakrivený dotykový monitor) mu dodávajú nádych sofistikovanosti. Podľa výrobcu predstavuje Vision G inšpiráciu pre budúci dizajn Hyundai a prémiové produkty. MD

Tajomný Snowman zo Škodovky

Už nejaký čas presakujú správy o sedemmiestnom SUV, ktoré chystá mladoboleslavská automobilka na začiatok roka 2016 pod predbežným názvom Snowman. Objavilo sa aj meno Polar. Auto má konštrukčne vychádzať z modelu Tiguan, avšak s predĺženou platformou. Aj prvé „špiónážne“ fotky naznačujú, že bude širšie a dlhšie ako súčasný model Yeti. Píše sa aj o výraznej inšpirácii a technickej príbuznosti s VW konceptom CrossBlue, prezentovaným na autosalóne vo Frankfurte.

„Snehuliak“ má byť dlhý 4,75 m a jeho cenu odborní novinári odhadujú minimálne na 24-tisíc €. Mal by byť konkurentom najmä

prémiovým modelom Mercedes GLC, Audi Q5 a BMW X3. DT

Talisman ako sedan aj kombi

Po letnej premiére sedanu sa na jeseň predstavuje Renault Talisman kombi. Firma takto nahrádza oboch svojich starších zástupcov v strednej triede – Lagunu i Latitude. Talisman má ladné, svalnaté tvary s dynamickým profilom a veľkorysými rozmermi: dĺžka 4,85, šírka 1,87 a výška 1,46 m (v oboch verziách). Rovnakú majú i väčšinu rysov, vrátane zadných svetiel. Odlišná je splyvavá línia strechy i bočných okien.

Verzia kombi má celkom nové piate dvere, ktoré sa môžu ovládať elektricky. Skrývajú batožinový priestor s objemom 572 litrov, po sklopení zadných sedadiel takmer 1 700 l. Predná maska s chrómovými lištami v štýle Kadjar je pre značku typická. Osobitým dojmom pôsobí zadná časť s rozmernými koncovými svetlami. VN

**KVALITA
A SPOĽAHLIVOSŤ
SÚ ZÁKLADOM
NÁŠHO ÚSPECHU**

 16 877
www.sps-sro.sk

**SLOVAK
PARCEL
SERVICE**

Cargo budú riadiť aj z Bratislavy

Britská spoločnosť Air Dispatch CLC chce v januári 2016 otvoriť centralizované riadiace pracovisko v Bratislave – ako tretie centrum pre riadenie nákladu po Prahe a Varšave. Riaditeľ spoločnosti Nick Yeadon k tomu uviedol: „Letecká preprava je rýchlo sa meniace odvetvie a nevidím dôvod, prečo by Slovensko nemalo byť v popredí jej technologického napredovania. V čase, keď sa letecké spoločnosti stále viac usilujú o outsourcing riadenia nákladu, je správne rozšíriť naše kapacity a investovať do nových prevádzok.“

Bratislavský pracovný trh podľa neho ponúka spoločnosti ideálnu kombináciu kvalifikovanej a zručnej pracovnej sily. Firma tu chce do konca roka 2016 vytvoriť 75 pracovných miest a odhaduje, že je to len začiatok.

Air Dispatch CLC je poskytovateľom služieb riadenia nákladu, ročne vygeneruje vyše 650 000 výkazov o hmotnosti a rozložení nákladu lietadiel pre viac ako 300 letísk na všetkých kontinentoch.

TA

Z BTS sa lieta viac

Letisko M. R. Štefánika vybavilo za 1. polrok spolu 587 324 cestujúcich. V medziročnom porovnaní to predstavuje nárast o 22 %. O nárast sa pričínili najmä dopravca Ryanair, ktorý tu otvoril základňu aj nové linky do Atén a Madridu. Prínosom je tiež nová linka spoločnosti Flydubai do Dubaja. Počet prepravených pasažierov stúpal od januára každý mesiac. Najviac cestujúcich sa prepravilo na pravidelných linkách do Londýna, Dublinu a Milána.

Letisko by mohlo v tomto roku vybaviť spolu približne 1,6 milióna pasažierov, čo by oproti minulému roku predstavovalo 20-percentný nárast. Odhaduje to riaditeľ letiska Ivan Trhák. Viani z Bratislavy odletelo a sem priletelo celkovo 1,36 milióna cestujúcich. V porovnaní s predchádzajúcim rokom 2013 to znamenalo pokles o 1,3 %.

TA

Česká ofenzíva Prologisu

Prologis, globálny líder v oblasti priemyselných nehnuteľností, cez leto výrazne posilnil svoju pozíciu v okolí Prahy. Vo svojich logistických parkoch Prague-Airport a Prague-Jirny dokončil výstavbu troch budov na mieru s rozlohou viac ako 76-tisíc m². V druhom z parkov tiež prenajal 12-tisíc m² a ďalších 8-tisíc v parku Prague-Uzice. Nájomné zmluvy na viac ako 26-tisíc m² predĺžil v parku Prague D1 East. Kúpou budovy s prenajateľnou plochou 28-tisíc m² a príľahlým 14 ha pozemkom rozšíril svoj park Prague-Rudna. Zároveň v ňom podpísal nové nájomné zmluvy na 7 401 m². S celkovou plochou viac ako 952-tisíc m² logistických a priemyselných priestorov spoločnosť patrí k popredným poskytovateľom distribučných budov v ČR. V rámci aktívnej stredo európskej investičnej stratégie v prvom polroku 2015 vytvoril Prologis

Prologis Park Prague-Rudna

aj nový park západne od Budapešti (69-tisíc m²) a začal so špekulatívnou výstavbou budov vo svojich parkoch v Štetíne, vo Vroclave a v Bratislave.

GD

Aplikácia pomáha využiť sklady

Potrebovali by ste sklad „na vyžiadanie“? Spoločnosť Flexe vytvorila na báze cloudu mobilnú aplikáciu – virtuálne trhové miesto, spájajúce firmy, ktoré potrebujú ďalšie skladové priestory s takými, čo majú prebytok kapacity. Dispozičná sieť pozostáva z viac ako 80 skladov naprieč celou Severnou Amerikou. Cloudová platforma zahŕňa vyhľadanie a identifikáciu zariadení, zodpovedajúcich špecifickým distribučným potrebám. Zabezpečuje tiež riadenie dodávky zásob a manipulácie aj možnosť sledovať ich.

Podľa spoločnosti jej služba „pomáha podnikom speňažiť priestor, ktorý nepoužívajú, keď sú zásoby nízke, a naopak, umožňuje pribrať viac priestoru, keď sú stavy zásob vysoké.“

FL

Inteligentná námorná loď na obzore

Internet vecí ovplyvňuje aj nákladnú námornú dopravu – má nový spôsob, ako môžu lodári manažovať svoje flotily a dosiahnuť prevádzkové úspory. Vyvíjajú ho spoločnosti Hyundai Heavy Industries a Accenture.

Prostredníctvom siete snímačov, vstavaných do nových plavidiel, budú môcť ich majitelia zachytiť rad informácií, nevyhnutných pre plavbu, ako sú poloha, počasie, oceánske prúdy, palubné vybavenie, stav nákladu. To im umožní sledovať stav plavidiel v reálnom čase. Služba má byť schopná na základe čerstvých dát poskytnúť aktuálne výstrahy a varovania, odporučiť preventívnu údržbu či efektívnejšie plánovanie a takisto analyzovať historické údaje flotily. Inteligentná loď s vyvíjanou „on-ship“ platformou ponúkne užívateľom tiež kompletné správovské a administrátorské služby. To zabezpečí, že aj všetky pripojené prístroje môžu byť monitorované a spravované na diaľku.

HI

Obrázky na strane pochádzajú zo servisu TASR a firemných zdrojov.

Slovensko rekordne v logistike

V druhom štvrtroku 2015 zaznamenal náš trh skladových a logistických nehnuteľností mimoriadnu aktivitu. Vo výstavbe i v prenájmoch.

Začatá výstavba na ploche približne 96-tisíc štvorcových metrov predstavuje slovenský rekord. Viac ako polovica (58 %) z týchto priestorov už má vopred dohodnutých nájomníkov, zvyšok je špekulatívny. Práve nárast špekulatívnej výstavby signalizuje pozitívne očakávania v blízkom období.

Nová výstavba

Developeri začali s výstavbou niekoľkých „build-to-suite projektov“, teda šitých na mieru požiadavkám nájomcov, medzi ktorými stúpa záujem

o energetickú efektívnosť priestorov. Jedným z nich je CTP Invest, ktorý už začal stavať vo Voderadoch.

Najaktuálnejšie developer J&T Real Estate dokončil v Devinskej Novej Vsi modernú logistickú halu s rozlohou 15-tisíc m² pre spoločnosť Schnellecke. Druhým hotovým projektom je hala s výmerou 2 784 m² pre DHL Logistics, postavená v Žiline spoločnosťou P3.

Podľa údajov CBRE je momentálne vo výstavbe viac ako 117-tisíc m² priestorov, z toho 82 % mimo širšieho okolia Bratislavy.

Prenájmy

V druhom kvartáli boli podľa poradenskej spoločnosti JLL uzatvorené obchody na takmer 53-tisíc m², pričom 87 % predstavujú nové zmluvy. K najvýznamnejším patrili prenájmy 10 000 m² spoločnosťou Alza v Senec Logistickom Center a 7 000 m² reťazcom Tesco v logistickom parku v Petrovanoch. Ďalšie tri transakcie s celkovou výmerou približne 6 800 m² boli podpísané v rámci projektu Prologis Park Bratislava. Na strednom Slovensku bola len jedna transakcia – firma Gefco si prenajala asi 1 700 m² v P3 parku v Žiline.

Vyššiu lízingovú aktivitu cítia najmä zo sektoru e-commerce a od automobilových výrobcov. Ceny mesačných nájomov na Slovensku sa v súčasnosti pohybujú medzi 3,30 až 4,20 eura za štvorcový meter. Podľa odhadu CBRE sa meniť nebudú.

Peter Bečár

Za susedmi v logistických plochách zaostávame

Peter Bečár zo spoločnosti P3 Logistic Parks tiež vníma rastúci záujem o nové skladové a logistické plochy. V porovnaní s predkrízovým obdobím však vidí rozdiel: „Predtým sa budovali priemyselné nehnuteľnosti orientované viac na výrobu, teraz viac na logistiku.“ Industriálny trh na Slovensku momentálne predstavuje približne 1,5 milióna m² moderných skladových a logistických priestorov (údaj CBRE). V strednej a východnej Európe patrí medzi najmladšie a najmenšie, no stále si udržiava atraktivitu. Je však v intenzívnom konkurenčnom boji s okolitými krajinami.

Podľa P. Bečára bolo u nás vlní novopostavených 120-tisíc m² priemyselných nehnuteľností, v tomto roku by to malo byť 150- až 200-tisíc. „Naše čísla sú stále podstatne nižšie ako u susedov,“ upozornil. „V ČR sa vlní postavilo 350-tisíc, v Poľsku vyše 900-tisíc metrov. Obe krajiny dominujú regiónu,“ dodal. Ani štruktúru našich priemyselných nehnuteľností nevidí ideálne. Poukazuje na to, že až 80 % z nich je sústredených v Bratislavskom kraji, kým v okolí Prahy je to len 40 %. Hlavným dôvodom je podľa neho stav infraštruktúry – nielen cestnej, ale aj z hľadiska ponuky pozemkov či starostlivosti o investorov.

TA

Foto: P3

TA

P3 Park v Žiline

45° 1' 33" N 14° 34' 31" E
gw-world.com/explore

Whenever we move,
 we go further for your business.

Objavte náš svet
 logistiky:
gw-world.com/explore
 T 18.208

Gebrüder Weiss
 transport a logistika

Slovák, ktorý projektuje mrakodrapy

V New Yorku na Manhattane vraj stojí asi tritisíc mrakodrapov. Na desiatkach z nich sa ako projektant podieľal slovenský rodák Dušan A. Prištic, ktorý v roku 1979 emigroval do USA.

• Kedy a prečo ste emigrovali?

Bol som nespokojný s tým, čo sa v Československu stalo v roku 1968. Po tom, ako u nás zostali sovietske vojská, som si povedal, že musím odísť. Takýto krok je vždy veľkým riskom, pretože idete do neznáma, na miesto, kde nemáte rodinu ani nikoho blízkeho. Len veríte, že vám tam bude lepšie.

• Koľko ste mali rokov, keď k tomu prišlo? Čo ste predtým robili?

Mal som vtedy 26 rokov. V tom čase, v roku 1979, som už bol na čiernej listine režimu. Do roku 1976 som pracoval v jadrovej elektrárni v Jaslovských Bohuniciach. Vtedy v nej pri nehode tragicky zahynuli moji dvaja kolegovia a ja som dal výpoveď. Na verejnosti sa o tom vtedy nesmelo hovoriť.

• Ako sa vám podarilo ujsť a kam smerovala vaša cesta?

Dostal som povolenie na cestu do Bulharska cez Juhosláviu. Zamieril som na hraničný priechod s Rakúskom a tam som juhoslovanským colníkom utiekol. Vyzeralo, že boli šokovaní tým, že sa niekto odvážil autom prejsť cez hranice priamo pred ich očami. Kým z nich štyria vybehli z budovy so samopalmi v rukách, bol som už ďaleko.

Po skúsenostiach z roku 2001 sa stavajú pevnejšie mrakodrapy, ktoré nezničí ani náraz lietadla.

V Rakúsku som dostal politický azyl. Začal som pracovať vo Viedni v ateliéri jedného architekta z Piešťan, kde sme projektovali niektoré trasy viedenského metra. Zúčastnili sme sa aj na konkurze na projekt budovy Organizácie

Dušan A. Prištic

Spojených národov vo Viedni, skončili sme však až tretí. Potom som sa rozhodol, že odídem za oceán, do USA.

• V USA ste sa začali venovať projektovaniu, no predtým ste ho nevyštudovali...

To je pravda. Zaujal som ich však tým, že som pracoval v jadrovej elektrárni. Tak sa mi v USA podarilo získať GSA Security Clearance, bezpečnostnú previerku, vďaka ktorej môžem pracovať aj na tajných projektoch pre americkú vládu, ako sú napríklad projekty vládných budov alebo ambasád. Umožnili mi preto študovať na špeciálnych školách.

• A ako ste sa dostali k projektovaniu mrakodrapov?

Keď som bol raz v Paríži na Eiffelovej veži, zistil som, že výšky mi nevadia. Nemal som žiadne závraty ani stiesnené pocity. Aj preto som bol

šťastný, keď som si v New Yorku našiel miesto v prominentnej architektonickej firme, ktorá projektovala mrakodrapy. Tam sa ukáže, či na to máte talent alebo nie, lebo toto je odbor, ktorý sa nedá študovať na žiadnej vysokej škole. Keď projektujete napríklad budovu vysokú 400 metrov, tak musíte brať do úvahy množstvo veľičín a problémov, ktoré musíte vyriešiť. Napríklad rozvody vody v takej budove. To sú vždy mimoriadne zložité prepočty a riešenia. Na projektovanie tohto typu neexistujú žiadne študijné odbory, len prax.

• USA sú historicky symbolom budovania mrakodrapov. No v súčasnosti v prvej desiatke najvyšších budov na svete je len jediná budova z New Yorku. Inak sú tam len budovy, ktoré postavili v Ázii. Prečo?

Najvyššie budovy sú v Spojených arabských emirátoch – v Dubaji a v Saudskej Arábii. Tamojší šejkovia majú miliardy a tie ľahko investujú aj týmto spôsobom. Žijú len z ropy, nič nevyrábajú ani nevyvíjajú. Nemôžu konkurovať inak, len investíciami do výškovej výstavby, a preto sa predhávajú v tom, ktorý šejk postaví vyšší mrakodrap.

• Najvyšší mrakodrap na svete je v Dubaji a má 828 metrov. Do akej výšky má zmysel ťahať budovy?

Pokiaľ viem, v Saudskej Arábii stavajú mrakodrap s výškou jeden kilometer. Podstatná je bezpečnosť takýchto budov. Taký mrakodrap nemôže ohroziť žiadne menšie lietadlo. Je však rozdiel, či ide o súkromný alebo vládny projekt. Projektoval som napríklad 36-poschodovú súdnu budovu v New Yorku a v nej sú všetky stĺpy dvakrát širšie ako v budovách, ktoré budujú súkromné firmy. Takej stavbe neublíži prakticky nič.

432 Park Avenue Tower v panoráme Manhattanu: vyše 400-metrový mrakodrap (napravo od Empire State) je dielom slovenského projektanta.

- Podľa konšpiračných teórií dvojčky v New Yorku nemohol v roku 2001 položiť náraz lietadiel, ale išlo o riadenú demoláciu. Čo si o tom na základe svojich znalostí a skúseností myslíte?

Obe budovy spadli po náraze lietadiel, tam nie je iné vysvetlenie. Po explózii sa oheň a množstvo vysoko horľavých pohonných látok dostali do výťahových šácht, kde nastala séria výbuchov a tie postupne oslabovali budovy. Náraz prerušil aj potrubia, ktoré plnili požiarne nádrže na 93. poschodí. Tie boli na stenách výťahových šácht. Následne to spôsobilo výpadok požiarneho hlásiča a nespustila sa voda z požiarnej nádrže. Takže neochladzovala steny, ktoré horiaci letecký benzín neustále zoslaboval. Poschodia začali postupne padať, čo spôsobilo domino efekt, a obe budovy sa zrútili.

Na projektovanie mrakodrapov neexistuje špecializované štúdio; počíta sa len talent a prax.

Reakciou na túto udalosť bolo, že požiarne potrubia v mrakodrapoch sa musia umiestňovať dovnútra šácht. Budovy sa stavajú podstatne pevnejšie a v súčasnosti už podobný útok nemá šancu zlikvidovať celú stavbu.

Rád by som ešte dodal, že ako architekt som sa podieľal aj na doriešení dvoch poschodí v komplexe Svetového obchodného centra.

- Na ktorý zo svojich projektov ste najviac hrdý?

Najviac azda na 432 Park Avenue Tower, čo je mrakodrap vysoký 426 metrov. Je to najvyššia rezidenčná budova na svete. Vidno ju z každého smeru, ako idete na Manhattan, dokonca aj zo vzdialenosti 100 kilometrov. Na najvyššom poschodí je najdrahší apartmán na svete, ktorý má cenu 95 miliónov dolárov.

- Nenaprojektujete nejaký mrakodrap aj na Slovensku?

Nie som si istý, či by sa na takú budovu našli financie. Lacnejšie je postaviť 500 menších obytných domov ako jeden stometrový mrakodrap. Náročné sú aj technologické postupy. Napríklad domiešavač betónu. Ten môže ísť len po dvadsať poschodie, lebo tie pumpy by viac nevydržali. Tam musí prísť ďalší. Z každého domiešavača sa vezme vzorka, ktorá ide do laboratória, kde sa kontroluje jej kvalita; musí byť stále rovnaká. Betón má obrovský tlak smerom nadol, preto sa musia jeho parametre vypočítať mimoriadne presne.

Pripravila: TA
Foto: TASR, SXC

D. Príštic sa podieľal aj na projekte dvojčiek Petronas Towers v Kuala Lumpur.

výroba, rekonštrukcie, montáž

VÝTAHY ZEVA spol. s r.o.
Beckovská 38
821 04 Bratislava 2

tel.: +421 2 4820 8620
fax: +421 2 4820 8623

e-mail: zeva@zeva.sk

www.zeva.sk

- ⇨ opravy a generálne opravy starých výťahov
- ⇨ postupná modernizácia starých výťahov, ktorej výsledkom je nový výťah
- ⇨ výroba, dodávka a montáž nových výťahov
- ⇨ výroba slovenských elektrokomponentov pre výťahy
- ⇨ výroba slovenských riadiacich systémov pre výťahy
- ⇨ držiteľ certifikátu kvality ISO 9001
- ⇨ firma s 20 ročnou tradíciou

Niche – parfumy s príbehom i tajomstvom

Sú pre fajnšmekrov, ktorí nechcú kráčať s davom a hľadajú originalitu. Majú ich kráľovná Alžbeta, prezident Obama, ale aj Madonna, Angelina Jolie či Leonardo di Caprio.

Ak raz vyskúšate vôňu takzvaných niche parfumov, už vraj nebudete chcieť inú. Sú zvodné, krásne, sofistikované a originálne. Za exkluzívnou individualitou každého z nich stojí konkrétny tvorca či parfumerský dom, tajomná receptúra a často aj osobitý príbeh. Od klasickej ponuky ich odlišuje limitovaný počet, dlhá tradícia, vzácne prírodné ingrediencie, zložitý proces výroby a luxusné flakóny. Neuvidíte ich v okázalých spotoch ani na stovkách billboardov; tu sa kladie dôraz na povest' a kvalitu.

Vzácne, a teda drahé

Tieto osobitné parfumy obsahujú zložky z rôznych kútov sveta, získanie či výroba ktorých sú náročné a množstvo obmedzené. To sa odráža v cene. Napríklad koreň irisu sa musí sušiť tri roky, kým z neho možno extrahovať žiadané irisové maslo. Kilogram ružového oleja zasa vyžaduje až 3 500 ton kvetov! Alebo – na mililitr kvalitného jazminového oleja potrebujete ručne nazbierať (ideálne v noci) až

Niche parfumy sa odkláňajú od komerčnej reklamy a masového, neosobného predaja.

8 000 kvetov. Mimoriadne vzácnou prísadou je tzv. oud: získava sa z dreva agarového stromu, napadnutého špeciálnou plesňou. Býva drahší ako zlato! Aj nám známe santalové drevo musí byť zo stromov starších ako 15 rokov. Cena oleja z neho sa pohybuje medzi 9- až 17-tisícimi dolárov za liter.

V každom flakóne iná „story“

Jedinečné prísady napomáhajú vypovedať osobitné príbehy, ukryté v každom flakóne. Napríklad parfum I značky Puredistance je inšpirovaný príbehom monackej kňažnej Grace Kellyovej. Vyjadruje nenápadnú eleganciu v jej najčistejšej podobe. Pokojná krása tejto vône pripomína modernú popolušku, priemerné dievča, ktoré sa stalo princeznou. Inšpiráciou pre niche parfum s názvom M – s vôňou novučičkého a štýlového interiéru Aston Martin – bol zasa James Bond. Vo vzduchu „zavisne“ napätie a nebezpečenstvo.

Získavanie niektorých ingrediencií je extrémne náročné a sú drahšie ako zlato.

Ak si prívoniáte k Acqua Sextius od Jul et Mad, zjaví sa vám pred očami Provensálsko, rodinné sídlo so záhradou a starou kamennou fontánou, ktorej voda osviežuje okolie. Parfumerský mág Ramón Monegal zasa vytvoril „motorskársku“ vôňu s menom Mon Cuir, v ktorej zacítite koženú bundu i silu a nespútanosť štýlového jazdca.

Rodinné i „sólo“ poklady

Slovo „niche“ (niš) v preklade znamená výklenok alebo tiež ojedinelý, mimoriadny. A presne také tieto parfumy sú – stoja mimo hlavného prúdu. Za ich exkluzívnou individualitou vždy stojí konkrétny tvorca či parfumerský dom – často rodinný podnik, kde si tajomstvo voní odovzdávajú z generácie na generáciu. Ak receptúru poznal len jeden človek, obvykle odchádza zo sveta spolu s ním. Potom sa stáva, že jeho posledné parfumy stúpajú na cene – podobne ako obraz po smrti maliara.

Návrat po sto rokoch

Prvý niche parfumiériu v Bratislave (svoju druhú po Košiciach) otvorila nedávno spoločnosť 1907. Toto meno jej dala majiteľka Eva Škovranová podľa roku narodenia svojej babičky, ktorá dodávala

na dvor grófa Andrášiho kozmetické potreby vlastnej výroby. Jej recept na fialkovo-faliovú kolínsku uchováva vnučka dodnes.

K oživeniu rodinnej kozmetickej minulosti ju podnietila návšteva malebného provensálskeho mesta Grasse, ktoré je „pupkom“ svetového parfumérstva. Návrat k tejto starej tradícii pripomína aj symbol „fleur de lis“ vo firemnom logu – faliový kvet, zosobňujúci čistotu a urodzenosť. Je návratom v čase, s novými ingredienciami, ale s rovnakou vášňou. „Rozhodli sme sa ísť cestou niche. Vyrábať chceme len v obmedzenom množstve, tak ako kedysi babička,“ vysvetlila majiteľka.

Prelom medzi elitu

Značka 1907 sa vlani dostala do „výklenkov“ exkluzívnych parfumiérií v Paríži i ďalších európskych metropolách. Takýto prienik do sveta niche a povedomia jeho vyznávačov – mimochodom prvý zo strednej Európy – možno považovať za malý zázrak. Na základe akceptácie v najvyššej parfumierskej triede ju kolegovia z brandže začali podporovať a postupne sa stala výhradným zástupcom rôznych značiek. K radu vlastných parfumov jej tak pribudli exkluzívne vône z celého sveta.

VN
Foto: 1907

Ramón Monegal dodáva parfumy napr. na kráľovský dvor v Madride – a teraz už aj do Bratislavy.

Správne sedieť je základ zdravej chrbtice

Ludia pracujúci v kancelárii sa čoraz častejšie stretávajú s bolesťami chrbta.

Medzi hlavné príčiny patria dlhé sedenie pri počítači, na nekvalitných stoličkách alebo zlé držanie tela. Vo väčšine prípadov prestane pomáhať dlhodobé užívanie liekov proti bolesti; telo si na ne rýchlo zvykne a postupne prestáva ich účinky vnímať. Nie každý má dostatok času

Bolesti chrbta obvykle spôsobujú dlhé sedenie za PC, zlé držanie tela a nekvalitná stolička.

pravidelne navštevovať masáže štúdiá alebo chodiť cvičiť. Moderná doba však prichádza so zdanlivo jednoduchým a nekomplikovaným riešením týchto problémov.

Tá pravá stolička

Na pohodlné a zdravé sedenie potrebujeme správnu stoličku, a tých nie je veľa. Skôr sa zdá, že zaobstaráť si takú stoličku vyžaduje značné úsilie. Napriek tomu sme jednu objavili. Spinalis je zdravotná stolička, ktorá neustále udržuje telo v správnej polohe sedenia, takže pomáha

odbúrať krátkodobé i dlhodobé bolesti chrbta, krčnej chrbtice a bedier – a navyše im aj predchádza. Simuluje sedenie na gymnastickej lopte, ktoré je pre zdravý chrbát veľmi priaznivé. Na týchto moderných stoličkách možno sedieť doma aj v práci, najviac ju ocenia ľudia v kanceláriách, ďalej pracujúci v profesiách, ktoré vyžadujú dlhé sedenie, a všeobecne tiež ľudia, tráviaci pri počítači veľa času.

Spinalis ponúka viaceré varianty stoličiek – aj pre deti. Pre ne vytvorila stoličku, na ktorej môžu zdravo sedieť už od malička.

Zbavte sa bolesti

Spinalis je veľmi kvalitná, účinná a dizajnová – užíma stolička, vďaka ktorej sa vášmu chrbtu výrazne uľaví. Navyše si už nebudete pre bolesti chrbta musieť vyčítat dlhé sedenie pri počítači. Hlavnou cestou, ako sa bolesti zbavíte, je zbaviť sa jej príčiny.

Boľavý chrbát vás môže trápiť aj z iných dôvodov, napríklad ak trávite veľa času

Zdravotná stolička simuluje sedenie na gymnastickej lopte, prospešné chrbtici.

za volantom alebo máte nízku fyzickú aktivitu. Aj v takýchto prípadoch vám pomôže sedenie

na stoličkách Spinalis. Vaše telo totiž bude pri sedení na týchto zdravotných stoličkách stále nútené precvičovať chrbtové svaly – a tým si zlepšíte celkovú fyzickú kondíciu vášho tela.

VN

Foto: Spinalis

GW1591026

Krásne vlasy, pevné nechty

Chcete zaujať krásnymi vlasmi, pevnými nechtami a žiarivou pleťou? Týmto častiam nášho tela pomáhajú kremík, biotín, zinok a kyselina pantothenová. Kremík sa uplatňuje pri tvorbe spojivových tkanív, kostí, kĺbov i chrupaviek. Biotín priaznivo vplyva na správnu funkciu kože, slizničných membrán a vlasov. Zinok podporuje kvalitu a revitalizáciu kože. Kyselina pantothenová (vitamin B5) prispieva k udržaniu zdravej kože, nechtov, vlasov, zubov i kostí.

Všetky štyri zložky obsahuje výživový doplnok Biosil plus od spoločnosti Naturvita. Okrem toho sa môže pýšiť aj dobrou chuťou, dlhoročnou tradíciou a pôvodom v ČR. Spoločnosť Edukafarm v rokoch 2012, 2013 a 2014 v českých lekárňach zisťovala, ktorý produkt lekárnici najviac odporúčajú. Biosil Plus skončil prvý v kategórii výživa vlasov, nechtov a kože.

VN

Trápia vás ťažké a unavené nohy?

Dlhé sedenie za pracovným stolom či v aute neprospieva kľúčovým žilám. Krv sa hromadí v spodných častiach tela a jej spätný tok do srdca je sťažený. Ak na to máte podmienky, občas sa postavte a prejdite, prípadne si vyložte nohy.

Prospešné sú aj jednoduché cviky. Nafahujte lýtkový sval, krúžte nohami v členkoch alebo zvierajte prsty na nohách.

Taktiež môžete vyskúšať Diosven gel, kozmetický výrobok od slovenskej spoločnosti Generica. Potláča pocit ťažkých a unavených nôh, prináša okamžitú chladivú úľavu. Jednoducho sa aplikuje a dobre vstrebáva, nezanecháva masťné stopy a ani sa nelepí.

VN

Budujte si jesennú kondíciu

Na jeseň, po dovolenkách a oddychu, nabiehame na pracovné tempo, ktoré obvykle musí vydržať až do Vianoc. Telo to musí dobre zvládnuť.

Opäť si treba zvykať na výkyvy počasia, celodenné sedenie v práci, pozornosť a vytrvalosť pri riešení pracovných úloh. Doprajte si kondíciu a psychickú pohodu aj počas náročných stresových dní a zamerajte sa na svoju imunitu. Ak túžite aj v práci po dobrej nálahe, hľadajte energiu či sa chcete po práci zrelaxovať, stavte na športové aktivity a zdravú životosprávu. Začnite už dnes a uvidíte, že výsledok sa dostavi okamžite.

Krok za krokom

Ak sa cítite po práci unavení, vyčerpáva vás počasie aj pracovné tempo, športová aktivita vám dodá chýbajúcu energiu. Nájdite si vyhovujúci šport, ktorý vás bude baviť. Objavte kondíciu, stratenú po letných radovánkach a leňošení.

Rýchla chôdza či nordic walking sú nenáročnými aktivitami, ktoré utužia kondíciu.

Ak vám príliš „nevoní“ opakovaná športová aktivita, zalovte pre vás v atraktívnejších podobách pohybu. Nordic walking alebo prechádzky v prírode, rýchlejšia chôdza do alebo z práce namiesto auta či dopravného prostriedku môžu byť sľubným začiatkom. Stačí vystúpiť o pár zastávok skôr a prejsť kúsok do práce. Nevezte sa výťahom, vyskúšajte schody. Ak milujete rýchlosť, švih, siahnite po rakete. Či už skúsíte tenis, squash, softball alebo bedminton, počas jednej hry dokázate nabehať aj niekoľko kilometrov.

Ste živelný typ?

Ak ste vodný živel, plávanie je pre vás ako stvorené. Pri ňom si nielen zlepšíte celkovú kondíciu, ale precvičíte aj veľké svalové skupiny a zapojíte i drobné svaly. Možno ste si doteraz ani neuvedomili, že ich máte.

Máločo vás nabudí tak ako šliapanie na pedále. Vyďte sa do sveta spinningu alebo vysadnite na bicykel a hor sa do prírody! Dynamický pohyb prebúdzá nielen novú energiu, ale efektívne

spáli tuk a posilní aj imunitný systém. Bicyklovať sa predsa dá počas celého roka. Najmä na jeseň si môžete vychutnať príjemné počasie a krásne farebné scenérie.

Pre tých s ohnivým rytmom v tele sú vhodné hodiny tanca alebo aerobik. Spojenie hudby a pohybu vo vás vyvolá nielen pozitívne pocity, ale prinesie aj zábavu a emócie.

Nepreceňte sa!

So športom začnite opatrne, nepremáhajte telo nárazovou aktivitou. To sa môže podpísať pod únavu, čím sa oslabí váš imunitný systém ešte viac. Oslabením sa tak stáva vstupnou bránou pre negatívne vplyvy okolia. Ak ste dlho nešportovali, hrozia vám aj iné neprijemnosti. Stačí možno len pár nešikovných ťahov a úrazy či neprijemné zranenia – ako vyklbenia, natiahnuté svaly alebo zlomeniny – môžu byť na svete.

Ak sa už úraz pritrafí, obvykle ho sprevádzajú zápal, opuch a bolesť. Pri hojení výronov či zlomenín rýchlo a účinne pomáhajú enzýmy v lieku

Bicykel a jesenná príroda ponúkajú príjemné počasie i krásne farebné scény.

Wobenzym. Urýchľujú vstrebávanie opuchov a krvných podliatin, tlmia bolestivosť poraneného miesta. To všetko vedie k zlepšeniu pohyblivosti postihnutých kĺbov, svalov a šliach a výrazne znižuje čas potrebný na úplné vyliečenie a celkovú rekonvalescenciu.

VN

Ilustračné foto: PPN

Keď sú kosti krehkejšie

Postupné ubúdanie kostnej hmoty vedie k oslabeniu kostí a ich zvýšenej lámavosti.

Takto sa prejavuje ochorenie látkovej výmeny kostného tkaniva alebo inak osteoporóza. Označuje sa za epidémiu tretieho tisícročia, ktorá je pravdepodobne následkom iného životného štýlu a stravy ako pred pár desiatkami rokov.

Zdanlivo celistvá, vnútri deravá

Osteoporóza kosť vyzerá zvonka ako bežná zdravá kosť. Odlíšna je vo vnútri – porézna, špongiovitá, a teda výrazne krehkejšia. Lahko sa môže zlomiť už pri bežnom páde alebo slabšom náraze. Podľa štatistik si v Európskej únii vinou osteoporózy niekto zlomí kosť každých 30 sekúnd! Najčastejšie ide o predlaktia, stavce, horný koniec ramennej a krčiek stehennej kosti. Najobávanejšou je posledná spomenutá zlomenina. Až tretina takto postihnutých osôb do roka zomiera! Tretina je následne odkázaná na opateru, tretina sa zo zlomeniny vylieči a je schopná postarať sa o seba.

Najlepšou prevenciou sú chôdza, beh a konzumácia mliečnych výrobkov.

Najnebezpečnejšie na osteoporóze je, že nemá žiadne príznaky, ktoré by upozorňovali na jej prítomnosť, len ticho a postupne „kradne“ kostiam ich zdravie, pevnosť a silu. V drivej väčšine prípadov sa zistí, až keď sa objaví zlomenina. A to je už zvyčajne neskoro. Na pozore pred touto zákernou chorobou by sa mali mať najmä ženy (až 80 % zo všetkých pacientov); obzvlášť v menopauze, slabšej telesnej konštrukcie

a hmotnosti (menej ako 60 kg) a tie, ktoré majú osteoporózu v rodinnej anamnéze.

Aj v pozornosti ekonómov

V posledných rokoch sa o osteoporózu zaujímajú nielen zdravotníci, pacienti a laická verejnosť. Dostala sa aj do centra záujmu ekonómov. Zistilo sa totiž, že náklady na diagnostiku a liečbu jej následkov dosahujú obrovské sumy a každým rokom rastú. Osteoporóza je globálnym problémom; WHO ju označila za prioritnú zdravotnícku otázku – pre ekonomické náklady vlád, ale aj pre spoločenské aspekty pacientov ako bolesti, invalidita či zvýšené riziko predčasnej smrti. V roku 2000 boli odhadované náklady na osteoporotické zlomeniny v Európe viac ako 31 miliárd eur. Predpokladá sa však, že v roku 2050 toto číslo dosiahne až 76 miliárd!

Pomôže pohyb a správna výživa

K vzniku osteoporózy výrazne prispieva sedavý spôsob života. Hlavnými preventívnymi opatreniami sa ukázali pohyb a strava bohatá na

zložky, podporujúce pevnosť kostí. Kosť zostane silná a zdravá len vtedy, ak bude každý deň vystavená mechanickej záťaži, najmä noseniu hmotnosti vlastného tela. Preto sa ako ideálny pohyb odporúča každodenná chôdza (aspoň 30 minút), tiež ľahký beh, tenis alebo aerobik strednej záťaže.

Základným prvkom štruktúry kosti je vápnik, preto by mal byť na tanieri každý deň. Najviac ho nájdete v mlieku a mliečnych výrobkoch. Jeden liter mlieka obsahuje v priemere až 1 200 mg vápnika, ktorý sa navyše zo zažívacieho traktu ľahko vstrebáva. Preto ľudia, pravidelne konzumujúci mlieko a mliečne výrobky, dokážu z nich pokryť až 75 % svojej potreby vápnika. Obsahujú ho aj mak, orechy, celozrnný chlieb, mäso alebo sušené figy.

Bez vitamínu D to nejde

Aby sa vápnik dobre vstrebal, potrebuje aj prítomnosť vitamínu D (najväčšími zdrojmi sú slnko a rybí tuk). Je dokázané, že len málo ľudí si dokáže prostredníctvom stravy zabezpečiť dostatočný prísun vápnika a ďalších potrebných látok. Preto si pridajte aj špeciálne výživové doplnky; vyskúšajte napríklad novinku Osteo Aktiv od spoločnosti Wörwag Pharma. Obsahuje vápnik, horčík, vitamíny K a D3, ktoré prispievajú k zdraviu kostí. Rozpusťte jednu tabletu denne v pohári vody a dodáte kostiam potrebnú výživu.

KM
Obrázky: SXC

Lekári radia menej soli a viac sa hýbať

Pre Stredoeurópanov sú dlhodobo najväčším strašiacom poruchy obehovej sústavy, na ktoré ich umiera viac než na obávanú rakovinu. Najčastejšou príčinou býva ischemická choroba srdca. „Ľudia stále fajčia, nadmerne pijú alkohol a vo zvýšenej miereedia tuky či cukry,“ kritizuje MUDr. Pavel Hanzelka z LR Health and

Beauty. „Konzumujú viac cholesterolu a sodíka a, naopak, málo vápnika, horčíka, draslíka, selénu či jódu. Pre srdce je rizikové napríklad nadmerné dosoľovanie pokrmov. Optimálnu dennú dávku – 5 gramov soli – mnohí prekračujú viac ako dvojnásobne,“ dopĺňa varovne. Ľudia v strednej Európe tiež vo všeobecnosti prijímajú málo zdravých omega-3 mastných kyselín, ktoré obsahujú napríklad morské ryby.

Tie najmä znižujú hladinu cholesterolu. Riziková je tiež nedostatočná pohybová aktivita. Svetová zdravotnícka organizácia odporúča minimálne päťkrát týždenne aspoň 30 minút pravidelného pohybu strednej intenzity. Prináša to rad zdravotných benefitov vrátane zníženia rizika kardiovaskulárnych chorôb, ale tiež cukrovky či niektorých typov rakoviny.

SL

Zmrazená budúcnosť

Moderná medicína ponúka ženám zvýšenú šancu na to, čo ešte donedávna nebolo mysliteľné – na rodičovstvo vo vyššom veku.

Za socializmu sa naše ženy vydávali a rodili o 10 – 15 rokov skôr, ako je súčasný priemer – a potom vyzerali takmer ako dôchodkyne. Konfekčnú veľkosť 38 už nikdy neobliekli a uspokojili sa s tým, že najkrajšiu časť života majú za sebou. Od tridsaťpäťky boli „za zenitom“ a čakali iba na naozajstnú starobu.

Metóda dáva šancu aj ženám, pre ktoré je aktuálna gravidita zdravotne riskantná.

Zato súčasné tridsiatničky sú v oveľa lepšej kondícii. Viac sa starajú o svoje telo aj výzor, cvičia, zdravoedia, dávajú si záležať na vzdelaní, kariére, samostatnosti, dlho hľadajú toho pravého a nie je nezvyčajné, keď majú prvé dieťa po tridsiatke.

Biologické hodiny nezastavíš...

„Aj keď sú dnešné tridsiatničky či štyridsiatničky viac fit, zákony prírody platia stále a nedajú sa oklamať,“ upozorňuje gynekologička MUDr. Michaela Grossová, medicínska riaditeľka kliniky Iscare. „S pribúdajúcim vekom sa funkčnosť vaječnikov oslabuje a ženy po tridsiatom piatom roku života majú nielen podstatne väčší problém otehotnieť a vynosiť dieťaťko, ale zároveň aj vyššiu pravdepodobnosť výskytu Downovho syndrómu a ďalších genetických porúch plodu,“ vysvetľuje.

Samostatnosť, vzdelanie, kariéra – pre toto dnešné ženy odsúvajú rodičovstvo na neskôr.

To však neznamená, že súčasného životného štýlu sa treba vzdať. Veď má svoje opodstatnenie i výhody. Mať dobré vzdelanie, slušne rozbehnutú kariéru, vedieť, čo chceme a čo nie, a podľa toho si potom vybrať partnera, to všetko sú plusové body. Dôležité je však myslieť aj na budúce rodičovstvo.

Zastavme čas – mrazom!

Súčasná medicína umožňuje oboje – dlhý slobodný život, budovanie kariéry aj dieťa vo vyššom veku. Stačí si dať zmraziť vajíčka! „Zmrazovanie spermii je pomaly samozrejmosť,“ konštatuje Mgr. Ana Ivanová, hlavná embryologička Iscare a pokračuje: „Zmrazovanie ženských vajíčok je podstatne mladšia záležitosť, u nás máme dvojročné skúsenosti.“

Aby si žena mohla, takpovediac, odložiť vajíčka na lepšie časy, musí byť predovšetkým zdravá

– čo vždy posúdi lekár na základe vyšetrenia. Ak je v poriadku, podstúpi ešte krátku hormonálnu terapiu. „Samotný zákrok sa robí v celkovej anestézii, trvá však iba 5 – 10 minút,“ približuje MUDr. Grossová. „Dve hodiny po ňom pacientka odchádza domov,“ uzatvára. Nič drastické či náročné, netreba si ani brať dovolenku. A keď príde pravý čas na dieťa, žena (s partnerom) sa na kliniku vráti. Tam vajíčka rozmrazia, oplodnia a vložia budúcej mamine do maternice.

Vajíčka sa zmrazujú v tekutom dusíku na teplotu -196 °C.

Bez detí niet budúcnosti

V rozvinutých západných krajinách si ženy „odkladajú“ svoje pohlavné bunky v priemernom veku 37 – 38 rokov. Avšak tamojší odborníci rozbehli edukačnú kampaň za skorší odber vajíčok. Doktorka Grossová súhlasí: „Naozaj oveľa lepšie vyhliadky na úspešné odobratie a budúce zdarné počatie zdravého plodu majú ženy, ktoré sa pre toto riešenie rozhodnú okolo tridsiatky.“

Odber vajíčok nie je zdravotne zaťažujúci ani časovo náročný.

Do kampane sa zapojili aj veľké nadnárodné firmy ako Apple či Google. Svojim pracovníčkam dávajú možnosť nechať si zmraziť vajíčka ako jeden zo zamestnaneckých benefitov. Zrejme si uvedomujú, že bez ďalších zdravých generácií nemá zmysel myslieť na budúcnosť, nieto ešte vymýšľať nové výrobky či programy.

PB

Foto: SXC, Iscare

Mať poruke CRP test sa oplatí

Ak sa necítite dobre, pomôže vám zistiť, či potrebujete antibiotiká

Škriabanie v krku, bolesť hlavy či zvýšená teplota vás môžu prekvapiť aj na pracovisku. Ísť k lekárovi alebo radšej domov? Je dobré rýchlo zistiť, aké vážne to je.

Na to existuje výborná pomôcka – CRP test. Je malý, prenosný a použitie je jednoduché. Vo veľmi krátkom čase diagnostikuje, či má ochorenie bakteriálny pôvod – a teda či si žiada antibiotiká. Máte ho na pracovisku?

Vírusy či baktérie?

S CRP diagnostikou sa bežne stretávame v ordináciách praktických lekárov. Tí ju oceňujú najmä pre rýchlosť a vysokú úspešnosť správneho odhalenia pôvodu choroby, čo je rozhodujúce pre zvolenie adekvátneho liečebného postupu. Test zisťuje koncentráciu tzv. C-reaktívneho proteínu v krvi v troch množstvových úrovniach.

Klinicky preverená metóda CRP rozlíši, či pôvodcom ochorenia sú baktérie alebo vírusy.

To umožňuje pomerne presne rozlíšiť medzi bakteriálnym a iným pôvodcom ochorenia, najčastejšie vírusovým. Vysoká koncentrácia tohto proteínu (tretí stupeň) s veľkou pravdepodobnosťou naznačuje, že v organizme prebieha ťažší bakteriálny zápal. V takom prípade je lepšie navštíviť lekára, ktorý pravdepodobne nasadí antibiotiká. Pri ochoreniach spôsobených vírusmi sa zvyčajne hladina CRP nezvyšuje a liečba

antibiotikami nie je vhodná. Tam väčšinou stačí chorobu vyležať a vyliečiť bežne dostupnými prostriedkami.

Rýchlo a jednoducho

Na uskutočnenie testu stačí kvapka krvi z brúška prsta na ruke. Proces vyhodnotenia vzorky trvá presne päť minút. Testovanie je teda jednoduché a veľmi rýchle.

Ale rovnako ako pri liekoch na prechladnutie, tak aj v prípade CRP testu je potrebné venovať pozornosť priebehu choroby. Ak výsledok testu poukázal na vírusový pôvod ochorenia, avšak po prvých dňoch domácej liečby príznaky nevyznie, je nutné lekára predsa len navštíviť.

Aj firme pomôže predísť problémom

CRP test sa oplatí ľuďom s časovo náročným zamestnaním, napríklad manažérom, ktorí nemajú čas „chodiť po lekároch“. Vďaka nemu si môžu v priebehu niekoľkých minút urobiť orientačnú

predstavu o závažnosti svojho zdravotného stavu. Ak výsledok nedá vysokú hodnotu, vedľa, že sa treba odpratať domov do postele, vziať so sebou prácu na tri dni a nerozlišovať vírus medzi kolegovi. V opačnom prípade získajú istotu,

že má zmysel ísť si posediť hodinku či dve do čakárne lekára, lebo im predpíše antibiotiká. Preto môže byť, hlavne vo

väčších firmách, výhodné a efektívne mať tieto užitočné testy poruke – napríklad na HR oddeleniach. A najmä v chripkovom období. Zaujímavé môže byť tiež poskytnúť zamestnancom ako firemný benefit možnosť otestovať sa na CRP. Výhradným distribútorom CRP testov pre domáce použitie do lekární v Slovenskej republike je popredný výrobca zdravotníckych pomôcok HARTMANN-RICO. Odporúčaná cena za jedno balenie s dvoma testami je 10,90 eura.

ZH

Foto: Hartmann-Rico

Ako na mužskú neplodnosť

Ak sa páru napriek snahe nedarí počať dieťa, na príčine nemusí byť žena. Podľa MUDr. Oktaviána Kuchárika, urológa z Centra asistovanej reprodukcie Iscare, až v 30 % prípadov ide o mužský problém. Alarmujúce je, že dnešní dvadsiatnici majú v priemere horší spermogram ako muži, čo majú štyridsať! Môže za to aj životný štýl.

„Za vážnu príčinu sa považuje kontaminácia prostredia chemickými látkami,“ upozorňuje lekár a doplná: „Doslova zabíjakmi spermii sú

narkotiká, alkohol a nikotín. Schopnosť počať potomka znižujú aj obezita, sedavé zamestnanie, tesné oblečenie či dokonca časté bicyklovanie.“ Negatívne pôsobí aj zvýšená teplota semenníkov – vinou tesnej bielizne či dlhým

Separácia spermii.

sedením s notebookom na kolenách. Príčinou neplodnosti bývajú aj genetika, hormonálne poruchy, autoimunitné či zápalové ochorenie alebo anatomické osobitosti.

Predpokladom úspešnej liečby je presná diagnostika a disciplína. Niekedy stačí vzdať sa cigarety, pohárika, menej sa fyzicky namáhať. Do jedálneho listka treba zaradiť vitamínové doplnky, najmä E a C. Spermie dozrievajú 90 dní, takže zmena k lepšiemu sa prejaví najskôr po troch mesiacoch. Keď problém pretrváva, na rad môžu prísť hormóny, antibiotiká alebo chirurgický zásah.

PB

BIO potraviny – áno alebo nie?

Spôsob pestovania poľnohospodárskych produktov ovplyvňuje ich kvalitu a v konečnom dôsledku i zdravie konzumentov.

Mnohí z vás, ktorí sa snažíte aspoň trochu zmeniť svoju životosprávu, sa určite zamysleli nad tým, do akej miery je dôležitý pôvod a spôsob pestovania ovocia a zeleniny, resp. či kúpiť bio alebo nebio. Aby sme v súčasnosti zohnali ozaj kvalitné a zdravé potraviny, potrebujeme vynaložiť extra úsilie. Tento druh potravín je zatiaľ na okraji spotrebiteľského záujmu, preto pri jeho kúpe musíme zaplatiť niečo extra. Nazýva sa to aj „daň“ z bio luxusu. Nie každý si to môže dovoliť. Oplatí sa teda vynaložiť toľko námahy a peňazi za BIO potraviny?

Čo znamená BIO

Pri pestovaní takto označených potravín sa používajú metódy šetrné voči životnému prostrediu, nepoužívajú sa pesticídy ani umelé hnojivá, pri príprave jedál sa nepridávajú žiadne umelé aditíva. BIO produkty takisto neobsahujú geneticky modifikované potraviny a nie sú ožiarené. Zvieratá sa voľne chovajú na pastvinách, bez príkrmovania rastovými hormónmi či antibiotikami. Farmárčenie je založené na zásadách etického prístupu voči zvieratám, ochrany životného prostredia a vody, využívania obnoviteľných zdrojov, podpory zdravia populácie, udržania rozmanitosti fauny a flóry a zachovávaní ľudských

podmienok pri práci. To všetko preto, lebo základom je zdravá pôda, ktorá dodáva zdravé plodiny.

Veľa spoločností využíva nálepku „BIO“ ako marketingový ťah. Ak je finálny produkt takto označený, znamená to, že 95 % surovín musí pochádzať z ekologického poľnohospodárstva, ale zvyšok môže byť čokoľvek. Preto je dobré čítať etikety a rozlišovať, ktoré BIO je zdravé a ktoré nie. Čerstvé mäso, mliečne výrobky, ovocie a zelenina sú lepšie pre vás a naše prostredie, ale mrazená pizza, gumené medvedíky alebo zmrzlina s nálepkou BIO nezaručujú,

Biofilozofia vychádza z presvedčenia, že len zo zdravej pôdy získame zdravé plodiny.

že sú aj zdravé. Takéto výrobky môžu pridávať prázdne kalórie do vášho jedálneho lístka. Pri hotových výrobkoch s označením BIO ako sladkosti, keksíky, nátierky je lepšie si prečítať, čo všetko obsahujú a či nejde len o predaženie výrobku.

Ako a čím začať

Ak ešte len hľadáte cestu a spôsob, ako do jedálneho lístka zahrnúť viac ovocia a zeleniny, začnite s tým, čo je pre vás dostupné. Ak si BIO nemôžete

Výhody BIO potravín

- obsahujú viac fytochemikálií a antioxidantov, ktoré pomáhajú chrániť pred ochoreniami ako rakovina, podporujú činnosť mozgu a srdcovo-cievneho systému;
- obsahujú menej pesticídov, ktoré narušajú našu hormonálnu sústavu;
- konzumenti majú vyššiu koncentráciu spermií;
- vajcia, mäso a mliečne výrobky majú vyšší obsah omega-3 mastných kyselín a zdravých tukov ako kyselina linolová, lebo zvieratá sa pasú na lúke;
- nevytvárajú rezistenciu na antibiotiká.

dovoliť, nakupujte čerstvú zeleninu na miestnych farmárskych trhoch a podporte domácu produkciu; alebo od známeho, ktorý má vlastnú záhradu. Alebo si začnite pestovať sami.

Keď sa rozhodnete ísť BIO cestou, začnite pomalými krokmi. Vymeňte najprv zeleninu a ovocie, ktoré obsahujú najviac škodlivín. Miera postrekov a chemických látok nie je pri všetkých druhoch rovnaká. Najviac postrekované sú jablká, jahody, hrozno, paprika, zeler stopkatý, uhorky, zemiaky a špenát.

Ak vám to financie nedovoľujú alebo ste iba na začiatku svojej cesty za zdravím a ešte len objavujete, čo všetko sa dá vykužiť napr. z kelu, tak akákoľvek čerstvá zelenina alebo ovocie budú pre vás osožné. Strava bohatá na ovocie a zeleninu mnohonásobne preváži riziko vystavenia sa chemikáliám z nich.

**Eva Blaho, naturopatka
kliniky Medante**

Veselé desiate s Grankom

Hľadáte správnu motiváciu pre svojich malých školákov? Chcete svojim najmilším spríjemniť školské dni tak, aby do školy odchádzali

s radosťou a úsmevom na tvári? Vyskúšajte originálne desiate, ktoré nielen krásne vyzeraajú, ale aj výborne chutia! Vytvorte najmenším milé prekvapenie v podobe veselej desiatej, ktorá poteší maškrtný jazýček – napríklad Granko jablkové srdiečka!

Postačí vám len pár jablák, Granko a Granko sirup, banán a mandle. Pomocou cukrárskych formičiek povykrajujte z olúpaných jablák srdiečka. Tie potom ponapichujte na slamky a ozdobyte sypaným Grankom či sirupom. Môžete pridať veselého čerta z kolieska banánu, s rohmi z mandlí. Podľa fantázie dozdobte aj prekrojený banán, prípadne ďalšie ovocie. Po jablčnej desiatej sa len tak zapráš!

KR

Ochutený med – Vitamed

Kombinácia pravého slovenského včelieho medu a 100 % -nej ovocnej šťavy je zárukou dobrej chuti, ale aj zdrojom energie a vitamínov. Zároveň posilňuje imunitu a je pomocníkom pri viacerých zdravotných ťažkostiach. Ovocná šťava ideálne dotvára pôžitok a predstavuje pomyselnú chuťovú bodku. Napríklad palacinkám s Vitamedom s limetkovou šťavou neodolá azda nikto. Tento stopercentný prírodný produkt je vhodný na dochucovanie dezertov a cukroviniek, palaciniiek, zmrzliny, koktailov, jogurtov, alko aj

nealko nápojov a rôznych druhov drinkov. Zamilujú si ho gazdinky, ktoré chcú variť chutne a zdravo. Vitamed dodáva spoločnosť Medas, špecializovaná na produkty z medu.

SM

Chuť sviežej bazy zašumí v pohári

Aj príjemné jesenné dni možno vyplniť rodinnými výletmi, športom a relaxom pod holým nebom, kedy je nevyhnutné dodržiavať kvalitný pitný režim. Spojte príjemné s užitočným a vyskúšajte novinku od spoločnosti Dr. Oetker. Nová šumienka s príchutou bazy pošteklí vaše chuťové poháriky a prinesie

vám pocit jesenného osvieženia. Bazová príchut' je všeobecne vyhľadávaná a pri príprave nápojov má svoje nezameniteľné miesto.

Šumienka s príchutou bazy od Dr. Oetkera má praktické 14-gramové balenie, takže sa zmestí do každej kabelky či ruksaku.

VN

Nová chuť v kávovom sortimente

Káva Tchibo For Black'n White má nový chuťový profil, na ktorom sa podieľa vyvážená zmes vybraných zŕn Arabica s jemnou kyselinkou a Robusta, ktorá je chuťovo výraznejšia a dodáva káve u slovenských spotrebiteľov takú obľúbenú zemitú a horkú chuť.

„Káva obsahuje až 800 aromatických látok, avšak ľudské zmysly ich dokážu rozpoznať maximálne 30,“ vysvetľuje Dana Jindřichová, zo spoločnosti Tchibo Slovensko. „Proces

pomalého, dlhého praženia, ktorý pri našej novinke používame, umožní kávovým zŕnám rozvinúť väčšiu škálu aróm a prichystať tak pre zákazníkov zaujímavejší pôžitok z chuti aj vône,“ dodáva.

VN

PREDSTAVUJEME VÁM NEALKOHOLICKÉ VÍNO

Carl Jung
1878 - 1961

Čo je nealkoholické víno?

Vyrába sa z kvalitných odrodových vín. Plnohodnotné víno s minimálnym obsahom zbytkového alkoholu. Vzniká z klasického vína odstránením alkoholu vo vákuovej komore. Sú zachované chuťové charakteristiky s jedinečnými zdravotnými účinkami. Víno bez alkoholu je možné nájsť pod názvami nealkoholické, nízkoalkoholické, dealkoholické, dealko, alebo nealko víno.

Perfektná alternatíva pre milovníkov vína

Pre moderných, zdravo žijúcich ľudí, ktorí jednoducho majú chuť na víno, ale nemajú chuť na alkohol. Pre abstinentov, šoférov, budúce mamičky, ľudí so zdravotnými ťažkosťami a tých, ktorí nepijú alkohol z náboženských dôvodov, či ľudí, ktorí si kontroľujú prísun kalórií. Pre oslavu, pre každý svadobný stôl, pre zvláštne príležitosti, či každodenné potešenie. Pre vás.

Vplyv na zdravie

Pri konzumácii dealkoholizovaného červeného vína sa zistilo, že pozitívny zdravotný efekt je vyšší než u vína klasického. Pokiaľ vás zaujímajú štúdie a fakty o vzťahu pitia vína a pojmov ako cholesterol, cievny systém, infarkt myokardu, kornatenie ciev, mozgová mŕtvica /prihoda/, antioxidanty, fenoly, či iné zdravotné aspekty konzumácie vína, čítajte ďalej na www.carl-jung.sk v sekcii zdravie.

Orientačné kalorické hodnoty

Teraz máte možnosť dať si pohár vína aj keď držíte diétu. Dealkoholizované víno obsahuje iba 1/3 kalórií bežného vína a prakticky žiaden alkohol (menej ako v kefire).

zdravé
víno

Distribútor v SR:

EURO CENTER TRADE s.r.o.

Budovateľská 50, 080 01 Prešov

mob.: 0911 900 015

e-mail: info@ectrade.sk

www.drinks24.sk, www.carl-jung.sk

www.drinks24.sk

Sortiment: Chardonnay, Riesling, Cabernet Sauvignon, Merlot, Rosé, Bitter vermut, Sekty: biely, ružový, broskyňový.

Záujem o biopotraviny u nás rastie

Zvýšený záujem slovenských spotrebiteľov o biopotraviny pripisuje riaditeľka Potravnárskej komory Slovenska Jarmila Halgašová zvyšovaniu našej životnej úrovne, ale aj rôznym potravinovým kauzám. Pripomenula, že tieto potraviny musia spĺňať požiadavky európskej i národnej legislatívy. Dodávateľia a producenti biopotravín sú certifikovaní a následne aj kontrolovaní. „Sú to výrobcovia poľnohospodárskych surovín, potravín, krmív a krmných zmesí, osív a vegetatívneho množiteľského materiálu, ale aj ďalší – napríklad osoby, ktoré zbierajú voľne rastúce rastliny, huby a morské riasy, dovozcovia z tretích krajín, obchodníci a skladovatelia,“ objasnila. Poukázala tiež na rastúci počet špecializovaných predajní, ktoré majú v ponuke len biopotraviny. Zdôvodnila to aj tým, že v bežných obchodoch, vrátane obchodných reťazcov, nie je priestor pre široký sortiment produktov, určených na osobitný spôsob stravovania.

TA

Vína z východu – to nie je len Tokaj

„Vína z nášho regiónu“ je názov výstavy v Košiciach, ktorá pozýva poznávať vinohradnícku oblasť v Košickom kraji a ich produkciu. „Všetci vieme, že tu máme Tokaj, ale možno máme menej informácií o ďalších lokalitách, či už je to Kráľovský Chlmec, Orechová alebo tie, ktoré sa nachádzajú na Turnianskej vinnej ceste,“ uviedla riaditeľka Krajskej organizácie cestovného ruchu Lenka Vargová Jurková. Dodala, že s témou vína sa spájajú aj túžba po poznaní, gastronómia, turistika, cyklistika a rôzne služby cestovného ruchu.

Záujemcovia si na výstave môžu prezrieť aj tradičné nástroje, napr. zátkovací stroj, sudy či putne na víno. Plánované trvanie výstavy je do konca septembra.

TA

Kto dostal značku kvality

V rámci augustového už 42. ročníka Agrokomplexu v Nitre odovzdali aj ocenenia Značka kvality SK a SK Gold. Celkom za 283 výrobkov ich získalo 44 producentov potravín, napríklad: Agrokarpaty, s. r. o., B.M. Kávoviny, Danubia, a. s., Fornetti Slovakia, Fromax, s. r. o., Hurka, s. r. o., Hydina Holding, Hydina Kubus, Hyza, Istermeat, Včelia farma Medar, Liptovské pekáre a cukrárne Včela Lippek, Levické mliekarne, Mäspoma, Milsy, Mlyn Kolárovo, Nespa, s. r. o., NWT Greenhouse, s. r. o., Pivnica Tíbava, PD Liptovské Revúce, PD Mestečko, PD Sokolce, Považská pálenica, Progressa, s. r. o., Rajo, a. s., RISO-R, s. r. o., Syráreň Havran, Tatrakon, Tatrapeko, Topoľčianske pekáre a cukrárne, Trenčianske minerálne vody, a Vladimír Švajlen – Solčanka.

Značku kvality SK môže získať každý slovenský výrobca za dodržania deklarovaného technologického postupu, parametrov kvality

a bezpečnosti potravín. Podmienkou je, aby z celkovej spotreby surovín bolo aspoň 75 % domácich a výrobný proces sa uskutočňoval na Slovensku. Značka kvality SK Gold sa udeľuje za nadštandardné kvalitatívne vlastnosti výrobkov.

AX

Sezóna husacích hodov je tu

Slovensko sa môže pýšiť jedinečnou gurmánskou tradíciou, ktorou je pečenie husí v západoslovenskej obci Slovenský Grob. Vyše storočná tradícia sa udržiava aj vďaka miestnemu Cechu husacinárov. Najhlasnejšie sa o legendárnej obci rozpráva na jeseň; práve vtedy majú všetci milovníci husaciny sviatok, ktorým je sezóna

husacích hodov.

Remeselné kulinárske majstrovstvo, dedené v Slovenskom Grobe po generácie, tam každoročne priláka tisíce gurmánov. V popredí ich záujmu je osem tradičných reštauračných prevádzok, členov Cechu, ktoré ponúkajú kvalitne pripravené husacie špeciality.

Za každou dobre upečenou husou je kus poctivej práce. V tradičnej peci na drevo a v hlinených pekáčoch sa podľa starých receptov do chrumkava pečú v Grobe husi aj kačice, rovnako ako lokše a husacie pečienky. Odporúča sa ochutnať aj grobskú husaciu polievku a ako dezert domácu makovú štrúdlu. Husaciu hostinu možno zapíjať mladým burčiacom alebo kvalitnými malokarpatskými vínami, napríklad od výrobcov Elesko, Pavelka, Karpatská perla či Janoušek&Polák.

JF

Expanzia Pernod Ricard

Francúzsky producent alkoholických nápojov Pernod Ricard oznámil za obchodný rok 2014/2015 (do 30. júna) zvýšenie tržieb o 8 % na 8,56 miliardy eur. Je to výrazné zlepšenie oproti predchádzajúcemu roku, keď tržby firmy zaznamenali pokles o 7 %. K rastu tržieb vo veľkej miere prispel pokles kurzu eura. Bez započítania kurzových vplyvov by tržby vzrástli len o 2 %. Spoločnosť však oznámila zvýšenie trhového podielu na viacerých svojich trhoch.

Rast potiahli najmä whisky a sekty. K zvýšeniu predaja sa vrátil aj koňak Martell. Naopak, vodka Absolut znamenala v USA pokles predaja, keď Američania presunuli svoju pozornosť na „tmavšie“ alkoholické nápoje, najmä bourbon. To sa následne odrazilo i na poklese zisku, pretože Absolut sa na tržbách Pernod Ricard v USA podieľa zhruba štvrtinou. Čistý zisk za obchodný rok bol 861 mil. € a medziročne klesol o 15 %.

TA

Bohemia Honey – to najlepšie z Vizovic

Keď sa povie RUDOLF JELÍNEK, väčšina ľudí si hneď vybaví slivovicu. Avšak čo keď sa slivkový destilát spojí s lipovým medom?

Bohemia Honey – taký názov nesie posledná novinka, ktorá prišla na trh v roku 2013. Ide o úplne prírodný produkt, spájajúci tradičnú chuť trojročnej bielej slivovice a vôňu sliviek s jemnou chuťou a vôňou lipového medu. Ten je zastúpený vo vysokom podiele – až 130 gramov v litri výrobku. Kvalita a výsledná chuť likéru

Liter Bohemia Honey obsahuje až 130 gramov pravého lipového medu.

sú zaručené vďaka starostlivému výberu surovín, majstrovskému umu paličských odborníkov z Vizovic a dlhodobému zreniu. Netradičný vzhľad a chuť zdôrazňuje pre značku R. JELÍNEK typický „budíkový“ dizajn fľaše.

Ako spojiť destilát s medom

„Takmer rok sme kombinovali, skúšali a testovali tú správnu súhrnu chuti, vône a farby,“ hovorí Ľubomír Čul, obchodný riaditeľ spoločnosti RUDOLF JELÍNEK Slovakia. „Napokon sme

Spoločnosť RUDOLF JELÍNEK, a. s.

Bola založená v roku 1894 a nadväzuje na viac ako 400-ročnú tradíciu výroby destilátov v regióne Valašska. Vlajkovou loďou spoločnosti je dodnes slivovica – klasický destilát zo sliviek, vyrábaný trojstupňovou destiláciou vyzretého slivkového kvasu. Jej priaznivci nájdu v sortimente aj ďalšie ovocné destiláty najvyššej kvality. Tieto klenoty z ovocného sveta spoznáte ľahko – predávajú sa v originálnych „budíkových“ fľašiach.

pripravili úplne prírodný produkt, ktorý obsahuje vyvážené množstvo všetkých zložiek. Je dokonalou kombináciou, ktorá dokáže zaujať v rámci generácií,“ hodnotí novinku.

I keď sa na prvý pohľad môže zdať, že zmiešať slivovicu s medom nemôže byť nič zložité, opak je pravdou. Okolnosti prípravy opisuje Ľ. Čul podrobnejšie: „V prvej fáze bolo nutné určiť, aké množstvo medu má nápoj obsahovať, aby sme dosiahli optimálnu vyváženosť a jedinečnosť chuti. Ďalej bol rozhodujúci výber medu. Neosvedčil sa nám lesný ani zmiešaný, ba ani špeciality typu pohánkového medu. Zelenú dostal až med lipový, ktorý v kombinácii so slivovicou zaistil najlepšiu chuť.“

Náročný postup výroby

Slivovica aj med sú čisto prírodné produkty. Špecialisti firmy RUDOLF JELÍNEK preto muse- li navrhnuť celý proces výroby tak, aby sa v jeho

priebehu nevytvárali nežiaduce usadeniny. Med sa v slivovici celkom nerozpustí, iba dlhodobo maceruje – a tým odovzdá nápoju svoju chuť i vôňu. Jeho nerozpustené zvyšky sa následne odfiltrujú. O príjemnú zlatistú farbu sa postará kvapka karamelu. Nápoj potom zreje v tankoch, kde dôjde k zladeniu chuti a vône a „zagufate- niu“ likéru. Výsledná chuť je jedinečná.

Bohemia Honey sa odporúča podávať vychladená, ideálne na ľade. O tom, nakoľko sa vizovickým majstrom ich vývoj podaril, sa rozhodne na pultoch obchodov a v reštauráciách.

IK

Náš tip: Ginger Honey

Vyskúšajte Bohemia Honey aj v miešanom nápoji Ginger Honey.

Čo potrebujeme:

- 4 cl Bohemia Honey
- 25 cl zázvorovej limonády
- šalátovú uhorku
- ľad

Príprava: do vyššieho pohára dáme ľad, vložíme plátky uhorky, nalejeme Bohemia Honey a dolejeme zázvorovou limonádou.

R. JELÍNEK

Original Czech Distilleries

SLIVOVICA S MEDOM

Spája chuť trojročnej bielej slivovice s chuťou a vôňou lipového medu. Prírodná medová aróma s ľahkým ovocným tónom ma jasne slivkové dozvuky, v ktorých môžeme cítiť sušené slivky, karamel a lipový kvet.

Podľahnite medovej chuti...

www.rjelinek.sk

Sekt Palugyay – tretie dejstvo

Villa Vino Rača nadväzuje na prestížne dedičstvo prešporských vinárov

Dobové záznamy prezrádzajú, že so značkou Palugyay sa mohli zoznámiť aj pasažieri slávneho Titanicu a podľa všetkého to bol práve sekt, ktorý sa spolu s inými značkami podával na palube tejto slávnej lode.

Dnes sa už nedozvieme, aké bolo jeho zloženie, ale s istotou vieme, že v račianskych vinohradoch bol okrem Frankovky vysadený aj Rizling rýnsky. Keďže bublinky, rovnako vtedy, ako aj dnes, potrebujú mať nejakú kyselinu, je pravdepodobné, že v kupáži bola použitá práve táto odroda.

„Naše vinárstvo Villa Vino Rača v roku 2006 oživilo značku Château Palugyay. Okrem tichých vin s touto značkou sme vtedy vyrobili aj šumivé víno Château Palugyay Sekt Blanc Brut,“

hovorí generálny riaditeľ Villa Vino Rača, a. s., Ing. Ján Krampľ.

„Ostali sme verní tradícii a v asambláži používali odrodu Rizling rýnsky spolu s odrodou Pinot blanc, ktorý sektu dodal potrebnú jemnosť a krémovosť.

Jediné, čo sa zmenilo, bol obsah cukru, pretože sekty vrátane šampanského sa kedysi robili podstatne sladšie,“ vysvetľuje.

Château Palugyay Sekt Blanc Brut sa však potom na nejaký čas vytratil z trhu. Problém nebol s kvalitou ani predajnosťou – práve naopak. Château Palugyay Sekt Blanc Brut ročník 2006 bol veľmi vydatý a oceňovaný aj znalcami.

Tretí návrat sektu do Villa Vino Rača

V známej vinárskej spoločnosti sa k račianskemu sektu po rokoch vrátili znova; viac ako tritisíc fliaš nového ročníka putovalo do stojanov, v ktorých sekt niekoľko mesiacov „odpočíval“ na kvasinkách a pomaly kvasil. Za zmienku stojí, že račianski vinári si sekt robia „od A po Z“ vo vlastnej réžii. Nespoliehajú sa na služby rakúskej sektárne, v ktorej si dávajú robiť „bublínky“ na kľúč viacerí slovenskí vinári.

Súčasťou asambláže staronového sektu je opäť neodmysliteľný Rizling rýnsky, ktorého

Ján Krampľ s dvomi generáciami palugyayovského sektu, ktorých vznik delí takmer storočie.

podiel dosahuje 50 %. Pinot blanc však nahradilo príbuzné Chardonnay a štvrtinový podiel má aj Müller Thurgau. Rizling rýnsky a Müller Thurgau pochádzajú z račianskeho honu Antal a Chardonnay z honu Krátke – Čačko. Príprava sektu bola starosťou technológa Richarda Polkorába. Jeho počítačným zámerom bolo nechať ho vyzrievať na kvasničných kaloch

deväť mesiacov. Napokon tento čas predĺžil, takže pri našej návšteve vo Villa Vino Rača mal sekt za sebou už takmer rok kvasinkového odpočinku.

Umenie dégorgement et dosage

Počas návštevy Villa Vino Rača sme sa stali svedkami degoržovania fliaš. Fľaše obrátené

Dobová etiketa sektu Palugyay, aký sa pil aj na palube Titanicu.

Hrdlo fľaše uležaného sektu pred degoržovaním

hore dnom, v ktorých sa za dlhé mesiace kvasničné kaly usadili na zátku, ponorili do glykolového kúpeľa s teplotou $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$. Kvasničné kaly potom primrzli ku korunkovému uzáveru; po jeho odstránení boli spolu s ním odstránené aj kaly a pár mililitrov primrznutého vína. Chýbajúce víno vo fľaši sa dolieva tzv. dozážnym likérom. Jeho zloženie určuje, aký bude výsledný typ sektu; zvyčajne obsahuje víno, cukor a trochu oxidu siričitého na osvieženie vína. Aj keď výsledný produkt je v kategórii Brut, dozážny likér predsa len nejaký cukor obsahuje. Ak sa výnimočne vyrobí pár fliaš bez pridania likéru, vznikne typ sektu zvyčajne označovaný ako Brut natur – Zero dosage. Niekedy sa stretáme aj s označením Naked Champagne, teda „nahé“ šampanské.

Sekt v kategórii Brut obsahuje štandardne 6 až 12 gramov cukru na liter. Laická verejnosť zvyčajne preferuje hornú hranicu, no čím viac človek spoznáva čaro klasických „bubliniek“, tým viac v preferenciách zostupuje smerom k nulovému obsahu cukru. Výhodou konzumácie sektov Brut natur je, že na tento štýl sa môže použiť iba to najlepšie víno. Cukor dokáže skrýť či zamaskovať nejakú tú drobnú chybičku krásy, no ak je víno nahé, nemá sa za čo skrývať a ukáže sa také, aké naozaj je. Pri návšteve sme požiadali R. Polkorába, aby pre nás tiež urobil jednu fľašu bez pridania likéru. A pri degustácii tohto malého experimentu sa ukázalo, že Sekt Palugyay Blanc Brut by sa nestrasil ani v tejto podobe.

Jakub Palugyay – bratislavský vinár a hotelier

Zakladateľ vinárskej značky, potomok šľachtického rodu z Palúdzky na Liptove, sa narodil v roku 1819 v Prešporoku. Od roku 1844 viedol výletnú reštauráciu na Železnej studničke, v roku 1848 prevzal reštauráciu v hoteli Zelený strom (dnes Carlton) a v roku 1857 sa stal majiteľom celého hotela. V 50. rokoch 19. storočia začal obchodovať s vínom; dodával ho o. i. aj do Mexika a USA. V roku 1872 dal postaviť pred mýtnicou na začiatku dnešnej Pražskej ulice palác s veľkými pivnicami (dnes časť komplexu ministerstva zahraničných vecí). Jeho vína odvtedy získali na výstavách množstvo medailí. Do svojho podnikania zapojil aj synov Františka a Jozefa. V roku 1882 si dal postaviť dom na Hlavnom námestí. Zomrel v roku 1886.

Aký je Palugyay Blanc Brut

Farba: víno má žltó-zelenkavú farbu a veľmi jemné perlenie.

Vôňa: je jemná, spočiatku kvetinková, neskôr sa objaví zelené jablko a v závere krémový vnem.

Chuť: je svieže, suché s pikantnou kyselinou. Prejavujú sa ovocné odtiene jablka, ale dá sa nájsť aj kúsok dule a v závere odtiene citrusových plodov. V dochuti sa prejavuje ľahučký biskvit. Víno je rezké, ale čisté a pôsobí harmonicky.

Po ochutnaní vína možno konštatovať, že použité odrody boli zvolené viac ako dobre. Rizling rýnsky dáva vínu život a sviežosť, pričom – prečo si to nepriznať – sám osebe by asi pôsobil trochu arogantne. Obrovskou výhodou Rizlingu rýnskeho je jeho schopnosť pozitívneho vývoja vo fľaši. Úlohu Chardonnay hádam ani netreba spomínať. Krémovosť, biskvitové arómy, schopnosť vyzrievania. Müller Thurgau dokáže celú asambláž zjemniť a spojiť a spolu so Chardonnay dodá vínu prívetivejší výraz.

Pri výrobe sektu je možné uberať sa viacerými smermi; Račania zvolili zlatú strednú cestu. Víno je stále ovocné, ale nechýba mu krémovosť a schopnosť zrieť ležaním vo fľaši. Možno v budúcnosti príde na trh nejaká ľahšia verzia, napríklad sekt zrejúci 48 mesiacov, a podľa zloženia kupáže a kvality použitého vína by celkom určite ani takáto verzia nedopadla zle. Dnes však máme na stole sekt, ktorý vyzrieval 12 mesiacov, a aj tento variant všetci určite radi uvítame.

Tibor Vittek

Foto: autor, Villa Vino Rača

Vlastou dobrej duše je celý svet

Lahko dostupný magnet cestovného ruchu je miestna história a kultúra

Novinár Peter Krútka (1948 – 2015) bol predsedom klubu FIJET pri Slovenskom syndikáte novinárov, člena svetovej federácie novinárov píšucich o cestovnom ruchu. Prinášame rozhovor, ktorý vznikol krátko pred jeho smrťou.

• Vo svetovom rebríčku turistických atrakcií figuruje štyridsaťdeväť položiek. Slovensku z nich chýba iba more. Ako sa uplatňujú tie ostatné?

Tento údaj má výslovne propagačný charakter, pretože z tých priaznivých faktorov cestovného ruchu naplno využívame iba malú časť. Kým doma sledujeme boj a striedavé víťazstvá jednotlivých priorít, tak pohľad zvonku nás upriamuje na tú, ktorá zvykne ťahať za kratší koniec, lebo vraj nezarába, ale iba pýta peniaze. Nie sú to ani zimné či letné hory, ani kúpele, ani prírodné a umelé vodné plochy, ani vychytené hotely a reštaurácie a, žiaľ, ani hlavné mesto – ale je to kultúrna turistika.

Novinári zo zahraničia jednoznačne poukázali na kultúrne a historické pamiatky, na sieť našich múzeí a galérií, na celoštátne a regionálne umelecké festivaly, na reprezentatívny folklór, osobnosti minulosti i prítomnosti. Zahraničný hosť k nám nepríde pre exkluzívny hotel, reštauráciu alebo vo svete bežné športové a zábavné atrakcie. Ani krásna príroda s unikátnymi lokalitami nemusí byť preňho tým najväčším magnetom. Zaujme ho však práve to, čo prežili, vytvorili a zanechali po sebe generácie obyvateľov Slovenska.

• Sú to dosť odvážne závery, nemyslíte?

Ani nie. Nezabúdajme na to, že sme v srdci Európy, ktorá je najbohatšou kultúrnou pokladnicou ľudstva a ktorej obyvatelia prejavujú najviac úcty ku kultúre a umeniu. V Európskej únii predstavuje kultúrny turizmus štyridsať percent celkového cestovného ruchu.

Aj novinársky klub FIJET sa zrodil na starom kontinente a medzi svoje základné ciele vpísal

Peter Krútka

uchovanie a popularizáciu pamiatok, ktoré svojou historickou, architektonickou alebo kultúrnou hodnotou predstavujú spoločné dedičstvo ľudstva a šírenie informácií o národoch, ich histórii, zvykoch, tradíciách a kultúre. I na tom stavia Európa spoluzití a súdržnosť svojich národov, vzájomné poznanie a porozumenie, konštruktívnu a efektívnu spoluprácu, praktickú demokraciu a humanizmus. Povedzme si spolu so starým Démokritom: „Múdry človek môže ísť do každej krajiny, lebo vlastou dobrej duše je celý svet.“

• Máte predstavu o tom, ako by sa dala kultúrna ponuka Slovenska „zabaliť“ do cestovateľských projektov cestovných kancelárií a agentúr?

Slovenská kultúra a umenie napriek finančnej podvýživnosti ešte stále dokážu oslovíť zahraničného i domáceho hosťa. Máme vynalievavé, obetavé a kultivované osobnosti na čele divadiel, múzeí, skanzenov, galérií, festivalov, ktoré držia nad vodou podujatia zaujímavé pre cestovný ruch. Ale ani takáto iniciatívna kultúra nemôže hosťa doviesť, ubytovať, nakŕmiť a zabezpečiť mu kompletný program so službami na úrovni európskeho štandardu. Nebude to robiť ani župan, primátor, starosta, dokonca ani hotelier alebo reštaurátor. Toto je v prvom rade poslaním cestovných kancelárií a agentúr.

Kultúrny turizmus predstavuje v EÚ štyridsať percent objemu cestovného ruchu.

Samotnej kultúre by nezaškodilo viac predvídavej, koordinácie, kooperácie, racionalizácie a profesionality, najmä tam, kde už boli vynaložené veľké finančné prostriedky, ale zatiaľ chýba väčší prínos. Uvediem príklad: kultúrne leto na Bratislavskom hrade. Nádvorie hradu je vhodné na divadelné predstavenia a koncerty v skromnejšom rozmere a komornejšom stvárnení. Ale prečo sa leto na hrade skončí v júli, keď predstaveniam žičí počasie minimálne ešte jeden mesiac? Prečo chýbajú v programe podujatia, ktoré preklenujú jazykovú bariéru a prilákajú i zahraničných hostí? Prečo by do Bratislavy, aj do iných slovenských miest, nemali chodiť turistické procesie návštevníkov, tak ako zvyknú

Získajú niekedy aj naše Tatry ocenenie Zlaté jablko?

Aktívny manažment cestovného ruchu sa prejavuje napr. v regióne Horná Nitra – Bojnice.

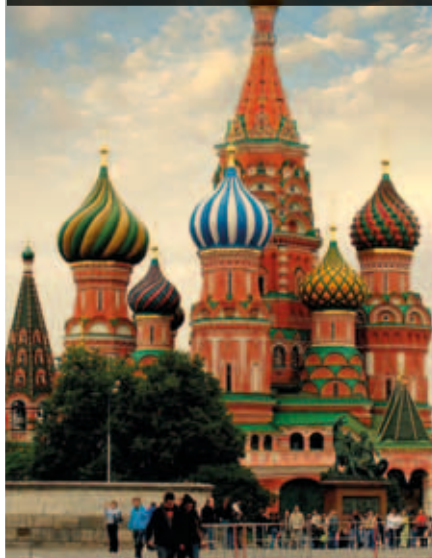
chodiť na Pražský a Budínsky hrad alebo do Schönbrunnu? Keď si preberieme viac podobných príkladov, možno nájdeme aj odpoveď na otázku, prečo stačí zahraničným návštevníkom na Bratislavu jeden deň a potom sa poberajú ďalej.

• **Ako hodnotíte činnosť štátnych a samosprávnych orgánov pri vytváraní podmienok pre cestovný ruch?**

Za vyše dvadsať rokov samostatného štátu sa urobilo pomerne málo pre turistický imidž, ako aj pre celkový obraz našej krajiny vo svete. Boli to vlastne dve dekády premrhaného času a peňazí. Tých pár podnetov zhora zhaslo skôr, než sa stačili rozhorieť do plameňa vízie, stratégie, koncepčného systematického rozvoja. Spravidla neprežili volebné obdobie, v ktorom vznikli. Ani tie zdola nemali dlhú životnosť. V posledných rokoch sa však sformovalo

niekoľko sľubných regionálnych a miestnych iniciatív. Možno sa to kritikom územnosprávneho členenia štátu nebude zdať príhodné, ale boli to predovšetkým samosprávne kraje, ktoré sa na poli cestovného ruchu chopili iniciatív

Ocenenie klubu FIJET za rok 2015 získala Moskva.

a dosiahli pozoruhodné výsledky. Tie by však potrebovali politickú, organizačnú, právnu a ekonomickú podporu centrálnej politiky, riadiacu inštitúciu s oveľa širšími právomocami a záberom, než má teraz sekcia cestovného ruchu Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR alebo k nej pridružená Slovenská agentúra pre cestovný ruch. Jeden osihočený zákon zameraný na organizačné stmelenie a podporu rozvoja cestovného ruchu je málo. Okrem toho prišiel s veľkým oneskorením a do praxe sa presadzuje pomaly a komplikovane. Práve na pôde našich medzinárodných kontaktov sme mali možnosť zoznámiť sa s oveľa vyššou kvalitou a účinnosťou štátnej politiky cestovného ruchu.

• **Klub FIJET má o. i. právo navrhnúť excelentnú turistickú destináciu na ocenenie Zlatým jablkom, čo je vlastne turistický Oscar. Čím by mal disponovať vhodný kandidát?**

Mal by sa prepracovať k prahu dokonalosti. Cestovný ruch je spoločenská aktivita pripomínajúca poctivú cizelersku prácu na šperku, ktorý nikdy nie je dokončený, vždy je na ňom čo meniť, zlepšovať. Keď má prinášať ľuďom radosť a pohodu, tak ho nemožno zvládnuť iba v hrubých komerčných obrysoch, ale má sa zaskvieť predovšetkým v detailoch. S predvídateľnosťou, fantáziou a hlavne s úctou a láskou k ľuďom – k hosťom, partnerom, spolupracovníkom, podriadeným.

Prečo stačí zahraničným návštevníkom na Bratislavu jeden deň a potom sa poberajú ďalej?

Profesionál z tejto brandže musí žiť svojím povolaním a mať ambície v ňom uspieť. Renomovaná turistická destinácia môže byť iba spoločným dielom širokého okruhu zainteresovaných a – zdôrazňujem – kompetentných osôb, kde si každý zodpovedne odvedie svoj diel práce. Nezáleží na tom, či ubytováva, varí, zabáva, čistí cesty alebo vysýpa smetné koše.

Pozrime sa však na našu realitu. K problémom, ktoré v rôznej miere trápia podnikateľské prostredie takmer vo všetkých postsocialistických štátoch, sa u nás pripája neochota a neschopnosť spolupracovať a niekedy až patologická závisť. Lahko je politológovi, sociológovi alebo psychologovi vyhlásiť, že je to naša domáca podoba celosvetovej krízy hodnôt a morálky a že sa s tým nedá nič robiť. Ale dá. Keď to dokázali naši susedia, tak sa treba u nich poučiť, ale dôsledne, aj keby to malo bolieť.

Zhovárал sa Miroslav Janek
Obrázky: SXC, TASR, archív

Severovýchod Maďarska je turistický magnet

Z našich východných krajov je bližšie tam ako do iných častí Slovenska. Región s oficiálnym názvom Severné Maďarsko však stojí aj za dlhšiu cestu.

Centrom regiónu je historický Eger, hoci priemyselný Miskolc (Miškovec) je väčší. Obidve mestá sú obklopené zalesnenými kopcami; v tejto oblasti nájdete termálne kúpele, stredoveké hrady a iné pamiatky – a aj bohaté vinárske tradície.

Bohatstvo termálnych vôd

„Liečivá voda, história a víno sú najväčšie lákadlá nášho regiónu,“ približuje Zuzsa Tóthné Bánszki, manažérka egerského združenia podnikateľov v kúpeľníctve a cestovnom ruchu. „Medzi návštevníkmi dominujú s 85-percentným podielom maďarskí hostia. Ostatní prichádzajú najviac z Poľska, Nemecka, Česka a Slovenska,“ dodáva.

Tradicíu kúpeľov v tejto časti Maďarska kedysi dávno rozvinuli najmä Turci – počas vyše storočnej okupácie. „Voda tu má rôzne účinky, závisí to napríklad od hĺbky, z ktorej vyviera. Niektorá pôsobí blahodarne na cievy, iná na vysoký tlak, reumu, zlomeniny a artrózy, zápalové a iné ochorenia,“ vysvetľuje Z. Tóthné Bánszki.

V regióne pribudla v tomto roku aj nová atrakcia – jaskynné kúpele Cascade v Demjéne. Ide o dobre vybavený akvapark, časť ktorého sa nachádza v podzemí skalnatého kopca. Rýchlo si našiel svojich priaznivcov v Maďarsku, ale aj na Slovensku a v ďalších krajinách.

Legenda Egerského hradu

Ochota združovať sa je evidentne silnou stránkou cestovného ruchu u našich južných susedov. V Egeri pôsobí aj organizácia Eger Turizmus, združujúca asi stovku reštaurácií, hotelov, kultúrnych inštitúcií, turistických sprievodcov a podnikateľov. Spoločne podporujú marketing cestovného ruchu vrátane vydávania prospektov napríklad aj v slovenskom jazyku.

Turizmus ťaží z tradícií a legiend, ako je tá, ktorá sa vzťahuje k roku 1552 – vtedy uhorskí vojaci hrdinsky bránili a ubránili Egerský hrad pred Turkami. Neskôr sa však karta obrátila a turecké vojsko mesto s hradom obsadilo. Vari aj vďaka silnému odporu v Egeri (či ako sa hovorilo kedysi – v Jágri) však potom Turci už neprenikli hlbšie na územie dnešného Slovenska. Ako zaujímavá pamiatka po nich zostal v meste minaret.

Hrad je cieľom dovolenkárov a milovníkov

histórie; podľa niektorých je vôbec najvýznamnejším hradom v dnešnom Maďarsku. Návštevník má možnosť prezrieť si interiéry, exteriéry s výhľadom na mesto, pamätnú sieň, rôzne diorámy s figurínami a v 3D kine sledovať audiovizuálne pásmo o maďarskej histórii.

Výrazný bod na vinárskej mape

Prí pobytu v Egeri nemožno obísť tunajšie vinárske tradície. Mesto je domovom známeho vína Egri Bikavér – Egerská býčia krv – a každoročne v júli organizuje štvordňový festival tohto vína. Sídli tu vyše 40 producentov vína. Viaceré rodiny sa vinárstvu venujú už niekoľko sto rokov – neodradila ich od toho ani nadvláda moslimov či komunistov. Z najznámejších spomeňme aspoň Tibora Gála, jedného z držiteľov titulu Vinár roka. Pri jeho reštaurácii si hostia môžu o. i. prezrieť múzeum bikavéru.

TA/JF

Egerský hrad (v pozadí) a pamätník jeho obrancov

Nový Krym láka hostí

Krym v Trenčianskych Tepliciach je viac ako len hotel – je to architektonická legenda, ktorá si pamätá slovenské kúpeľníctvo v jeho zlatej ére. Aj vy teraz môžete zažiť jeho novú, zvedajúcu tvár. Hotel, skolaudovaný v septembri 1975, vyrástol na mieste niekdajšieho Grand Hotelu Krym, do roku 1945 známeho ako Grand Hotel Teplitz. V čase otvorenia bol najmodernejším a najkomplexnejšie vybaveným liečebným domom v celom Československu.

Dnes si v zrekonštruovanom hoteli kúpeľní

hostia môžu vychutnať klimatizovaný interiér, moderné vybavenie izieb, dostupnosť procedúr aj vonkajší bazén Grand.

Nová tvár Krymu sľubuje nielen vyšší komfort, ale aj zladenie ekonomického a ekologického hľadiska v zmysle vo svete bežného eko-štandardu. Úpravy o. i. prispeli k zníženiu energetickej náročnosti budovy. V Kryme si teda môžete pripomenúť rokmi overenú kvalitu slovenských kúpeľov a dožiť si oddych na mieste, odkiaľ je len na skok na promenádu či do kúpeľného parku so 150-ročnou históriou.

VN

NOVINKA

Autoatlas a všetky slovenské
cyklotrasy na jednej adrese

www.lexikon.sk

www.lexikon.sk

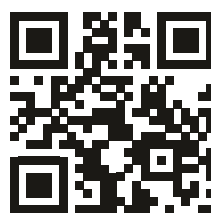

Čítajte na
www.floowie.com
a inšpirujte sa
Slovenskom
Cestovný lexikón
Slovenskej republiky
2015/2016

www.floowie.com

Publikuj. Čítaj. Zdieľaj. Zarábaj

Kúsok Slovenska na EXPO Miláno 2015

Tradícia svetových výstav má viac ako 150 rokov. Na tohtoročnom EXPO Miláno – sa až do konca októbra prezentuje 144 krajín sveta. Nechýba ani Slovensko.

Svetová výstava sa uskutočňuje na výstavisku Rho-Però v Miláne na rozlohe viac ako 1,1 mil. m² a jej hlavná ulica je dlhá 1,5 km. Ústrednou témou je „Uživíť planétu, energia pre život“ (Feeding the Planet, Energy for Life). Ide o najvyššiu aktuálnu tému, lebo populácia sveta stále pribúda, ale zdroje Zeme nie sú neobmedzené. Preto bolo cieľom organizátorov sústrediť pozornosť medzinárodného spoločenstva na výmenu skúseností v oblasti výživy, vytvoriť priestor na zamyslenie sa nad zdrojmi a odbornú diskusiu o výžive a využívaní zdrojov, ako aj o ich udržateľnosti pre budúce generácie.

Výživa a udržateľné čerpanie zdrojov

V rámci druhej podtémy – energia pre život – sa prezentujú originálne metódy zabezpečenia výživy, ktorá dáva človeku energiu na jeho plnohodnotný život. Toto hľadisko podporili aj projektanti výstaviska, keď tam vytvorili prvé plne elektrifikované inteligentné mesto, schopné uspokojiť energetické potreby 100 000 obyvateľov. Inteligentné siete tu kombinujú ochranu životného prostredia, energetickú efektívnosť a ekonomickú udržateľnosť.

Výstavisko je veľkým javiskom, na ktorom účinkujúce krajiny predstavujú svoje inovatívne riešenia súvisiace s výživou ľudstva a šetrným prístupom k životnému prostrediu. Cieľ napíňajú rôzne. Niektoré len predstavujú v originálnych pavilónoch svoju krajinu a jej životaschopnosť, iné dokazujú ukážkami poličok a potravinových produktov, čo všetko vedia doposťovať na zemi i na strechách domov. Veľkej pozornosti sa teší i hydroponický spôsob pestovania rastlín. Medzi najpôsobivejšie exponáty patrí vertikálna farma, ktorá tvorí jednu stenu pavilónu USA; rastliny sú vertikálne umiestnené na poličkách/poličkách, ktoré sa automaticky otáčajú za slnkom.

Krajina s pozitívnou energiou

Slovenská republika má na EXPO Miláno 2015 nevelký ekologický pavilón s celkovou plochou 1 010 m², umiestnený neďaleko jednej z dvoch hlavných brán výstaviska. Je v dobrej spoločnosti – pri pavilónoch Japonska, Ruska, Nemecka, Rakúska, USA a Monaka.

„Slovensko prezentujeme nielen ako krajinu bohatú na energie prírodného bohatstva, ale aj na energie kultúrneho dedičstva, tradícií a nevšedných zážitkov súčasnosti,“ povedal pri prezentácii projektu architekt slovenského pavilónu Karol Kállay. Generálny komisár expozície SR na EXPO Miláno 2015 Martin Polák k tomu dodal:

„Máme ambíciu, aby slovenský pavilón zaujal a zostal návštevníkom výstavy v pamäti i napriek veľkej svetovej konkurencii. Projektový tím spracoval deklarovanú tému pod názvom ‚Slovakia. Recharge Yourself‘, založenú na kultúrnej, spoločenskej a prírodnej rozmanitosti našej krajiny a na pozitívnej energii, ktorú vyžaruje.“

Napriek tomu, že Slovensko vynaložilo na výstavbu svojho pavilónu len 5 miliónov eur bez DPH (menej investovalo už len Rumunsko, ostatné krajiny investovali väčšinou po 50 až 80 miliónov eur), vládne s ním spokojnosť. Na Slovenskom dni 24. júna sa aj prezident SR Andrej Kiska po prehliadke pavilónu vyjadril, že

V pavilóne SR priťahovalo pozornosť veľké vajce s pásmi ornamentov.

je „galériou úspechu, ľudskej kreativity a inovácií, pokroku a vyspelosti“. Pavilón dáva priestor aj na predstavenie sa slovenským ambicióznym výrobcami, podnikateľom. V júli sa návštevníkom napríklad predstavil Žilinský kraj ako vyhľadávaná turistická destinácia, predtým Bratislavský kraj.

Dobíjanie energie pre každého

Na priestranstve pred slovenským pavilónom, na ktorý dozerá zelená tvár bohyně Vesny, je energetický pylón. Je to miesto, kde sa dá pri fontáne na vakoch relaxovať a dobiť sebe aj svojim spotrebičom baterky.

V interiéri návštevník spoznáva Slovensko prostredníctvom šiestich sekcií, ktoré predstavujú „energiu“ v tradíciách, inováciách, vo výžive, v kultúre, dobrodružstvách i športe. Do hlavného konceptu EXPO 2015 „Užiť planétu, energia pre život“ zapadá aj unikátny slovenský systém na domáce interiérové pestovanie rastlín CropTech, využívajúci inteligentnú hydroponiu. Prezentuje sa bohatstvo slovenských minerálnych prameňov a vodných zdrojov, je tu priehľadná silueta stromu, naplnená semienkami kultúrnych rastlín.

Na nevelkej ploche pavilónu je veľa hravých moderných prvkov, ktoré návštevníkovi ponúkajú pozitívne zážitky, inšpirujú ho k aktivite a kreativite a ukazujú zaujímavé prepojenia nových technológií s tradíciami. Pri vchode dostane návštevník od hostesky tablet, s pomocou ktorého a QR kódov pri exponátoch získa informácie v šiestich jazykoch. Pri strome z fujár, drevených píšťaliek a zvoncov si napríklad prečíta, že naša fujara je zapísaná v zozname UNESCO; pri veľkom „večnom“ vajci sa dozvie, že ono predstavuje Slovensko ako bohatú studnicu ľudových ornamentov. V inej časti pavilónu môže nakresliť svoj odkaz na jednu z figurín alebo si s pomocou moderných technológií poprezerá z každej strany Moraviansku venušu.

Prvok hravosti je aj v reštaurácii, zariadenej v štýle Andyho Warhola, v ktorej sa servírujú národné gastronomické špeciality. Popri výbornom jedle si každý hosť môže urobiť vlastný portrét, ktorý sa hneď upraví vo warholovskom štýle. Nečudo, že denník Corriere della Serra zaradil slovenskú reštauráciu medzi 20 najlepších na výstave.

Virtuálne spoznávanie Slovenska

„Snažíme sa, aby ľudia spoznali našu krajinu hravým spôsobom a cez príjemný zážitok,“ hovorí pri prehliadke pavilónu Ivana Doria, projektová riaditeľka pre EXPO Miláno 2015 a hostiteľka šiestich zvedavých novinárov zo Slovenska. Pri plnení zámeru pomáhajú najmä okuliare pre virtuálnu realitu Oculus. Ide síce o japonský prístroj, ale Slováci mu dodali potrebnú 3D animáciu, ktorá návštevníka virtuálne preniesie do centra Bratislavy alebo Košíc, na Spišský hrad, na Lomnický štít či do slovenských kúpeľov.

Dominantou areálu EXPO je inštalácia Strom života.

Slovensko sa teda neprezentuje obvyklými brožúrami, ale okamžitým pozitívnym zážitkom z toho, čo naša krajina v kultúre, histórii, prírode a v cestovnom ruchu ponúka. Vydarenú obrazovú prezentáciu zabezpečila Slovenská agentúra pre cestovný ruch.

„Okuliare idú z ruky do ruky, hostesky sa nezastavia. Denne obslúžime v priemere deväť- až desaťtisíc návštevníkov,“ prezradila naša sprievodkyňa Lucia, inak slovenská vysokoškoláčka študujúca v Miláne. Reakcie nadšených návštevníkov sme mohli pri našej návšteve aj sami vidieť. Mnohých z nich prekvapuje, že máme takú peknú a rozmanitú krajinu, o ktorej však skoro nič nevedia. Po virtuálnej ukážke vari odchádzajú s presvedčením, že chcú Slovensko navštíviť a spoznať.

Inovácie, Ekokapsula, AeroMobil

Podľa Ivany Doria ľudia najviac v našom pavilóne zaujímajú inovačné projekty Slovákov.

Najmä mladí návštevníci sa dlho zdržiavajú v časti Energia v inováciách. Dozvedajú sa tu napríklad o inováciách, ktoré ponúka firma GA Drilling s unikátnou plazmovou technológiou pre ťažbu ropy a zemného plynu, prinášajúca zásadnú úsporu času a nákladov pre ťažobný priemysel. Návštevníkov zaujíma aj solárna nabíjačka v podobe náramku na ruku. Pozornosti sa teší Ekokapsula – nezávislý environmentálny domček, ktorý využíva prírodné zdroje energie, najmä vietor a slnečnú energiu. Láka aj videoprezentácia lietajúceho auta AeroMobil 3.0. Naživo bude vystavený pred slovenským pavilónom v septembri počas konferencie Smart Mobility, ktorá sa organizuje v Miláne. Zároveň bude divákov pozývať na televíznych okruhoch RAI televízny spot „Slovacchia. Terra di amici.“ (Slovensko. Krajina priateľov.). Organizátori tým chcú dosiahnuť synergický efekt v prospech propagácie Slovenska.

Lepšie raz vidieť...

Nemožno opísať na malej ploche všetko, čo Slovensko na EXPO Miláno 2015 ponúka. Ale aj ostatné krajiny priniesli veľa podnetného, čo nás môže inšpirovať. V jednotlivých národných pavilónoch sa nájdu zaujímavé aplikované moderné technológie, takže výstava sa teší veľkej pozornosti. Pôvodne odhadovaná celková návštevnosť – 20 miliónov ľudí – bola prekročená už v letných mesiacoch. Príležitosť vidieť tohtoročné EXPO už nepotrvať dlho. Zopár slovenských cestovných kancelárií zabezpečuje dvoj- či trojdňové poznávacie zájazdy, ale Miláno sa dá navštíviť aj individuálne napríklad prostredníctvom priamej autobusovej linky Slovak Lines z Bratislavy. Milánska mestská doprava je dobre organizovaná, takže sa človek dostane všade dosť rýchlo; metrom či vlakom môže docestovať aj priamo na výstaviisko.

Anna Konečná

Foto: TASR

V letných horúčavách bola obľúbeným miestom fontána s vtáčou sochou pri pavilóne ČR.

Strecha ako zo Stredomoria

Betónová krytina je dobrou voľbou pre domy so sklonom strechy od 17 stupňov a v súčasnosti patrí k najvyhľadávanejším.

Takýto typ strechy je mimoriadne odolný,

s veľmi dlhou životnosťou, pretože pevnosť betónovej krytiny rokmi narastá. Vyrába sa z prírodných surovín – cementu, kameniva a vody, ktorých správny pomer a následný spôsob vypaľovania zaručujú vysokú kvalitu a odolnosť produktu.

Technológia výroby zabezpečuje veľmi nízku nasiakavosť a s tým spojenú úplnú mrazuvzdornosť, na rozdiel od iných. Ponuka farebného vyhotovenia je široká a škridle navyše pôsobia klasickým dojmom. Esteticky aj funkčne sa preto prispôbia každému domu. Rad obľúbených a kvalitných strešných krytín ponúka spoločnosť Leier. Napríklad Toscana svojim zaujímavým tvarom a farebným vyhotovením dodá streche pravú mediteránsku atmosféru.

VN

Úsmev pre vašu toaletu

Populárny tekutý WC blok – Bref Duo -Aktiv – je teraz ešte koncentrovanejší a silnejší. Vylepšená receptúra obsahuje viac aktívnych zložiek, ktoré toaletu lepšie vyčistia a s každým

spláchnutím prinášajú aj intenzívnejšiu vôňu. Novinkou je i nový štýlový dizajn v tvare úsmevu. Vybrať si môžete varianty s rôznymi vôňami: borovicovou, citrónovou, limetkovo-mätovou, lotosovo-levanduľovou alebo s vôňou mora. Novinkou je Bref Duo-Aktiv Odor-Stop, ktorý ešte účinnejšie bojuje proti zápachu.

VN

Krištáľové krídlo hľadá nových laureátov

Anastasia Kuzminová získala ocenenie za rok 2014.

Organizátori a porota Krištáľového krídla už hľadajú budúcich laureátov, ktorým v januári

budúceho roka odovzdajú prestížnu cenu. Svojho favorita, ak v tomto roku zaznamenal výnimočný počin, môže navrhnúť aj široká verejnosť, a to do 30. októbra. „Nominačnú kampaň vtedy uzatvárame, aby sa všetko organizačne stihlo,“ vysvetlila PR manažérka Krištáľového krídla Katarína Srkala. „Pokiaľ sa aj po tomto termine udeje niečo významné, porota sa tým, samozrejme, bude zaoberať,“ dodala.

Krištáľové krídlo za rok 2014 si odniesli významné slovenské osobnosti, napr. Anton Srholec, Jozef Vajda či Anastasia Kuzminová. Vaše návrhy môžete zaslať v deviatich rôznych kategóriách; všetky potrebné informácie, vrátane nominačného formulára, nájdete na www.kristalovekridlo.sk.

KS

Nový zvukový zážitok

Samsung predstavil nový rad bezdrôtových slúchadiel Level On Wireless Pro pre zvuk vo vysokom rozlíšení UHQA (Ultra High Quality Audio). Slúchadlá reprodujú zvuk vo vyššej kvalite, než je kvalita zvuku z CD. Slúchadlá sú vybavené prémiovou dvojitou membránou. Pre nerušené počúvanie majú funkciu Active Noise Cancelling, ktorá využíva na potlačenie hluku okolia celkom 4 externé a interné mikrofóny. Funkcia Talk-In Mode umožňuje poslucháčom okrem hudby vnímať aj okolité zvuky, čo je veľmi dôležité napr. pri pohybe po rušných uliciach. Slúchadlá sú dostupné v zlatom a čiernom vyhotovení.

JR

Dizajnové vane G.K.I.

Sériou Uno ukazuje G.K.I., rakúsky výrobca vaní, nové normy dizajnu – minimalizmus

a architektonickú jednoduchosť. Čisté línie sú podčiarknuté ladvými krivkami a vnútorný priestor nabáda k dlhému relaxačnému kúpeľu. Vane tejto série sú vhodné aj do malého interiéru – najmenší vyrábaný rozmer je 1 700 x 750 mm. Napriek tomu poskytujú plnohodnotný komfort a pohodlné sprchovanie. Série ponúka okrem tradičných aj samostatne stojace a rohové vane, ako aj sprchové vaničky. Vyrábajú sa z kvalitného akrylátu vystuženého dvojitoú vrstvou sklolaminátových vlákien a majú odolnú povrchovú úpravu. Série Uno a Memo získali v roku 2008 cenu IF Product Design Award, v roku 2013 rovnakú cenu získala aj séria Fox.

VN

Odhaľte možnosti „Sound Shui“

„Sound Shui“ vychádza z feng šuej – Feng Shui, čínskeho učenia o rovnováhe prvkov, a z poznatkov o vzájomnom vzťahu hudby a harmónie nášho domova, nálady a celkovej energie.

Aj taká zdanlivo jednoduchá záležitosť, ako výber správneho audio systému a jeho rozmiestnenie v priestore, môže podstatne prispieť k tomu, ako sa budeme doma cítiť. Zamyslíte sa na chvíľu nad svojim vlastným domom či bytom. Možno máte doma miestnosti, v ktorých, takpovediac, nepocítujete harmóniu, kde sa cítite obmedzovaní. Aplikácia Sound Shui práve v týchto miestnostiach môže priniesť zmenu. Prečítajte si rady odborníka, ako pracovať so „silou zvuku“ a aký vplyv to môže mať na náš život.

Obývačka: kreatívny odpočinok

Zrejme máte obývaciu izbu. Ak v nej zdroj hudby umiestnite do stredobodu vášho priestoru, hudba bude stimulovať vašu kreativitu alebo vám pomôže lepšie odpočívať.

Reproduktory v rohoch obývacej izby vytvoria priestorový zvuk s inšpiratívnym účinkom.

Hudba je vecou osobného vkusu a na každého pôsobí inak. Vyberte si preto hudbu, ktorá na vás pôsobí dobre, dodáva vám energiu, po ktorej ste aktívni, uvoľnení – podľa toho, ako sa chcete práve cítiť. Reproduktory umiestnite do rohov obývacej izby. Priestorový zvuk otvorí vaše zmysly, rozšíri vaše vedomie a naplní vás pokojom.

Kuchyňa/jedáleň: doprajte si hudbu

Ludia sa vždy stretávali, aby si spoločne dopriali dobré jedlo. Či už jete sami alebo s priateľmi, pustite si k jedlu hudbu, ktorá vás psychicky posilní a pomôže upevniť vaše priateľstvo. O to viac, keď s priateľmi zdieľate nielen jedlo, ale aj jeho prípravu. Hudba môže ovplyvniť to, ako vám bude chutiť vaše jedlo.

High-tech bezdrôtové reproduktory dobre ozvučia každú miestnosť v dome.

Spálňa: zdravý spánok

Pre niekoho najdôležitejšia miestnosť v dome. Je to útočisko, prístav, kde sa chceme cítiť bezpečne a pohodlne. Pred spaním počúvajte upokojujúcu hudbu, ktorá zlepši kvalitu vášho spánku. Ráno si pusťte niečo živé a energické, aby ste do nového dňa vykročili svieži a s úsmevom. Niekedy je pre lepšiu akustiku vhodné umiestniť reproduktory k oknu.

Kúpeľňa: prečistite si auru zvukom

Kúpeľňa je určená na očistu a hygienu. Hudba dokáže akoby „vyčistiť“ energiu miestnosti a psychicky vás osvieži pri umývaní tela. Rannú sprchu doplňte rytmickou hudbou, zatiaľ čo k večernému kúpeľu patria relaxačné a upokojujúce melódie.

Záhrada: vylepšite zvuk prírody

Výskum potvrdil, že čas trávený v prírode alebo v záhrade má pozitívny vplyv na zdravie a pocit šťastia – hovorí sa tomu aj biofilia. Ak si budete púšťať nahrávky zvukov prírody, posilníte tým

prvok zdravia u vás doma. Energiju svojej záhrady či terasy môžete vylepšiť aj tým, že prírodné zvuky, ako zvuk vody, vtákov či jemného vánku, budete púšťať aj vonku.

Hudba v spálni a kúpeľni: pred spaním má byť upokojujúca, ráno dynamická a motivujúca.

Svoj domov vám pomôže vybaviť v súlade s filozofiou „Sound Shui“ široký sortiment zariadení, ktoré ponúka značka Sony. Ide napríklad o dizajnové bezdrôtové reproduktory s podporou High-Resolution Audio prepojené na hifi zosťavu, prídavné reproduktory k televízorom aj tzv. soundbary. Hudbu do nich možno ľahko odoslať napr. cez Google Cast alebo jednoducho prehrávať cez Bluetooth aj z vášho smartfónu či tabletu.

VN
Foto: Sony

Domáce audiosystémy možno ovládať a programovať z tabletu i smartfónu.

Vzdelávanie, kurzy, semináre

Bratislavský kraj

Manažment

Príprava a riadenie projektov – Modul A, 22. – 25. 9., Svätý Jur, Academia Istropolitana Nova

PRINCE2 Practitioner, 24. – 25. 9., Malinovo, Potifob

Time management ženy – v živote i biznise, 24. – 25. 9., BA, Espiral

Plánovanie a začiatok projektov, 28. – 30. 9., BA, next level academy

Efektívne ovládnutie stresu netradičnými metódami, 29. 9., BA, Akadémia-MIA

Manažment pohľadávok – vymáhanie, 30. 9., BA, Top Consult Group & VKC Intenzíva

Manažérske zručnosti I: riadenie k vysokým výkonom, 1. – 2. 10., BA, FBE Bratislava

Stres manažment, 5. 10., BA, Atna

Change Management školenie, 5. – 6. 10., BA, PricewaterhouseCoopers Slovensko

PRINCE2® Foundation, 5. – 7. 10., BA, Inbox SK

Project Management Fundamentals, 5. – 7. 10., BA, Hewlett-Packard

Nováčik na riadiacom poste, 8. – 9. 10., BA, die Berater Slovensko

Vedenie pracovníkov – program pre líniových manažérov, 8. – 9. 10., BA, AiO Education

Asertivita a krízová komunikácia, 12. – 13. 10., BA, Atna

Ako „predať alebo kúpiť“ firmu, 13. 10., BA, Wolters Kluwer

Zvládanie stresu a prevencia vyhorenia, 13. – 14. 10., BA, AiO Education

Ludské zdroje a personalistika

LinkedIn pre personalistov, 24. 9., BA, Top Consult Group & VKC Intenzíva

Ludské zdroje – väčší vplyv na svoje okolie, 24. 9., BA, Mirror Partners Slovakia

Perfect Match: ako si vybrať zamestnancov, 29. – 30. 9., BA/blízke okolie, ADDA Consultants

Odborný program Recruitment Architect (anglicky), 30. 9. – 1. 10., BA, Recruitment Academy

Výcvik koučov s certifikačnou skúškou, 30. 9. – 2. 10., BA, People Elements

Prehľad metód zlepšovania procesov pre personalistov, 7. 10., BA, FBE Bratislava

Efektívny výber zamestnancov, 13. 10., BA, MV Akadémia

Výber zamestnancov – možnosti a nástroje, 13. 10., BA, Perkon

Praktický prehľad povinností personalistu, 15. 10., BA, Agentúra Apollo

Účtovníctvo a dane

Medzinárodné zdaňovanie, 18. 9., BA, Verlag Dashöfer

Mzdové účtovníctvo, 21. – 25. 9., BA, via sapienza

Kurz základy účtovníctva, 26. 9., BA, Edu-Land SK

Diploma in IFRS, 28. – 30. 9., BA, BPP Professional Education

Mzdy a personalistika, 28. 9. – 15. 10., BA, Agentúra Jaspis

Cestovné náhrady, 30. 9., BA, Agentúra Tempo

Škola DPH, 7. 10., BA, PricewaterhouseCoopers Slovensko

Odvody a dane – ako na ne?, 7. 10., BA, Poradca podnikateľa

Novela zákona o DPH k 1. 1. 2016, 8. 10., BA, Agentúra Apollo

Kurz mzdového účtovníctva pre pokročilých, 13. – 14. 10., BA, Maxim

Právo a legislatíva

Ochrana osobných údajov v praxi, 25. 9., BA, Agentúra Apollo

Nový zákon o odpadoch a vykonávanie predpisy, 1. 10., BA, TÜV SÜD Slovakia

Sociálne a zdravotné poistenie – vybrané témy, 12. 10., BA, Poradca podnikateľa

Zákonník práce od 1. 3. 2015, 12. 10., BA, Top Consult Group & VKC Intenzíva

Ochrana osobných údajov, 13. 10., BA, Agentúra Tempo

Marketing, PR a obchod

Vyšší výkon obchodníka, 17. – 18. 9., BA, Balanced

Komunikačné zručnosti a reč tela, 23. 9., BA, Agentúra Apollo

Kreativita ako kľúč k úspechu, 23. – 24. 9., BA, AiO Education

Komunikácia s ľahkosťou a presvedčivo, 28. 9., BA, Atna

Profesionálny obchodník, 8. – 9. 10., BA, Top Consult Group & VKC Intenzíva

Kreativita I – ako získať skutočne dobré nápady, 13. – 14. 10., BA, FBE Bratislava

Západné a stredné Slovensko

Manažment a odborné kurzy

Shop Floor manažment, 21. 9., Žilina, IPA Slovakia

Interný audítor manažérstva kvality podľa EN ISO 9001, 24. – 25. 9., Banská Bystrica, TÜV SÜD Slovakia

Vedenie hodnotiaceho rozhovoru, 25. 9., Mojmirovce, Vzdelávací inštitút Coop

Projektový manažment, 1. – 2. 10., Trenčín, eventive

VDA 6. 3 – audit výrobného procesu, 5. – 6. 10., Piešťany, DNV GL Business Assurance Slovakia

Lean Six Sigma – Green Belt, 5. – 6. 10., Žilina, IPA Slovakia

Koučovacie zručnosti manažéra, 7. 10., Trenčín, eventive

ISO 9001:2015 – zoznámenie s požiadavkami návrhu štandardu, 9. 10., Trnava, Lloyd's RQA

FMEA – analýza chýb a dôsledkov, 12. 10., Považská Bystrica, DNV GL Business Assurance Slovakia

Základy SPC a 8D report, 14. 10., Trenčín, Vincotte International SK&CZ

Účtovníctvo a dane

Daňová optimalizácia, 17. 9., Žilina, Poradca podnikateľa

Medzinárodné zdaňovanie, 18. 9., Žilina, Verlag Dashöfer

Jednoduché účtovníctvo, 19. – 26. 9., Piešťany, Agentúra Jaspis

Medzinárodné zasielateľstvo, 28. 9. – 9. 10., Trnava, Vzdelávacia Akadémia

Transferové oceňovanie od 1. 1. 2015, 29. 9., Žilina, Educo-Consult

Novela zákona o DPH a vybrané problémy v praxi, 30. 9., Žilina, 6. 10., Nitra, Poradca podnikateľa

Zákon o DPH, 3. 10., Nitra, Agentúra Jaspis

Colný audít – optimalizácia procesov vo firme, 6. 10., Trnava, C&D Services

Zákazková výroba v účtovníctve podľa IAS/IFRS, 8. 10., Žilina, Verlag Dashöfer

Sociálne a zdravotné poistenie – vybrané témy, 13. 10., Žilina, Poradca podnikateľa

Zrážky zo mzdy a exekučné zrážky, 15. 10., Žilina, Educo-Consult

Právo a legislatíva

Nový zákon o odpadoch a súvisiace predpisy, 21. 9., Žilina, Educo-Consult

Aktuality v ochrane osobných údajov od 1. 1. 2015, 23. 9., Nitra, Poradca podnikateľa

Marketing, PR a obchod

Preferenčný pôvod tovaru v medzinárodnom obchode, 1. 10., Trnava, C&D Services

Merchandising, 7. 10., Veľká Čausa, Artcomm

Východné Slovensko

Manažment a odborné kurzy

Logistika podniku, 24. 9., KE, TeleDom – Vzdelávacie centrum

Interný audítor QMS a EMS podľa noriem ISO 9001 a 14001, 24. – 25. 9., KE, Vincotte International SK&CZ

Aktualizačná odborná príprava bezpečnostného technika, 28. – 29. 9., Prešov, BTS-PO

Interný audítor manažérstva kvality podľa EN ISO 9001, 5. – 6. 10., KE, TÜV SÜD Slovakia

Základy SPC a 8D report, 14. 10., KE, Vincotte International SK&CZ

Ludské zdroje a personalistika

Cesty ku koučovaniu, 24. – 26. 9., KE, HQ Team

Mzdy a personalistika, 29. 9. – 13. 10., KE, Agentúra Jaspis

Účtovníctvo a dane

Špecifiká účtovania vo výrobnej spoločnosti, 17. 9., KE, Verlag Dashöfer

Daňová optimalizácia, 29. 9., KE, Poradca podnikateľa

Novela zákona o DPH a vybrané problémy v praxi, 8. 10., Poprad, Poradca podnikateľa

Špecialista výkazov DPH a vybrané problémy DPH, 12. – 14. 10., Vysoké Tatry, Verlag Dashöfer

Informácie o vzdelávacích aktivitách prinášame v spolupráci s internetovým portálom www.education.sk

GOODWILL

VYBERTE SI SAMI, KDE NÁS CHCETE ČITAŤ

GOODWILL je:

- na webe
- v iPade
- v iPhone

...dostupný kdekoľvek aj na vašich
obľúbených miestach.

www.goodwill.eu.sk

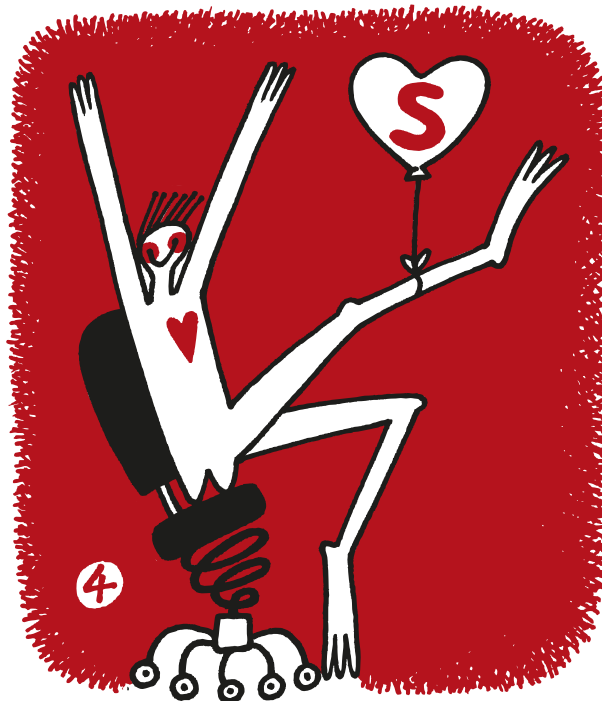
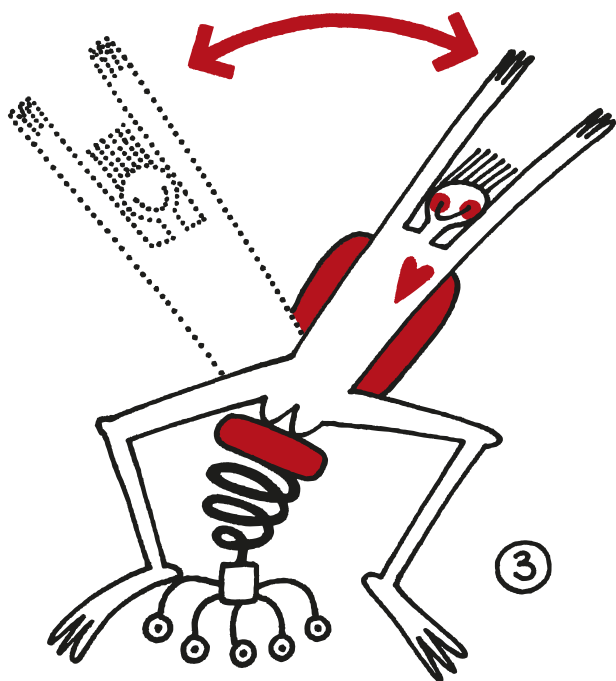
Available on the
App Store

www.CoverPageApp.com

VÁŠ ŽIVOT S KANCELÁRSKOU STOLIČKOU:

VÁŠ ŽIVOT SO STOLIČKOU SPINALIS:

**ZBAVTE SA BOLESTI CHRBTÁ
- PRESADNITE NA SPINALIS**

WWW.SPINALIS.SK

testovanie ZADARMO : tel. 0904 060 100

BRATISLAVA • BANSKÁ BYSTRICA • DUNAJSKÁ STREDA • KOŠICE • NITRA • PREŠOV • TRENČÍN • TRNAVA • ŽILINA